

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Αθανάσιος Τσαλδάρης): Εισερχόμεθα εις την ημερήσια διατάξη

ΤΗΣ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Συνέχισα της συζήτησης επί των άρθρων και του συνόλου του σχεδίου νόμου "Πνευματική ιδιοκτησία και συγγενικά δικαιώματα". Κύριοι συνάδελφοι, ο κ. Μπένος, Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του ΠΑΣΟΚ μου είπε προ ολίγου ότι η κα Μερκούρη έπεσε και έχει πάθει ένα τραυματισμό στα πλευρά της και δεν θα μπορέσει να παραστεί στη συνεδρίαση. Θα την αντικαταστήσει ως εισηγητής ο κ. Νιώτης

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. **ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΑΤΣΑΡΟΣ**)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικόλαος Κατσαρός): Κύριοι συνάδελφοι, διακόπτουμε για δύο λεπτά μέχρι της ελεύσεως της κυρίας Υπουργού.

(ΔΙΑΚΟΠΗ)

(ΜΕΤΑ ΤΗ ΔΙΑΚΟΠΗ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικόλαος Κατσαρός): Κύριοι συνάδελφοι, επαναλαμβάνεται η διακοπήσα συνεδρίαση.

Θα αρχίσουμε τη συζήτηση επί των άρθρων του νομοσχεδίου "Πνευματική ιδιοκτησία και συγγενικά δικαιώματα".

Υπενθυμίζω τη συμφωνία μας να τελειώσει η συζήτηση των άρθρων σε 4 ημέρες και να συζητηθούν τα άρθρα κατά ενότητες. Προτάθηκε την πρώτη ενότητα να την αποτελέσουν τα άρθρα 1 - 17. Υπάρχει αντίθετη άποψη;

ΣΤΑΥΡΟΣ ΜΠΕΝΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, παρακαλώ το λόγο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικόλαος Κατσαρός): Ορίστε, κύριε Μπένο.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΜΠΕΝΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, με βάση ακριβώς αυτήν τη συμφωνία που είχαμε κάνει, σας υπενθυμίζω ότι είχαμε πει να δοθεί η ευχέρεια σε εμάς να προκρίνουμε κάποια άρθρα που θα έχουν μία ιδιαίτερη σημασία, μέσα από αυτήν την ενότητα, για να τα συζητούμε ξεχωριστά και μετά τα υπόλοιπα τα συζητούμε ως μία ενότητα.

Γιαυτό λοιπόν την πρώτη ενότητα, κύριε Πρόεδρε, θα θέλαμε να συζητήσουμε ξεχωριστά τρία άρθρα, το άρθρο 5, που θεωρούμε ότι είναι σημαντικό και το άρθρο 14 μαζί με το άρθρο 15 και στη συνέχεια όλα τ'άλλα μαζί σαν ενότητα. Θα θέλαμε όμως να σας παρακαλέσουμε, επειδή θα είναι 14 άρθρα σε μια ενότητα, να δοθεί μεγαλύτερος χρόνος. Αντί για το πεντάλεπτο, δηλαδή, να δοθεί ένα 15λεπτο, για να υπάρχει άνεση να καλυφθούν όλα τα υπόλοιπα άρθρα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικόλαος Κατσαρός): Κύριε Μπένο, είναι, ίσως, πιο σωστό - δεν ξέρω τι θα συμφωνήσετε τελικά - να συζητήσουμε πρώτα την ενότητα όλων των άρθρων, πλην των άρθρων που αναφέρατε.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΜΠΕΝΟΣ: Και αυτό γίνεται, κύριε Πρόεδρε. Εντάξει, δεν υπάρχει καμία αντίρρηση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικόλαος Κατσαρός): Η κυρία Υπουργός έχει το λόγο.

ΑΝΝΑ ΜΠΕΝΑΚΗ - ΨΑΡΟΥΔΑ (Υπ. Πολιτισμού): Είπατε τα άρθρα 5, 12 και 15.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΜΠΕΝΟΣ: Ναι, κυρία Υπουργέ.

ΑΝΝΑ ΜΠΕΝΑΚΗ - ΨΑΡΟΥΔΑ (Υπ. Πολιτισμού): Μήπως αντί του 12 εννοείτε το άρθρο 13;

ΣΤΑΥΡΟΣ ΜΠΕΝΟΣ: Χι, κυρία Υπουργέ, το άρθρο 12 εννοώ.

ΑΝΝΑ ΜΠΕΝΑΚΗ - ΨΑΡΟΥΔΑ (Υπ. Πολιτισμού): Εγώ δεν έχω αντίρρηση να δώσουμε μια ιδιαίτερη έμφαση σε όποια άρθρα θέλει η Αντιπολίτευση. Μόνο που δεν καταλαβαίνω αυτό το ξεχωριστό. Δηλαδή, πώς θα γίνει; Θα συζητήσουμε πρώτα όλα τα άρθρα και μετά θα ξεχωρίσουμε τα άρθρα 5, 12 και 15;

ΣΤΑΥΡΟΣ ΜΠΕΝΟΣ: Ακριβώς. Είναι αυτή η συμφωνία που είχαμε κάνει.

ΑΝΝΑ ΜΠΕΝΑΚΗ - ΨΑΡΟΥΔΑ (Υπ. Πολιτισμού): Δεν έχω αντίρρηση, κύριε Μπένο.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΜΠΕΝΟΣ: Την είχαμε κάνει για την οικονομία της συζήτησης και για να μπορέσουμε να μπούμε στα ουσιαστικά άρθρα.

ΑΝΝΑ ΜΠΕΝΑΚΗ - ΨΑΡΟΥΔΑ (Υπ. Πολιτισμού): Να σας πω κάτι μήπως διευκολύνει στο άρθρο 5.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΜΠΕΝΟΣ: Παρακαλώ

ΑΝΝΑ ΜΠΕΝΑΚΗ - ΨΑΡΟΥΔΑ (Υπ. Πολιτισμού): Δύο είναι τα θέματα του άρθρου 5. Το ποσοστό αν θα ανέβει ή θα κατέβει και πού θα πάνε τα χρήματα.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΜΠΕΝΟΣ: Υπάρχει και ένα άλλο αίτημα - έχουμε καταθέσει και τροπολογία - που αφορά το υπερτίμημα.

ΑΝΝΑ ΜΠΕΝΑΚΗ - ΨΑΡΟΥΔΑ (Υπ. Πολιτισμού): Α, είναι άλλο. **ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ** (Νικόλαος Κατσαρός): Ορίστε, κύριε Κοσιώνη.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΟΣΙΩΝΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, εγώ δεν θα είχα καμία αντίρρηση να γίνει έτσι όπως λέει ο κ. Μπένος. Γιατί, όμως, δεν θα μπορούσε να γίνει συνολικά και να περιορίσει κανείς η να επικεντρώσει, αν θέλετε, το ενδιαφέρον του και το χρόνο σε εκείνα τα άρθρα που τον ενδιαφέρουν; Χει μία ενιαία αντίληψη αυτο το γκρουπ των άρθρων, που σημαίνει ότι για το άρθρο 3 μπορείς να πεις 4 πραγματάκια, να αφιερώσεις 30", να επικεντρώσεις το βάρος στο άρθρο 5, να περάσεις ορισμένα άλλα και να επικεντρώσεις πάλι το βάρος και το χρόνο σου σε εκείνα που σε ενδιαφέρουν. Το λέω αυτό επειδή υπάρχουν συχνές αναφορές και αλληλοσυνδέσεις των άρθρων, μως δεν θα είχα αντίρρηση, αν επιμείνει ο κ. Μπένος, να πάμε μ'αυτην τη διαδικασία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικόλαος Κατσαρός): Κύριε Μπένο, η πρόταση του κ. Κοσιώνη, ενόψει και του αιτήματός σας να είναι περισσότερος ο χρόνος πρέπει να γίνει δεκτή;

ΣΤΑΥΡΟΣ ΜΠΕΝΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, βρεθήκαμε στο δίλημμα και προσπαθήσαμε να το επιλύσουμε συνενωτικά και το επιλύσαμε. Είναι ένα νομοσχέδιο σημαντικό με πολλά άρθρα.

Είπαμε λοιπόν, ότι αν πάμε άρθρο προς άρθρο δεν θα μας φθάσουν οι μέρες που έχουμε συμφωνήσει. Και μεις θέλουμε να τηρήσουμε τη συμφωνία αυτή που κάναμε. Γιαυτό είπαμε από την πρώτη μέρα, -όχι μόνο εμείς το ΠΑΣΟΚ αλλά και οι συνάδελφοι και του Συνασπισμού και του ΚΚΕ, αν έχουν πρόταση για κάποιο άρθρο θα το δεχθούμε- ότι σ'αυτην την πρώτη ενότητα τα άρθρα που θέλουμε να συζητήσουμε ιδιαίτερα και να έχουμε άνεση χρόνου είναι αυτά που πρότεινα στην κυρία Υπουργό. Τα υπόλοιπα να τα συζητήσουμε σε ενότητες, μόνο να υπάρχει μια ανοχή χρόνου από το Προεδρείο. Αυτά για να πετύχουμε το διπλό στόχο και να είμαστε στα χρονικά όρια που δεσμευθήκαμε αλλά και να δώσουμε μια άνεση στη συζήτηση σ'εκείνα τα σημεία που θεωρούμε σημαντικά.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικόλαος Κατσαρός): Φοβούμαι, κύριε Μπένο, ότι αν κάνουμε την πρώτη ενότητα, τρεις υποενότητες, όπως προτεινάτε ή δύο υποενότητες, μπορεί να φθώσουμε στις 7 το απόγευμα. Δεν θα είχα αντίρρηση αν κάναμε και κάποια συμφωνία για να τελειώσουμε σε κάποια συγκεκριμένη ώρα.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΜΠΕΝΟΣ: Δεν έχω αντίρρηση. Εμείς, κύριε Πρόεδρε δεσμευθήκαμε ότι με κάθε τρόπο θα διευκολύνουμε τη ροή της συζήτησης και θα το δείτε στην πράξη.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικόλαος Κατσαρός): Κυρία Υπουργέ, είπαμε μήπως θα μπορούσαμε να συμφωνήσουμε σε κάποια ώρα να τελειώσουμε τις δύο υποενότητες της πρώτης ενότητας. Δηλαδή από τα άρθρα 1 έως 17 της πρώτης ενότητας, ξεχωρίζουμε τα άρθρα 5, 12, και 15 που θα αποτελέσουν την δεύτερη υποενότητα. Τι ώρα λοιπόν θέλετε να τελειώσουμε και τις δύο υποενότητες;

ΑΝΝΑ ΜΠΕΝΑΚΗ - ΨΑΡΟΥΔΑ (Υπ. Πολιτισμού): Κύριε Πρόεδρε, δεν έχω κανένα πρόβλημα. Τι ώρα θέλει η Αντιπολίτευση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικόλαος Κατσαρός): Μπορούμε να πούμε στις 4.00'.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΜΠΕΝΟΣ: Καλώς, δεν έχουμε αντίρρηση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικόλαος Κατσαρός): Στις 4.00'λοιπόν θα τελειώσουμε τις δύο υποενότητες σε όποιο σημείο και αν βρισκόμαστε.

Εισερχόμαστε στην συζήτηση της πρώτης υποενότητας που περιλαμβάνει τα άρθρα 1 έως 17 πλην των άρθρων 5, 12 και 15.

Ως προς το χρόνο, νομίζω ότι 10 λεπτά είναι αρκετά.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΜΠΕΝΟΣ: Μέσα στα χρονικά όρια που θέσατε και που συμφωνήσαμε, για τις 4.00'πρωτίνω για την ενότητα αυτή να δοθεί ένα 15λεπτο και ένα 15λεπτο για την άλλη ενότητα. Πιστεύω ότι θα επαρκέσει άνετα ο χρόνος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικόλαος Κατσαρός): Δεν θα είχα αντίρρηση να ισχύσει αυτό μόνο ως προς τους εισηγητές και οι υπόλοιποι να έχουν 10λεπτο.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΜΠΕΝΟΣ: χει καλώς, το δεχόμαστε.

ANNA ΜΠΕΝΑΚΗ-ΨΑΡΟΥΔΑ (Υπ.Πολιτισμού): χω κάποιες μικροβελτιώσεις, κύριε Πρόεδρε. Να τις αναφέρω τώρα:

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικόλαος Κατσάρος): Μάλιστα κυρία Υπουργέ.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΜΠΕΝΟΣ: Αν θέλετε κυρία Υπουργέ να μας τις δώσετε και γραπτώς.

ANNA ΨΑΡΟΥΔΑ-ΜΠΕΝΑΚΗ (Υπ.Πολιτισμού): Είναι πολύ μικρές. Αν προσέξετε θα δείτε ότι είναι μόνο φραστικές, χουν και νόημα, αλλά είναι πολύ μικρές, αντικατάσταση μιας λέξεως.

Στο άρθρο 2, στη σειρά 9 τα "φωτογραφικά έργα" γίνονται "φωτογραφίες". Είναι αίτημα των φωτογράφων, γιατί πιστεύουν ότι τα φωτογραφικά έργα είναι πολύ πιο στενή έννοια και μπορεί να τους δημιουργήσει προβλήματα.

Στο άρθρο 3, πρέπει να αποφασίσουμε αν θα λέμε "του πρωτότυπου" ή "του πρωτοτύπου". Εγώ θα συνιστούσα να λέμε "του πρωτοτύπου" και το εισηγούμαι εν πάση περιπτώσει.

Στην τέταρτη σειρά πριν από το τέλος της πρώτης παραγράφου, πριν από τη λέξη "εφσον" πρέπει να μπει ένα κόμμα. Επειδή είναι πολύ σημαντικό νομοσχέδιο που θα μείνει στην ιστορία πρέπει να προσέξουμε και τα κόμματα και τις τελείες και τους τόνισμούς.

Στην πρώτη παράγραφο του άρθρου 4, από το τέλος της παραγράφου επτά αράδες επάνω η λέξη "κύρια" γίνεται "δικαιούχο".

Και συνεχίζουμε, αμέσως μετά το ε) προστίθεται η φράση "προκειμένου περι έργων λόγου ή επιστήμης". Και συνεχίζει κανονικά.

Το νόημα είναι ότι το δικαίωμα υπαναχώρησης, για να καταλάβετε, δεν μπορεί να δοθεί όπως είχαμε πει στη Κοινοβουλευτική Επιτροπή σε άλλου είδους έργα, πλην των έργων λόγου ή επιστήμης. Από άλλα έργα δεν είναι νοητό να υπάρχει δικαίωμα υπαναχώρησης.

Δεν έχω τίποτα άλλο να προσθέσω.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικόλαος Κατσάρος): Ο κ. Γιαννέλης έχει το λόγο.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΙΑΝΝΕΛΛΗΣ-ΘΕΟΔΟΣΙΑΔΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, η πρώτη ενότητα περιλαμβάνει το πρώτο κεφάλαιο και τα άρθρα 1-5, το δεύτερο κεφάλαιο 6-11 και το τρίτο τα άρθρα 12-17. Δεν ξέρω αν υπήρχε αντίρρηση να μιλήσω για όλα τα άρθρα και να μην επανέλθω σε αυτήν την ενότητα ώστε να έχετε περισσότερο χρόνο γιατί ήδη έχει γίνει αναλυτική συζήτηση στη Διαρκή Επιτροπή.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικόλαος Κατσάρος): Δηλαδή εσείς, κύριε Γιαννέλη, θα μιλήσετε για την ενότητα 1-17 εν τω συνόλω της.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΜΠΕΝΟΣ: Έχουμε συνηνοηθεί να κρατήσουμε τα άρθρα 5, 12 και 15.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικόλαος Κατσάρος): Συνεπώς μιλάμε για όλα τα άρθρα πλην των άρθρων 5, 12 και 15.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΙΑΝΝΕΛΛΗΣ-ΘΕΟΔΟΣΙΑΔΗΣ: Στο πρώτο κεφάλαιο, κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα να πω ότι η πνευματική ιδιοκτησία διαμορφώνεται ως ένα σύνθετο δικαίωμα με στοιχεία περιουσιακά και ηθικά. Η σύνταξη του ηθικού δικαιώματος στη πνευματική ιδιοκτησία εξασφαλίζει τη διεθνή προστασία του με τις Συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας.

Σ αυτό το άρθρο θέλω να κάνω μια παρατήρηση γιατί το συζητήσαμε αναλυτικά και δεν έχει ιδιαίτερα προβλήματα. Στην παρ. 2 έγινε η πρόταση και από τον κ. Μπένο και από τον κ. Σεβαστάκη στην Επιτροπή να αντικατασταθούν οι λέξεις "της εξουσίας" με τις λέξεις "τα επί μέρους δικαιώματα".

Αυτό, κύριε συνάδελφοι, δεν είναι δυνατό γιατί ο όρος "εξουσία" είναι ένας νομικός όρος καθιερωμένος και στην επιστήμη και στη νομολογία. Όταν στη νομική επιστήμη ορίζεται το δικαίωμα, καθορίζεται ως ένα σύνολο εξουσιών που παρέχεται σε νομικά ή φυσικά πρόσωπα. Αν οι λέξεις αυτές εδώ αλλάξουν θα αλλάξει το νόημα και στα υπόλοιπα άρθρα και συνεπώς θα αλλάξει το νόημα σ όλο το νομοσχέδιο. Μπορεί σε άλλα Δικαία να χρησιμοποιούνται τέτοιοι όροι, στο δικό μας όμως δεν είναι δυνατό οι όροι που χρησιμοποιούνται σε Δικαία ξένων κρατών να αντικατασταθούν από λέξεις που προέρχονται από μετάφραση όρων άλλων νομοθεσιών. Νομίζω πως πρέπει να παραμείνει όπως έχει το άρθρο.

Στο άρθρο 2 ως έργο τέχνης νοείται κάθε πρωτότυπο πνευματικό δημιουργήμα λόγου, τέχνης, ή επιστήμης που εκφράζεται με ορισμένη μορφή ιδίως στα γραπτά ή προφορικά κείμενα

ο κ. Μπένος είπε ότι το "ιδίως" αναφέρεται στην ορισμένη μορφή των έργων που προηγείται δηλαδή της λέξεως "ιδίως" και όχι στην περιγραφή των έργων. Νομίζω πως δεν έχει δίκιο γιατί το "ιδίως" στην νομική επιστήμη σημαίνει ενδεικτική απαρίθμηση. Είναι ένας όρος επιστημονικός που σημαίνει κάτι το ενδεικτικό και όχι μια λέξη που μπορεί να αντικατασταθεί με κάποια άλλη. Το "ιδίως" απαριθμεί συγκεκριμένες, περιορισμένες περιπτώσεις και όταν απαλειφθεί νομίζω ότι τάχα μοναχα θα μπορέσει να δημιουργηθεί κάποια σύγχυση.

Άρα νομίζω, ότι το άρθρο 2 θα πρέπει να παραμείνει όπως ακριβώς ήταν με τις τροποποιήσεις τις ελάχιστες που είχαμε επιφέρει στη Διαρκή Επιτροπή.

Τώρα στο άρθρο 3: Οι αναγνωριζόμενες επιμέρους εξουσίες διευρύνονται, π.χ. με την προσθήκη της εξουσίας εκμίσθωσης και δανεισμού ή της εξουσίας της εισαγωγής αντιτύπων στο περιουσιακό δικαίωμα και με την εξουσία της μετανοίας στο ηθικό δικαίωμα. Αυτό γίνεται στο άρθρο 3 και 4.

Στο άρθρο 5 δεν θα μιλούμε τώρα.

Στο άρθρο 6, στο οποίο μπορούμε να προχωρήσουμε νομίζω ότι έχω μία μοναχα παρατήρηση. Αυτή που έγινε χθες το βράδυ σε μία παρανόηση ενδεχομένως που είχε γίνει με την αγόρευση του κ. Γιάνναρου, με την παρ 2 του άρθρου Β όπου λέει "αν δεν υπάρχει αντίθετη συμφωνία στον εργοδότη μεταβιβάζονται αυτοδικαίως εκείνες οι εξουσίες από το περιουσιακό δικαίωμα που είναι αναγκαίες για την εκπλήρωση του σκοπού της σύμβασης όπως αυτές προσδιορίζεται κυρίως από τις συνήθειες δραστηριότητες του εργοδότη...κλπ.". Αυτή η διάταξη θα πρέπει να παραμείνει γιατί ακριβώς προστατεύει τον πνευματικό δημιουργό, προστατεύει το μόχθο του πνευματικού δημιουργού, το πνευματικό δημιούργημα.

Ανέφερα και ένα παράδειγμα χθές και είπα, ότι όταν ένας δημοσιογράφος -και το αναφέρω σαν χαρακτηριστικό παράδειγμα- συνδέεται με μια σχέση εργασίας με τον εκδότη εάν δεν υπάρχει το άρθρο αυτό έχει τη δυνατότητα ο εκδότης τα άρθρα που γράφει ο συγκεκριμένος δημοσιογράφος που συνδέεται με σχέση εργασίας, να τα μεταφέρει σε ένα βιβλίο και να τα εκδώσει ο ίδιος έχοντας έτσι τα πνευματικά του δικαιώματα πάνω στα συγκεκριμένα άρθρα ο ίδιος ο πνευματικός δημιουργός ο οποίος ενώ συνδέεται μοναχα με σχέση εργασίας για να γράφει το συγκεκριμένο άρθρο θα έχει τη δυνατότητα είτε να το μεταφέρει ο εκδότης είτε να το απαγγείλει από το ραδιόφωνο ή από την τηλεόραση. Όμως με το άρθρο αυτό είναι που τοποθετείται στρείται πλέον του δικαιώματος αυτού ο εκδότης και το δικαίωμα αυτό να συρράφει τα άρθρα ή να τα απαγγείλει από το ραδιόφωνο ή από την τηλεόραση το έχει μοναχα ο πνευματικός δημιουργός.

Ετσι λοιπόν, νομίζω πως κατοχυρώνεται πλήρως το δικαίωμα το περιουσιακό κυρίως αλλά και το ηθικό του πνευματικού δημιουργού και θα πρέπει το άρθρο αυτό να παραμείνει ως έχει.

Στο δεύτερο, λοιπόν κεφάλαιο ενώ οι περισσότερες διατάξεις αυτού του κεφαλαίου δεν απομακρύνονται ουσιαστικά από το ισχύον δίκαιο, αξία προσοχής είναι αυτή η διάταξη που προστατεύει τους μισθωτούς πνευματικούς δημιουργούς, ορίζοντας ότι η ενδεχόμενη αυτοδικαίω μεταβίβαση εξουσιών στον εργοδότη δεν αφορά παρά μόνο περιορισμένες εξουσίες.

Τέλος, στο τρίτο κεφάλαιο ενώ το περιουσιακό δικαίωμα -πλην των άρθρων που είπαμε ότι θα συζητήσουμε ιδιαίτερα- δεν μπορεί να μεταβιβαστεί το ηθικό δικαίωμα κηρύσσεται αμεταβίβαστο ώστε ποτέ να μη χωρίζεται από το πρόσωπο του δημιουργού. Ιδιαίτερη σημασία έχει η ρύθμιση που επιτρέπει στον αντισυμβαλλόμενο του πνευματικού δημιουργού, π.χ. στον εκδότη, να ζητεί τη δικαστική προστασία της πνευματικής ιδιοκτησίας έναντι παντός τρίτου. Αυτή είναι η παρ.3 του άρθρου 13.

Οι προστατευτικές για το δημιουργό είναι τέλος οι διατάξεις που επιβάλλουν τον έγγραφο Τύπο για την έγκαιρη κατάρτιση δικαιοπραξιών που αφορούν την πνευματική ιδιοκτησία και που επιτρέπουν την επιβολή συμβατικών περιορισμών στη μεταβίβαση ή την εκμετάλλευση της πνευματικής ιδιοκτησίας, δημιουργώντας έτσι τη δυνατότητα περισσότερων πηγών εισοδημάτων για το δημιουργό. Ο δημιουργός δεν μπορεί να μεταβιβάσει το ηθικό του δικαίωμα, πρέπει όμως να μπορεί να συναντήσει σε ορισμένες πράξεις αναγκαίες για την εκμετάλλευση του έργου του, έστω και αν οι πράξεις αυτές, χωρίς τη συναίνεση θα αποτελούσαν

προσβολή του ηθικού δικαιώματος

Και τελειώνω με μια πρόταση που είχα κάνει και στη Διαρκή Επιτροπή, ώστε οι οργανωτές των δημοσίων πλειστηριασμών να δίνουν πληροφορίες και στους ίδιους τους καλλιτέχνες. Αυτή όμως την πρόταση θα τη συζητήσουμε στη συνέχεια γιατί αφορά στο άρθρο 5. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικόλαος Κατσαρός): Ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του ΚΚΕ, κ. Σκυλλάκος, με επιστολή του προς το Προεδρείο της Βουλής ορίζει ως Κοινοβουλευτικό Εκπρόσωπο του παρόντος νομοσχεδίου το συνάδελφο κ. Κοσιώνη.

Ο κ. Νιύτης έχει το λόγο.

ΓΡΗΓΟΡΗΣ ΝΙΩΤΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, στην πρώτη ενότητα και επί του άρθρου 1 επανερχόμαστε στις παρατηρήσεις μας. Οι διατυπώσεις των νομοθετημάτων των υπολοίπων ευρωπαϊκών κρατών διατυπώνουν τον όρο σε πληθυντικό, σε ό,τι αφορά το καταγραφόμενο εδώ, ως περιουσιακό δικαίωμα. Προτείνουμε λοιπόν να μετατραπεί σε "περιουσιακά δικαιώματα", όπως αυτά περιγράφονται αναλυτικά στο άρθρο 3. Είναι λάθος η διατύπωση εξουσίας, η οποία αποτελεί πρωτοτυπία. Υπάρχει ένα πρόβλημα εναρμονισμού και με τη συνολική νομοθεσία της ΕΟΚ, όταν χρησιμοποιούμε διαφορετικούς όρους από εκείνους που χρησιμοποιούν τα κείμενα και της ΕΟΚ, αλλά και των άλλων κρατών, που έχουν ολοκληρωμένες νομοθεσίες.

Κυρία Υπουργέ, πώς θα εφαρμοστεί π.χ. το 281 για κατάχρηση δικαιώματος, όταν εδώ αναφέρεται ο "συντάκτης εξουσίας". Βεβαίως θα υπάρξει ερμηνεία αν η εξουσία είναι ίσον με δικαίωμα κλπ. Αλλά γιατί να πάμε σε τέτοιες διατυπώσεις; Επιμέρους δικαιώματα γεννά η διατύπωση "τα περιουσιακά δικαιώματα". Έχει λοιπόν επιμέρους δικαιώματα που επιτρέπει ή απαγορεύει την εγγραφή κλπ. Αυτή θα ήταν μια σωστή κατανομή.

Επίσης η λέξη "εκμετάλλευση" στην παράγραφο 1 του άρθρου 1 είναι λάθος. Διότι η λέξη "εκμετάλλευση" αποδίδει μια σχέση με οικονομικό αντάλλαγμα, ενώ η πνευματική ιδιοκτησία πρέπει να καλύπτεται και να περιλαμβάνει περιπτώσεις που ο πνευματικός λειτουργός δεν έχει σχέση κερδοσκοπική.

Επομένως πρέπει να προσέξετε τη διατύπωση του όρου "εκμετάλλευση".

Στο άρθρο 2 αντικείμενο του δικαιώματος ως έργο νοείται κάθε πρωτότυπο πνευματικό δημιούργημα λόγου τέχνης ή επιστήμης. Δεν απαντάται σε κανένα κείμενο αυτή η διατύπωση του λόγου τέχνης ή επιστήμης. Το γερμανικό αναφέρει έργα πνεύματος και νομίζω ότι είναι πιο δόκιμη αυτή η διατύπωση. Και αν επιμένετε στο λόγο τέχνης ή επιστήμης, παρά το γεγονός ότι κάνετε μια πάρα πολύ σωστή διατύπωση και μετατρέψατε τη φράση, τα φωτογραφικά έργα σε φωτογραφίες, αυτό δεν βοηθά σε σχέση με τη διατύπωση που ανέφερα, διότι πάλι οι φωτογραφίες θα πρέπει να κριθούν ότι είναι προϊόν τέχνης. Άρα ένα ολοκληρω πακέτο των φωτορεπόρτερ βγαίνει εκτός προστασίας ως προς τα δικαιώματα του πνευματικού δημιουργού.

Δεν προστατεύεται έτσι με αυτήν τη διατύπωση, ενώ αν το βάλετε "έργα πνεύματος" και με τη διατύπωση που κάνατε "φωτογραφίες", μπορείτε έτσι να το καλύψετε.

Μια τυπική παρατήρηση ήθελα να κάνω. Στο τέλος της παραγράφου 1, του άρθρου 2 λέτε "στη γεωγραφία, την τυπογραφία, την αρχιτεκτονική ή την επιστήμη". Νομίζω ότι εδώ εννοεί "τοπογραφία" και όχι "τυπογραφία", εφόσον συνδέετε τη γεωγραφία, την τοπογραφία, την αρχιτεκτονική ή την επιστήμη και όχι την "τυπογραφία".

Στην παράγραφο 2, του άρθρου 2, αναφέρεται η φράση: "Νοούνται επίσης ως έργα οι μεταφράσεις ..., καθώς οι συλλογές έργων ή συλλογές εκφράσεων της λαϊκής παράδοσης ή απλών γεγονότων και στοιχείων, όπως οι εγκυκλοπαιδείες, οι ανθολογίες και οι βάσεις δεδομένων, εφόσον η επιλογή ή επιλογή ή διευθέτηση του περιεχομένου τους είναι πρωτότυπη". Υπάρχει, δηλαδή η προϋπόθεση, "εφόσον η επιλογή ή διευθέτηση του περιεχομένου τους είναι πρωτότυπη". Θα ήθελα να πω ότι στις εγκυκλοπαιδείες είναι πάντα πρωτότυπη, δηλαδή η διατύπωση αυτή είναι περιττή ή τουλάχιστον δεν κατανοούμε τι εννοεί. Τώρα για τις βάσεις δεδομένων, για τα DATA PACIS βεβαίως σωστή είναι η διατύπωση αυτή.

Στην παρ. 4 του άρθρου 2, λέει "η προστασία του παρόντος

νόμου είναι ανεξάρτητη από την αξία και τον προορισμό του έργου, καθώς και από το γεγονός ότι το έργο προστατεύεται ενδεχομένως και από άλλες διατάξεις". Από άλλες διατάξεις δεν προστατεύεται ως έργο, ως έργο προστατεύεται από εδώ. Θα προστατεύεται ίσως, όχι ως έργο, αλλά κάτω από κάποιους άλλους νομικούς χαρακτηρισμούς.

Επίσης, η διατύπωση της παρ. 5, του άρθρου 2, δημιουργεί προβλήματα ιδιαίτερα στους φωτογράφους. Αναφέρεται ότι "η προστασία του παρόντος νόμου δεν εκτείνεται σε επίσημα κείμενα, με τα οποία εκφράζεται η άσκηση πολιτειακής αρμοδιότητας και ιδίως σε νομοθετικά, διοικητικά ή δικαστικά κείμενα, καθώς και στις εκφράσεις της λαϊκής παράδοσης, στις ειδήσεις και στα απλά γεγονότα ή στοιχεία". Εδώ πρέπει να υπάρξει μία τοποθέτησή σας, να υπάρξει μία ερμηνεία για να μπορεί να κατανοήσει και το δικαστήριο, τι ακριβώς εννοεί εδώ ο νομοθέτης. Εννοείτε πρωτογενώς αυτά καθ'αυτά τα γεγονότα λαϊκής παράδοσης ή αποτύπωση αυτών των γεγονότων, τότε όλες οι δημιουργίες του φωτογράφου σε ό,τι αφορά εκφράσεις λαϊκής παράδοσης, απλά γεγονότα ή στοιχεία, είναι εκτός. Δηλαδή, υπάρχει διπλό πρόβλημα για τους φωτογράφους. Υπάρχει ένα μείζον θέμα εδώ και νομίζω ότι πρέπει να το μελετήσετε προσεκτικά.

Βεβαίως, σε ό,τι αφορά τις ειδήσεις κ.λπ., πρέπει να υπάρχει ένας περιορισμός του απολύτου δικαιώματος του δημιουργού, αλλά αυτά κατοχυρώνονται με άλλες ρυθμίσεις σε πιο πέρα άρθρα. Εδώ πρέπει να κατανοήσουμε τελικά, τι εννοεί η παράγραφος 5. Αν πρόκειται γι'αυτά καθ'αυτά τα γεγονότα, είναι σωστό. Αν πρόκειται, όμως, για την αποτύπωση αυτών των γεγονότων, των λαϊκών παραδόσεων, των ειδήσεων, των απλών γεγονότων ή των στοιχείων, δημιουργείται τεράστιο ζήτημα για τους φωτογράφους. Οτιδήποτε, δηλαδή, φωτογραφίζει ένας φωτορεπόρτερ που αφορά την τρέχουσα επικαιρότητα κ.λπ., δεν προστατεύεται.

Τώρα για το περιουσιακό δικαίωμα στο άρθρο 3, τονίσαμε ότι είναι λάθος να μιλάμε στον ενικό. Είναι "τα περιουσιακά δικαιώματα" και πρέπει αυτό να το δούμε, σε σχέση με τις διατυπώσεις του άρθρου 12 ή με τις τροπολογίες των 15.1 που επιχειρούν να προστατεύσουν το δημιουργό. Όταν μιλάμε για περιουσιακό δικαίωμα, κατά το στάδιο της μεταβίβασης, σύμφωνα με το άρθρο 12 ή το 15.1, αργότερα θα δούμε, ο δημιουργός δεν προστατεύεται, αφού μπορεί να μεταβιβαστούν όλες οι εξουσίες όπως καταγράφονται εδώ ή τα επιμέρους δικαιώματα, όπως λέμε εμείς, χωρίς ο δημιουργός να έχει καταλάβει τη μεταβίβαση.

Πρέπει ο νόμος, με αναγκαστικού χαρακτήρα διάταξη, να αναλύει ποια επί μέρους περιουσιακά δικαιώματα. Αυτό που λέει το άρθρο 3, δεν μπορεί να έρχεται και να λέει, ότι μεταβιβάζω το περιουσιακό δικαίωμα, όλο το άρθρο 3 και να μείνει γυμνός, χωρίς να γνωρίζει, διότι εδώ είναι το ζήτημα της προστασίας του δημιουργού από την εξαπάτησή του ή την εκμετάλλευση της κουφότητας, της απειρίας, της έλλειψης ειδικών γνώσεων κ.λπ., ή ακόμα αν θέλετε, με την ανάγκη -τελικά- να υπάρξει εδώ νομολογία, να υπάρξουν ειδικοί νομικοί οι οποίοι θα μπορούν να συμβουλευθούν σωστά και να στηρίζουν τα συμφέροντα των δημιουργών. Θα χρειαστεί ένα μεταβατικό χρονικό διάστημα. Θα είναι πάρα πολύ επικίνδυνο να παραμείνει έτσι. Όπως επίσης επικαλούμαι την, οπωσδήποτε, δική σας ιδιαίτερη βαθειά γνώση στα θέματα του Ποινικού Δικαίου και θέλω να καταλάβω πώς εσείς μια καθηγήτρια, αποφεύγετε να δείτε την ουσία του προβλήματος που σας έβρασε και στην Επιτροπή επάνω, για την μη λεπτομερή και ειδική διατύπωση της έννοιας και του περιεχομένου όρων, όπως εγγραφή, αναπαραγωγή, μετάδοση, κλπ. Είδαμε στη Σύμβαση της Γενεύης πώς αυτά αναλύονται, γιατί αναλύονται. Έτσι, για να μπορεί να διευκολύνουν και την εφαρμογή αυτών των διαδικασιών. Αλλά ιδιαίτερα εδώ είπατε χθες, ότι αν επρόκειτο για ποινικό ζήτημα, βεβαίως... Μα, εδώ είναι και ποινικό το νομοθέτημα. Αυτές ακριβώς οι πράξεις είναι που με σκληρές, πάρα πολλές φορές, διατάξεις, στην ποινική προστασία και τις κυρώσεις, ποινικοποιούνται. Πάτε τώρα εσείς και νομοθετείτε, παραβιάζοντας την αρχή, που εσείς μας διδάσκατε όταν ήμασταν στο Πανεπιστήμιο, του nullum crimen nulla poena sine lege. Είναι πάρα πολύ σοβαρό. Και εγώ τουλάχιστον πιστεύω ότι υπάρχει και ένα ζήτημα αντιπαιδαγωγικότητας σε ό,τι αφορά τη διατύπωση του άρθρου 7 του Συντάγματος, που απαιτεί τον

έργου, λαμβάνοντας υπόψη ότι η δημιουργία νομικών

δημιουργεί ότι η κείμενα, για τις απλά σης σας, και το πρωτο-αποτύπωση γράφου ανά τα για τους π πρέπει

υπεί, αλλά 5. Αν ρόκειται, λαικών η των γράφους, ο αφορά

σαμε ότι αιώματα' σεις του ρούν να ουσιαστικό το άρθρο ατεύεται, καταγρά- χωρίς ο

α αναλύει το άρθρο ουσιαστικό γνωρίζει, γού από τας, της ν θέλγ υπάρεξ μωστά και τστεί ένα νδυνο να ιοτε, δική και ο να δείτε Επιτροπή ς έννοιας αραγωγή, τως αυτά κολύνουν τερα εδώ ίως... Μα, ι πράξεις ην ποινική ι εσεις και διδάσκατε Ηα ροενα ν πιστεύω), π αφορά ταιτεί τον

επακριβή προσδιορισμό του ποινικού αδικήματος. Όταν δεν έχουμε την έννοια των όρων, πώς επακριβώς προσδιορίζεται το ποινικό αδίκημα; Εάν βεβαίως υπάρχουν οι όροι αυτοί, και μπορούν να βγουν από άλλους νόμους ή μέσα από την ερμηνεία ή από τη νομολογία, βεβαίως. Όμως, ούτε νομολογία έχουμε εδώ στην Ελλάδα ούτε από την ερμηνεία μπορεί να βγει, ούτε από άλλο νόμο. Πέραν του ότι εδώ, όσοι νόμοι προυπήρξαν, στο ακροτε-λεύτο εδάφιο σωρευτικά καταργούνται. Επομένως, σας ζητώ να το σκεφθείτε πάρα πολύ σοβαρά.

Αναφορικά με το ηθικό δικαίωμα. Το ηθικό δικαίωμα δίνει στο δημιουργό κατά τη διατύπωση της παρ. 1, ιδίως εξουσίες -επιμένετε και δεν θα κάνω άλλη παρατήρηση- 'α) της απόφασης για το χρόνο, τον τόπο και τον τρόπο κατά τους οποίους το έργο θα γίνει προστό στο κοινό'. Δηλαδή με τη διατύπωση αυτή αφαιρεί από το δημιουργό την εξουσία για το εάν τελικά θα αποφασίσει να γίνει προστό στο κοινό. Πρέπει να διατυπωθεί και να προστεθεί και το 'εάν' το έργο θα γίνει. Δεν είναι μόνο το πού και πότε θα γίνει. Έτσι έχουμε μια περιοριστική διάταξη. Πρέπει να μπει και το 'εάν'.

Βεβαίως, για το δικαίωμα μετανοίας δεν έχουμε να πούμε κάτι το ιδιαίτερο. Διορθώσατε το 'κύριος' με το 'ο δικαιούχος'. Το άρθρο 5 το αφήνω.

Τώρα στο άρθρο 6. Είναι, πάντως, αδόκιμη και λαθεμένη η φράση 'ο δημιουργός ενός έργου είναι δικαιούχος του δικαιώματος'. Είναι νομίζω ταυτολογία. Ίσως είναι υποκείμενο, είναι φορέας των δικαιωμάτων κλπ. Μια τέτοια διατύπωση περίπου πρέπει να γίνει. Δεν είναι επί της ουσίας, αλλά πρέπει να γίνει κάποια διορθωση.

Είναι πάρα πολύ σημαντικό το άρθρο 7, το οποίο, κάτω από άλλες συνθήκες, θα έπρεπε να το συζητάγαμε λεπτομερέστερα. Κατά τη γνώμη μας οι ορισμοί που δίνονται για τα συλλογικά έργα, τα σύνθετα, πρέπει να είναι σαφείς. Έρχεται εδώ πράγματι ο νομοθέτης και διατυπώνει τι είναι τα συλλογικά έργα, τι είναι τα έργα συνεργασίας, τι είναι τα σύνθετα έργα, αλλά τα διατυπώνει κατά μια πρωτοτυπία ευρωπαϊκή και παγκόσμια. Είναι διαφορετικές οι διατυπώσεις στα ξένα νομοθετήματα και ιδιαίτερα τα ευρωπαϊκά. Και εδώ τίθεται ένα ζήτημα. Νομίζω ότι υπάρχει ένα πρόβλημα για την προοπτική εναρμόνισης, που έχει τεθεί από το 1957.

Δεν μπορεί ο νομοθέτης σε κάθε ευρωπαϊκή χώρα να βγάζει το δικό του ορισμό για το τι είναι έργο σύνθετο ή συλλογικό κ.λπ.. Αφού υπάρχει ήδη μια ευρωπαϊκή πρακτική, έπρεπε να υπάρξει ο χρυσός μέσος όρος των ευρωπαϊκών νομοθετημάτων, αλλιώς παραβιάζεται και το άρθρο 5 και το 3η της 1δρυτικής Συνθήκης της ΕΟΚ, η οποία υποχρεώνει να κινούνται τα κράτη μέλη σε μια πρακτική εναρμόνισης.

Εν πάση περιπτώσει στην παράγραφο 1 του άρθρου 7 'έργα συνεργασίας' θεωρούνται όσα έχουν δημιουργηθεί με την άμεση συμπράξη δύο ή περισσότερων ...

(Στο σημείο αυτό ακούγεται ο προειδοποιητικός ήχος της λήξης του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Θα παρακάλεσω, κύριε Πρόεδρε, να μου δώσετε μία μικρή ανοχή.
ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικόλαος Κατσαρός): Είναι πάρα πολλά τα 15 λεπτά.

ΓΡΗΓΟΡΗΣ ΝΙΩΤΗΣ: Δεν πρόκειται να μιλήσει κανείς άλλος.
ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικόλαος Κατσαρός): Εν πάση περιπτώσει το ταχύτερο να τελειώσετε.

ΓΡΗΓΟΡΗΣ ΝΙΩΤΗΣ: Σύμφωνα, κύριε Πρόεδρε, το ταχύτερο και με καλή πίστη θα ολοκληρώσω.

'Εργα συνεργασίας, λοιπόν, θεωρούνται με την άμεση συμπράξη δύο ή περισσότερων δημιουργών και καταγράφει εδώ ότι 'είναι συνδικαίοχοι του περιουσιακού και του ηθικού δικαιώματος επί του έργου'. Και ότι 'εάν δεν συμφωνήθηκε αλλιώς, το δικαίωμα ανήκει κατά ίσα μέρη στους συνδημιουργούς.

Τι γίνεται όταν τα έργα συνεργασίας είναι δεκτικά χωριστής εκμετάλλευσης; Γι'αυτό λέω ότι έχει μπει εκ του προχείρου το τι είναι έργα συνεργασίας.

Για παράδειγμα έργο συνεργασίας είναι όταν ένα στιχουργός με ένα μουσικοσυνθέτη Μαίου την ίδια στιγμή ένα έργο: 'Όχι να πάρει ένα έτοιμο παίημα ο μουσικοσυνθέτης και να το κάνει, αυτό είναι ίσως ένα σύνθετο έργο. Έργο συνεργασίας είναι να κάτσω εγώ ως μουσικοσυνθέτης με ένα στιχουργό εκείνη την ώρα και να αρχίσουμε να κόβουμε και να ράβουμε. Γίνεται αυτό και ιδιαίτερα

όταν φτιάχνουν, όχι ιδιαίτερα σημαντικές δημιουργίες. Αλλά πολλές φορές γίνονται εμπορικές επιτυχίες. Εξαρτάται. Ο στίχος πρέπει να φύγει λίγο για να μπορέσει ο συνθέτης την σύνθεση, όπως την έχει βρει και του πάλι ή πολλές φορές να τροποποιηθεί η σύνθεση για να μην χαθεί μια καλή λέξη που ταιριάζει στο στίχο για να γίνει εμπορική επιτυχία.

Αλλά αυτά τι θα γίνει όταν το βγάλει ο μουσικός instrumental. Θα πάρουν μισά-μισά; Τι θα γίνει εάν ο στιχουργός το βγάλει σε μια ανθολογία για παράδειγμα δική του ή όχι ανθολογία, αλλά σε μια έκδοσή του.

Με αυτά προσπαθώ να σας πω, κύριε Υπουργέ, πόσο αδόκιμοι είναι οι όροι οι οποίοι χρησιμοποιούνται και πόσο λάθος είναι.

Εδώ λοιπόν θα έπρεπε να υπάρχει η διατύπωση που βάλατε και στο άρθρο 33.4 - μου φαίνεται είναι στα εκδοτικά- όπου ανάλογα με τη συμβολή του καθενός, όπου υπάρχει δυνατότητα χωριστής εκμετάλλευσης, θα πρέπει να υπάρχει και το περιουσιακό δικαίωμα.

Για τα συλλογικά έργα τόνισα προηγουμένως ότι, κατά τη γνώμη μου, είναι αδόκιμο όπως χρησιμοποιείται. Θα πάω γρηγορότερα για να πω ότι στο άρθρο 8 μας ικανοποιεί, ο τρόπος που προωθήσατε τη δική σας τροπολογία Ουσιαστικά ανταποκρίνεται στα αιτήματά μας και στα αιτήματα των δημιουργών, αλλά γιατί δεν το κάνετε και στο άρθρο 46 παρ. 3 για τα συγγενικά δικαιώματα.

Πρέπει να ολοκληρώσετε την πολύ θετική παρέμβαση που κάνατε. Μένει όμως ανοικτό για να το δούμε αργότερα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικόλαος Κατσαρός): Τελειώνετε παρακαλώ!
ΓΡΗΓΟΡΗΣ ΝΙΩΤΗΣ: Πολύ περιληπτικά, κύριε Πρόεδρε.

Για τα οπτικοακουστικά έργα στο άρθρο 9. Είναι παγκόσμια πρωτοτυπία να κατοχυρώνεται ως τεκμήριο ενός οπτικοακουστικού έργου το σκηνοθέτη. Ακόμα και οι ίδιοι οι σκηνοθέτες εδώ στην Ελλάδα, κύριε Υπουργέ, έρχονται εγγράφως και σας ζητάνε να συμπεριληφθεί τουλάχιστον ο σεναριογράφος και ο συνθέτης. Κανένα νομοθέτημα δεν λέει ότι είναι μόνο ο σκηνοθέτης. Κανένα νομοθέτημα. Το γαλλικό το ισπανικό, το ιταλικό, το βέλγικο που είδαμε όλα έχουν περισσότερους. Διαφέρουν μερικές φορές. Αλλά βαζούν το σκηνογράφο κ.λπ..

Μετά το γεγονός ότι δώδατε το final cut στο σκηνοθέτη, δεν υπήρχε κανένας λόγος να αφήνατε εδώ πλέον το τεκμήριο δημιουργού.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικόλαος Κατσαρός): Κύριε Νιώτη, σας παρακαλώ, φθάσατε στα 18 λεπτά.

ΓΡΗΓΟΡΗΣ ΝΙΩΤΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, αφού έχουμε συμφωνήσει στις 4 η ώρα να τελειώσουμε. Μένει μας το έχουμε συμφωνήσει.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικόλαος Κατσαρός): Κύριε Νιώτη, δεν είναι έτσι. Δημιουργείτε προηγούμενο και θα μείνει η άλλη ενότητα χωρίς να τη συζητήσουμε.

ΓΡΗΓΟΡΗΣ ΝΙΩΤΗΣ: Εψ' όσον με εμποδίζετε για το δεκάλεπτο, θα τελειώσω.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικόλαος Κατσαρός): Όχι σας εμποδίζω. Είπαμε να υπάρχει κάποιος χρόνος, τον οποίο πρέπει να σεβαστούμε.

ΓΡΗΓΟΡΗΣ ΝΙΩΤΗΣ: Να μη διατυπώσω τις απόψεις μου ούτε περιληπτικά;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικόλαος Κατσαρός): Τότε να σας δώσουμε μία ώρα, να τις διατυπώσετε. Σας παρακαλώ, τελειώνετε.

ΓΡΗΓΟΡΗΣ ΝΙΩΤΗΣ: Στις 4 η ώρα, θα έχουμε τελειώσει.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικόλαος Κατσαρός): Αυτό δεν σημαίνει ότι θα μιλήσετε τώρα, κύριε, όσο θέλετε! Σας παρακαλώ. Να τελειώσετε το ταχύτερο.

ΓΡΗΓΟΡΗΣ ΝΙΩΤΗΣ: Θα τελειώσω το ταχύτερο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικόλαος Κατσαρός): Μπορούσατε όσα είπατε, να τα λέγατε σε λιγότερα λεπτά. Παρακαλώ, τελειώνετε.

ΓΡΗΓΟΡΗΣ ΝΙΩΤΗΣ: Δεν είναι εύκολο, κύριε Πρόεδρε. Είναι τεχνικό το νομοθέτημα, πρωτότυπο και εισάγεται για πρώτη φορά. Καταγράφουμε παρατηρήσεις, οι ερμηνευτές, οι νομικοί θα πάρουν αποφάσεις, θα ακούσουμε τι θα πει η κυρία Υπουργός...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικόλαος Κατσαρός): Κύριε Νιώτη, με την τακτική σας θα μιλήσουν μόνο οι εισηγητές και οι Κοινοβουλευτικοί Εκπρόσωποι.

ΓΡΗΓΟΡΗΣ ΝΙΩΤΗΣ: Υπάρχει κανείς άλλος; Δεν το βλέπετε;
ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικόλαος Κατσαρός): Θα δείτε τι ώρα θα φτάσουμε.

ΓΡΗΓΟΡΗΣ ΝΙΩΤΗΣ: Εν πάση περιπτώσει, ζητώ λίγο την

ανοχή σας. Δεν λέω ότι παίρνω το χρόνο δικαιοματικά, αλλά σας παρακαλώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικόλαος Κατσαρός): Σας είπα ότι ήδη έχετε 4 λεπτά παραπάνω.

ΓΡΗΓΟΡΗΣ ΝΙΩΤΗΣ: Τεκμαίρεται ως δικαιούχος πνευματικής ιδιοκτησίας στην παρ. 2, άρθρο 10, κατά τρόπο που νομοθετείται πρωτοτύπως. Ο δικαιούχος λέει σε προγράμματα Η/Υ, οπτικοακουστικά έργα, φυσικό ή νομικό πρόσωπο, του οποίου η επωνυμία εμφανίζεται στον ολικό φορέα του έργου κ.λπ. Εφ' όσον συνδέεται μέσα από την πράξη μεταβίβασης και μέσα από τη σύμβαση, γιατί θεσμοθετείτε εδώ απευθείας πρωτογενώς την κατοχύρωση, ιδιαίτερα εδώ προ μιας εταιρίας; Είναι ένα ζήτημα, που δημιουργεί πρόβλημα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικόλαος Κατσαρός): Κύριε Νιώτη, παρακαλώ τελειώσατε. Έχετε δευτερολογία. Θα συμπληρώσετε εκεί ό,τι θέλετε.

Ο κ. Σεβαστάκης έχει το λόγο.

ΑΛΕΞΙΟΣ ΣΕΒΑΣΤΑΚΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, νομίζω ότι πρέπει να διατηρηθεί αυτό το δημιουργικό κλίμα συνεργασίας των Πτερυγών και της κυρίας Υπουργού και έχω τη γνώμη ότι η ασφυξία του χρόνου, την οποία εσείς επιτείνετε...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικόλαος Κατσαρός): Με συγχωρείτε πάρα πολύ. Ζήτησατε 15 λεπτά για τους εισηγητές. Είπα ότι δεν έχω αντίρρηση. Εγώ επιτείνω την ασφυξία του χρόνου; Σας παρακαλώ.

ΑΛΕΞΙΟΣ ΣΕΒΑΣΤΑΚΗΣ: Παρακαλώ να έχουμε την όσο το δυνατόν ευρύτερη ανοχή σας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικόλαος Κατσαρός): Σας παρακαλώ να σεβαστείτε την καταρτισθείσα συμφωνία από όλες τις Πτερυγες.

ΑΛΕΞΙΟΣ ΣΕΒΑΣΤΑΚΗΣ: Στο άρθρο 1, παρ. 1, με ενοχλεί η λέξη "εκμετάλλευση". Και έχει μια νομοτεχνική ανωμαλία η διατύπωση αυτή.

Νομίζω, κυρία Υπουργέ, και οι σύμβουλοί σας θα συμφωνήσουν. "Αποκτούν σ' αυτό πνευματική ιδιοκτησία", τι θα πει "σ' αυτό"; Το "σ' αυτό" δεν είναι νομική διατύπωση. Η θα πούμε "επί αυτού", ή θα βρούμε κάποια άλλη διατύπωση.

"Πνευματική ιδιοκτησία, που περιλαμβάνει ως αποκλειστικά και απόλυτα δικαιώματα...". Ποια; Το δικαίωμα το περιουσιακό και το δικαίωμα το ηθικό. Και να ορίσουμε τι περιλαμβάνει το περιουσιακό και τι το ηθικό. Να γίνει ανετότερη η διατύπωση και να αποφυγούμε αργότερα παρερμηνείες και διολισθήσεις, σε πράγματα, τα οποία δεν θέλετε, είμαι βέβαιος.

Στο άρθρο 2 λέμε "που εκφράζεται με ορισμένη μορφή". Το "ορισμένη μορφή" είναι οπωσδήποτε περιοριστικό. Προτείνω να πούμε "ανεξαρτήτως με ποιο τρόπο ή με ποια μορφή εκφράζεται". Να αφήσουμε περιθώριο, γιατί έχουμε εξελίξεις, έχουμε δυνατότητες, θα έχουμε ίσως εκπληκτικές εξελίξεις στο άμεσο μέλλον.

Να πούμε λοιπόν "ανεξαρτήτως με τον τρόπο ή με τη μορφή που εκφράζεται". Σημειώστε το παρακαλώ.

Επίσης, εδώ νομίζω ότι πρέπει στα οπτικοακουστικά έργα, οι χορογραφίες και οι παντομίμες, στην ίδια παράγραφο να προστεθεί αυτοτελώς "οι παραστάσεις". Γιατί η παράσταση είναι κάτι πολύ διαφορετικό σαν αισθητικό σύνολο από τα επόμενα εδώ που αναφέρατε. Να προστεθεί λοιπόν, -δεν βλέπτε- "οι παραστάσεις".

Επίσης αυτή η διατύπωση που κάνατε και αφαιρέσατε τη φράση "φωτογραφικά έργα" και προσθέσατε "φωτογραφίες", πάλι θα δημιουργήσει προβλήματα, κυρία Υπουργέ, διότι έχουν ήδη δημιουργηθεί προβλήματα από τη συζήτηση που είχαμε στη Διαρκή Επιτροπή.

Να γράψουμε λοιπόν -για να αποφευχθεί ο κίνδυνος περτομής ενός μεγάλου τμήματος της φωτογραφικής τέχνης- "τα φωτογραφικά έργα και οι απλές φωτογραφίες". Το λέω δε αυτό "οι απλές φωτογραφίες" γιατί καμιά φωτογραφία δεν είναι καθ' αρχήν απλή. Κάθε φωτογραφία είναι δημιούργημα ψυχής και πνεύματος και αισθητικών αντιλήψεων, η οποιαδήποτε φωτογραφία. Γιατί έτσι θα διευκολύνουμε αυτό που και εσείς επιθυμείτε -πιστεύω ότι το επιθυμείτε- να συμπεριληφθεί σ'αυτών τον νόμο με ανθεση όλος ο κόσμος ο οποίος σήμερα είναι μεγάλη κατηγορία, ο κόσμος των φωτορεπόρτερς για τους οποίους είχατε πει στην Επιτροπή ότι αυτοί ίσως έχουν μόνο συγγενικά δικαιώματα.

Πιστεύω, λοιπόν, ότι για να εκκαθαρίσουμε το έδαφος από αμφισβητήσεις, από αμφιβολίες, από παρερμηνείες να βάλουμε

"φωτογραφικά έργα" -που είναι μια άλλη έννοια- "και απλές φωτογραφίες".

Στην παρ.3 στο πρώτο εδάφιο λέει για τα προγράμματα Η/Υ, και το προπαρασκευαστικό υλικό του σχεδιασμού τους. Έχω μια πολύ σημαντική πρόταση να προσθέσω εδώ σ'αυτό το σημείο. "Συμπεριλαμβανομένου και του λογισμικού που ενσωματώνεται στο υλικό".

Βέβαια εδώ θα μπορούσαμε να κάνουμε γενικότερες παρατηρήσεις στο άρθρο 2 στο αντικείμενο του δικαιώματος, στη διατύπωσή του. Έχω την εντύπωση όμως, ότι δεν είσθε έτοιμη, κυρία Υπουργέ, να αποδεχθείτε οποιαδήποτε φραστική ή νοηματική παρέμβαση. Όπως δεν ήσασταν έτοιμη να δεχθείτε ότι επιτελους στα νομοθέτηματα αυτού του είδους έχουν απόλυτη αξία οι ορισμοί. Έτσι διαγράφετε την έννοια των ορισμών, που καμιά νομοθεσία από τις πιο πρόσφατες δεν τις αγνοεί. Και θα δημιουργήσετε -είμαι βέβαιος-ερμηνευτικά προβλήματα για τη στοιχειοθέτηση της αντι-κειμενικής υπόστασης των εγκλημάτων που προβλέπει το νομο-σχεδίο στο ανάλογο τμήμα του. Έχουμε χρόνο, κυρία Υπουργέ, να ξανασκεφθούμε αυτό το θέμα. Δεν είναι ιδεολημία, ή δεν ανατρέπει αν θέλετε τη φιλοσοφία σας. Απλώς δημιουργεί εκείνες τις προϋποθέσεις, ώστε ξεκινώντας από ένα ελαστικό ορισμό -εκείνο το "ιδίως" εν συνεχεία- περιγράφοντας συγκεκριμένα, καθορισμένα, χωρίς αμφισβησίες τα πράγματα, να διευκολυνθούμε και στην αντιμετώπιση -που εκεί θα είναι ίσως σοβαρά τα πράγματα- των ποινικών διατάξεων και της ποινικής διαδικασίας.

Επίσης, στην παρ.8 του άρθρου 3, περίπτωση η',θα ήθελα να γίνει μια μικρή αλλά σημαντική προσθήκη. Λέτε "την εισαγωγή αντιτύπων του έργου που παρήχθησαν στο εξωτερικό, χωρίς τη συναίνεση του δημιουργού". Που παρήχθησαν στο εξωτερικό χωρίς τη συναίνεση ή την εισαγωγή χωρίς τη συναίνεση; Να το διευκρινίσουμε. Να βάλουμε λοιπόν "την εισαγωγή προς εμπορίαν αντιτύπων". Αντίτυπων προς εμπορίαν. Γιατί αν εγώ παραγγείλω ένα βιβλίο ή κάποια βιβλία και μου έρθουν από το Βερολίνο, φοβάμαι μήπως έχω πρόβλημα. "Την εισαγωγή" -λοιπόν- "προς εμπορίαν αντιτύπων του έργου που παρήχθησαν στο εξωτερικό χωρίς τη συναίνεση του δημιουργού ή εφόσον πρόκειται για εισαγωγή από χώρες εκτός της Ευρωπαϊκής Κοινότητας".

Πάω στο άρθρο 4.

Εδώ, κυρία Υπουργέ, και είμαι βέβαιος ότι γνωρίζετε την ιστορία του δικαίου, επαναφέρετε ένα δικαίωμα το οποίο έχει καταργηθεί ρητά. Ίσχυσε κάποτε εθμωικά, ίσχυσε με βάση πηγές βυζαντινού δικαίου, με βάση πηγές ρωμαϊκού δικαίου και επαναφέρεται το jus protimiseως, έτσι λέγεται, το ξέρετε.

Στην παρ. 2, στην υπαναχώρηση, λέτε ότι οφείλει ο υπαναχωρήσας κατά προτεραιότητα να προσφέρει στον παλαιό αντισυμβαλλόμενο του τη δυνατότητα να επαναλάβει την παλαιά σύμβαση με όρους όμοιους ή ανάλογους προς εκείνους που είχε κατά το χρόνο της υπαναχώρησης. Αφήστε το αυτό, να αφήσουμε την ελευθερία των συμβάσεων να λειτουργήσει και αν θα το δώσει ξανά ή όχι είναι δικό του θέμα. Γιατί να επαναφέρουμε ένα κατάλοιπο του ρωμαϊκού δικαίου άχρηστο και δόλιο.

Επίσης εδώ είπατε, κυρία Υπουργέ, στο άρθρο 4, στην παρ. 1, ότι το δικαίωμα υπαναχώρησης ισχύει μόνο για έργα λόγου ή επιστήμης. Εμός μας βρίσκει αντίθετους, γιατί εξαλείψτε τα έργα εικαστικών τεχνών. Ο γλύπτης, ο ζωγράφος θέλω να μου πείτε σε τι διαφέρουν από τον ποιητή ή τον πεζογράφο ή τον θεατρικό συγγραφέα, όταν το έργο τους κυκλοφορεί ευρύτατα ως σλάιτς, ως αφίσα κ.λπ. Όταν μεταβάλλουν τις κοινωνικές τους αντιλήψεις οι ζωγράφοι, οι γλύπτες οι λιθογράφοι όλος αυτός ο χώρος των εικαστικών τεχνών, δεν πρέπει και αυτοί να προστατευθούν; Δεν είναι "λόγος ή τέχνη"; που εσείς προσδιόρισατε. Και έπειτα πρέπει να πω το εξής. Έχετε κάποια άλλη νομοθεσία που να ορίζεται ένα τέτοιο πράγμα. Έχετε να μου πείτε; Είναι μία πρωτότυπη δημιουργία και έχετε τα πνευματικά δικαιώματα αυτής της πρωτότυπης πνευματικής δημιουργίας. Προτείνω λοιπόν να μπει οπωσδήποτε.

Στο άρθρο 5 θα έχουμε αγώνα υστερα.

Στο άρθρο 8 κάνατε, κυρία Υπουργέ, αυτές τις παρεμβάσεις και κακώς αποκόψατε τον εργολάβο και την εργολαβία και στη σύμβαση έργου. Και θα ήθελα, για να γίνει πιο συγκεκριμένος ο σκοπός της σύμβασης, γιατί είναι αόριστη έννοια, να βάλουμε στο τέλος

ηπλές

Η/Υ,
ω μια
μείο.
στο

πρή-
πωση
πργέ,
λαση.
στα
μοί.
λοσία
είμαι
ανπ-
ομο-
πργέ,
den

εινεσ
οισμό
μένα.
ούμε
ι τι
σίας.
α να
γωγη
ις τη
ωρίς
ι το
οριαν
μείω
βάμα
οριαν
ις τη
από

τορία
πθβεί
πνού
ο jus

αχω-
συμ-
βαση
τά το
την
ώσει
ένα

π. 1,
ου η
εργα
πείτε
τρικό
αίτε,
μψεις
των
Den
όπει
ζεται
τυπη
ωτό-
τωσ-

ς και
βαση
πτός
έλος

αυτής της αναδιατύπωσης του άρθρου Β "για την εκπλήρωση του σκοπού της συγκεκριμένης σύμβασης". Όχι, απλώς "της σύμβασης". Έτσι περιορίζεται. Κάποια προστασία, κάποιο αποκομμί έχει ο δημιουργός.

Στο άρθρο 9, τεκμαίρεται ο σκηνοθέτης ως δημιουργός ενός οπτικοακουστικού έργου. Καλό είναι αυτό να τεκμαίρεται μόνο ο σκηνοθέτης. Αλλά δεν είναι τέλειο, διότι σε καμία περίπτωση ένα οπτικοακουστικό έργο δε μπορεί να αγνοεί βασικούς συντελεστές αυτού του έργου. Και οι βασικοί συντελεστές είναι γνωστό ότι είναι δύο, ο σεναριογράφος και ο μουσικοσυνθέτης. Γιατί αρνείσθε να το προσθέσετε και δημιουργείτε σάλο σε έναν κόσμο ευρύτατο ο οποίος αγωνιά. Γιατί έχετε αυτήν τη φειδώ; Να βάλετε "μουσικοσυνθέτης και σεναριογράφος".

Στην παρ. 3, λέτε "κατά των τεκμηρίων των προηγούμενων παραγράφων, επιτρέπεται αντίθετη απόδειξη". Τεκμήριο είναι. Αμάχητο τεμήριο είναι; Μαχητό τεμήριο είναι. Δεν είναι νομοτεχνική διατύπωση αυτή. Τεκμαίρεται μαχητά ή εισάγετε μαχητό τεμήριο - πιο καλά τα ελληνικά- ως δημιουργός του έργου το πρόσωπο του οποίου εμφανίζεται κ.λπ. Όχι, να βάλουμε παράγραφο "τεκμαίρεται", αφού τα νομικά λένε όπου υπάρχει τεμήριο, εάν είναι αμάχητο δεν χωράει ανταπόδειξη, αν είναι μαχητό χωράει.

Στο άρθρο 11. Εδώ, υπάρχουν πάρα πολλά. Πρώτα-πρώτα, υπάρχει αυτό το άκομμο. Εκάνετε μια διόρθωση "ο οποίος κατέχει και δημοσιεύει έργα δημιουργών, που έχουν αποβιώσει και δεν προστατεύονται πλέον". Μήπως είναι μεγάλη, τεράστια, η έκταση που δίνετε; Δεν προστατεύονται πλέον, έχουν περάσει 70 χρόνια. Και πέραν των 70 ετών έχουμε; Αν νομίζετε ότι πρέπει και πέραν των 70 ετών, εσείς κυριαρχικά αποφασίζετε. Εμείς, όμως, έχουμε μία επιφύλαξη. Γιατί και τα 70 έτη -ας φαίνεται ότι είναι παραχώρηση- τελικά, είναι πολλά. Ο ισπανικός νόμος έχει 60. Ο γαλλικός έχει, νομίζω, 55. Δεν ετάνυσαν τόσο! Εβδόμηντα έτη! Και μετά αυτός ο οποίος κατέχει και δημοσιεύει έργα δημιουργών, που έχουν αποβιώσει και δεν προστατεύονται πλέον, θεωρείται ότι έχει ειδικό δικαίωμα.

Πάμε στο άρθρο 13. Πρέπει, κυρία Υπουργέ, να παλειψίμε την παρ. 4. Είναι επικίνδυνη και είναι προς κάποια κατεύθυνση, πηγαίνει προς συγκεκριμένη κατεύθυνση. "Σε περίπτωση αμφιβολίας η σύμβαση και η άδεια εκμετάλλευσης θεωρούνται μη αποκλειστικές." Άρα, θεωρούνται αποκλειστικές. Έτσι. Αυτό είναι ένα πρόβλημα, που πρέπει να το συζητήσουμε.

Για τον τύπο των δικαιωμάτων κάνατε αναδιατύπωση. Δεν ξέρω, πώς θα σφραγίσει και πώς θα συμβιβασθεί με άλλες διατάξεις, όπου τεκμαίρεται, εισάγεται, λογίζεται, θεωρείται, γίνεται μεταβίβαση τεκμαρητή. Αυτό θα το δούμε.

Πρέπει να παλειψθεί οπωσδήποτε το άρθρο 16. Αυτή η συναίνεση του δημιουργού ως άσκηση του ηθικού δικαιώματος, συναίνεση η οποία μπορεί να συναχθεί. Ξέρουμε όλοι ότι στη θεωρία του δικαίου η συναίνεση είναι ρητή, ή συνάγεται. Εδώ λοιπόν, υπεισέρχεται, όχι ο δαίμων του τυπογραφείου, ο δαίμων της δολιότητας. Να φύγει το 16. Δεν υπάρχει συναίνεση, έτσι, αορίστως, η οποία, όπως μας εξήγησατε, είναι υπέρ των δημιουργών. Και είναι αντίθετο με το άρθρο 14 και με την επαναδιατύπωση για την έγγραφη διατύπωση. Αλλού θα έχουμε έγγραφη, αλλού θα έχουμε σιωπηρά, θα έχουμε αλόγητη συναίνεση, που θα συνάγεται. Με δύο μάρτυρες, ψευδομάρτυρες, θα συνάγεται. Όχι, πρέπει να παλειψθεί.

Αυτά είχα να πω ως πρωτολογία και σας ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε, που μου χαρίσατε ένα λεπτό. Για μένα ήταν ένας αιώνας. Έτσι ένοιωσα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικόλαος Κατσαρός): Χαίρομαι, γιατί σας έκανα τόσο ευτυχή.

Ο κ. Δαμιανός έχει το λόγο.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΔΑΜΙΑΝΟΣ: Κατ'αρχήν, θα ήθελα να ευχαριστήσω για την τροποποίηση του άρθρου 2, με δική μου τροπολογία.

Ήθελα, όμως, να επανέλθω λίγο σ'αυτό. Νεότερες σκέψεις λένε ότι ίσως απλά αυτή η τροποποίηση να δημιουργήσει το ίδιο πρόβλημα που δημιουργούσε το "φωτογραφικά έργα". Το αναφέρω για προβληματισμό σας. Δεν περμένω, αυτήν τη στιγμή, άμεση απάντηση. Η πρόταση είναι να παραμείνει τα "φωτογραφικά έργα" και να προστεθεί η φράση "και απλές φωτογραφίες". Γιατί λίγο-πολύ το ίδιο πρόβλημα θα δημιουργηθεί με τη φωτογραφία τώρα. Μια και συνδέεται με τις προηγούμενες διατάξεις του ίδιου

άρθρου 2, αυτόματα θα έχουμε τον προβληματισμό, κατά πόσο θεωρείται έργο τέχνης, έστω και η φωτογραφία, όπως τη λέμε. Γιατί λέει το νομοσχέδιο συγκεκριμένα στο άρθρο 2, παρ. 1: "Ως έργο νοείται κάθε πρωτότυπο πνευματικό δημιουργήμα λόγου, τέχνης ή επιστήμης...". Επομένως, πάλι θα υπάρξει κάποιο μπλέξιμο. Υπάρχει, μάλιστα, το δεδομένο της Γαλλίας και της Γερμανίας, που αντιμετώπισαν τέτοια προβλήματα.

Σκεφθείτε το, μήπως είναι καλύτερο να παραμείνει το "φωτογραφικά έργα" και να προστεθεί "και απλές φωτογραφίες".

Τίποτε άλλο, κύριε Πρόεδρε. Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικόλαος Κατσαρός): Η κα Ιατροπούλου έχει το λόγο.

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΙΑΤΡΟΠΟΥΛΟΥ: Θα ήθελα να αναφερθώ συνολικά στην ενότητα των άρθρων 1 έως 17, διότι είναι γενικής φύσης οι παρατηρήσεις που έχω να κάνω.

Θα ήθελα να ξεκινήσω λέγοντας ότι το νομοσχέδιο με αυτά τα άρθρα ρυθμίζει τις σχέσεις που αναπτύσσονται ανάμεσα στους πνευματικούς δημιουργούς από τη μια μεριά και στους χρήστες από την άλλη, οι οποίοι εκμεταλλεύονται και αξιοποιούν επαγγελματικά αυτήν την πνευματική δημιουργία. Από τη μια πλευρά έχουμε ανίσχυρους, ως επί το πλείστον, δημιουργούς και από την άλλη έχουμε οργανωμένα συμφέροντα, όπου κυριαρχούν οι πανίσχυρες εταιρείες εκμετάλλευσης του πνευματικού έργου. Οι δύο αυτοί πόλοι, αν και είναι χαρακτηριστικοί της κατάστασης που επικρατεί, σίγουρα δεν καλύπτουν ολόκληρο το πεδίο της πνευματικής δημιουργίας και της αξιοποίησής της.

Όλοι γνωρίζουμε, τόσο την ύπαρξη των λαμπερών και ακριβοπληρωμένων καλλιτεχνικών αστεριών στο χώρο των δημιουργών, όσο και την ύπαρξη ανθρώπων που δραστηριοποιούνται στον εκδοτικό, λόγω χάρη, τομέα χάνοντας ουσιαστικά και όχι κερδίζοντας από αυτήν τους τη δραστηριότητα, προκειμένου να παρουσιάσουν στο αναγνωστικό κοινό ένα αξιόλογο, ας πούμε, βιβλίο. Είναι και αυτοί εργάτες του πνεύματος, με το δικό τους τρόπο.

Η αντίθεση ωστόσο των συμφερόντων των δύο πλευρών, αλλά και η κραυγαλέα ανισότητα στις δυνατότητες που έχουν να προστατεύσουν και να επβάλουν τα ιδιαίτερα συμφέροντά τους, δίνει τον τόνο στο χώρο της πνευματικής δημιουργίας και της αξιοποίησής της.

Είναι σαφές, δυστυχώς, ότι κανένα άρθρο δεν απαγορεύει τη μεταβίβαση δικαιώματος για χρήσεις που δεν υπάρχουν αυτήν τη στιγμή, ή είναι άγνωστες.

ANNA ΜΠΕΝΑΚΗ-ΨΑΡΟΥΔΑ (Υπ. Πολιτισμού): Θα σας συμβούλευα να διαβάσετε κάποιες αναδιατυπώσεις που διανεμήθηκαν ήδη από χτες στην αρχή της συνεδρίασης. Ίσως μερικά απ' αυτά που λέτε να έχουν αντιμετωπιστεί. Παραδείγματος χάρι για τις μη υπάρχουσες χρήσεις μπήκε.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Δ' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ Ν. ΚΡΗΤΙΚΟΣ)

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΙΑΤΡΟΠΟΥΛΟΥ: Γιανόν να μην έχω ενημερωθεί. Ευχαριστώ πολύ.

Θα ήθελα να συνεχίσω λέγοντας ότι κανένα άρθρο δε διασφαλίζει ότι η αμοιβή των δημιουργών θα είναι ανάλογη των εσόδων που προκύπτουν από την εκμετάλλευση του έργου τους. Η αποτελεσματική προστασία των πνευματικών δικαιωμάτων των δημιουργών είναι αναγκαία συνθήκη για την ποιοτική άνοδο της πνευματικής δημιουργίας. Πολύ απέχει όμως από το να είναι και επαρκής συνθήκη γι' αυτήν την ποιοτική άνοδο.

Το πρόβλημα της εμπορευματοποίησης, κυρία Υπουργέ, δεν έγκειται τόσο στη μορφή αξιοποίησης και διακίνησης των πνευματικών προϊόντων. Έγκειται πάνω απ' όλα στη μετατροπή και στη μετάπτωση του πνευματικού δημιουργήματος από από σκοπού, καθ' εαυτόν και μέσου σε απλό μέσο για την απόκτηση χρήματος. Επιτρέψτε μου να πω ότι θεωρώ πως αυτό ισοπεδώνει την πνευματική δημιουργία, διαστρέφει το περιεχόμενό της και εκφυλίζει την αποστολή της. Αυτός ο εκφυλισμός επέρχεται, όχι μόνο στο στάδιο της εκμετάλλευσης και της διακίνησης του πνευματικού προϊόντος, αλλά κυρίως -και αυτό είναι το πιο ανησυχητικό απ' όλα- καθορίζει την πνευματική δημιουργία στο στάδιο της αρχικής παραγωγής της, στο στάδιο της ίδιας της καλλιτεχνικής σύλληψης.

Η πολιτιστική έκπτωση που χαρακτηρίζει την εποχή μας

συμβαδίζει και εν πολλοίς, αλλά όχι εξ ολοκλήρου, σφειλεται στη σταδιακή μετατροπή του πνευματικού δημιουργού σε παραγωγό προϊόντων προς πώληση, με σκοπό το χρηματικό κέρδος και την κεφαλαιοποίηση του ονόματός του. Έτσι γεννιούνται οι stars, οι καλλιτεχνικές φήμες και ολόκληρη η πολιτιστική βιομηχανία. Η πνευματική και καλλιτεχνική παραγωγή χάνει τη γνησιότητά της και την αυθεντικότητά της. Χάνει την ίδια της την ψυχή. Εκχρηματίζεται και εκφυλίζεται. Το κίβδilo, το ρηχό, το επιφανειακό, το ψεύτικο, η βιτρίνα, η εμπορευματική λογική εξαπλώνονται όλο και περισσότερο και εκτοπίζουν τη βαθιά, αλικρινή και αυθεντική έκφραση.

Θα ήθελα να διαβάσω σε αυτό το σημείο ένα μικρό απόσπασμα από ένα άρθρο της ΕΛΕΥΘΕΡΟΥΤΥΠΙΑΣ που διεκτραγωδεί τα όσα συμβαίνουν στο χώρο του θεάτρου. Διάλεξα να μιλήσω για το χώρο του θεάτρου, γιατί τα μουσικά χάλια μας είναι ευρέως γνωστά. Λέει, λοιπόν, ο κ. Θεόδωρος Κρητικός: "Παράρτημα των ψυχαγωγικών προγραμμάτων της εγχώριας τηλεόρασης η θεατρική μας σκηνή, εδώ και αρκετά χρόνια τώρα, μοιάζει φέτος να έχει καταργήσει πια όλα τα προσχήματα και μοιάζει να παραδίδει χωρίς αντίσταση στον τυχόν κατακτητή και τα ελάχιστα τελευταία οχύρα της γνήσιας σκηνικής τέχνης."

Δεν υπάρχει μία κεντρική παράσταση που να μην αποτελεί απλή παραφουάδα και χωρίς απομίμηση κάποιας επιτυχημένης εγχώριας σαμπουνόπερας ή κωμικής σειράς της μικρής γυάλινης οθόνης. Δίπλα στις παράλληλες χρυσοφόρες εμφανίσεις τους σε διαφημιστικά σποντάκια και σε τηλεοπτικά παιχνίδια οι θεατρικοί τους ρόλοι αποτελούν, όπως είναι φανερό, μικρό μόνο μέρος ενός ευρύτερου πλέγματος εμπορικής αξιοποίησης του κατασκευασμένου στα ηλεκτρονικά εργαστήρια ειδώλου τους."

Θα ήθελα να κλείσω αυτήν τη γενική τοποθέτηση υπογραμμίζοντας ότι ένα νομοσχέδιο για τα πνευματικά δικαιώματα πρέπει να αποδίδει τα του Καίσαρος τω Καίσαρι, τα του Θεού τω Θεώ. Με άλλα λόγια να αποδίδει στους πνευματικούς δημιουργούς όσα πράγματι δικαιούνται. Είναι γεγονός ότι το νομοσχέδιο δεν το κάνει αυτό στο βαθμό που απαιτείται. Εκεί το μεμφόμαστε.

Όμως θα πρέπει να πούμε ότι αυτή η τόσο απαραίτητη στήριξη οικονομική και ηθική θα είναι πάντοτε ανεπαρκής για να προστατεύσει και να προωθήσει την πνευματική παραγωγή του Τόπου μας και γι' αυτό να την αναβαθμίσουμε ποιοτικά. Τέλος, θέλω να σημειώσω ότι οι βελτιώσεις που επικέρατε, κυρία Υπουργέ, στο άρθρο 8 σε σχέση με την αρχική διατύπωσή του είναι αρκετά σημαντικές. Το γεγονός όμως είναι ότι η έλλειψη αντίθετης συμφωνίας μεταξύ του εργοδότη και του μισθωτού -πνευματικού δημιουργού τεκμαίρεται πάντα υπέρ των συμφερόντων του εργοδότη. Αυτό σε συνδυασμό με την ασοριστία που διέπει το προϊόν και με την έκταση των εξουσιών που είναι αναγκαίες για την εκπλήρωση του σκοπού της σύμβασης, συνεχίζει να αφήνει απροστάτευτο τον πνευματικό δημιουργό.

ΑΝΝΑ ΜΠΕΝΑΚΗ-ΨΑΡΟΥΔΑ (Υπ. Πολιτισμού): Και αυτό βγήκε χθες, κυρία Ιατροπούλου.

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΙΑΤΡΟΠΟΥΛΟΥ: Φαίνεται προχωρείτε σε ταχύτατες αναδιατυπώσεις.

ΑΝΝΑ ΜΠΕΝΑΚΗ-ΨΑΡΟΥΔΑ (Υπ. Πολιτισμού): Από χθες διαμεμήθηκε.

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΙΑΤΡΟΠΟΥΛΟΥ: Δεν ήμουν χθες εδώ, κυρία Υπουργέ. Είμαι και εγώ νέα μητέρα και έχω πολλές υποχρεώσεις.

ΑΝΝΑ ΜΠΕΝΑΚΗ-ΨΑΡΟΥΔΑ (Υπ. Πολιτισμού): Δεν σας ψέγω.

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΙΑΤΡΟΠΟΥΛΟΥ: Τώρα, το άρθρο 9 λέει ότι ως δημιουργός ενός οπτικοακουστικού έργου τεκμαίρεται ο σκηνοθέτης. Νομίζω ότι εδώ θα ήταν χρήσιμο να υπάρχει μία αναφορά στο είδος των σχέσεων που αποκαθιστά και των υποχρεώσεων που αναλαμβάνει ο σκηνοθέτης ως προς τους άλλους με τους οποίους συνεργάζεται, τους συντελεστές δηλαδή του οπτικοακουστικού έργου.

Στο άρθρο 13 έχετε κάνει κάποιες προσθήκες και θεωρούμε ότι είναι θετικές, αφού υπήρχε ο κίνδυνος να έχουμε επανάληψη στο μέλλον, θλιβερών φαινομένων που συνέβαιναν στο παρελθόν με την εκμετάλλευση και τον πλουτισμό των εκμεταλλευτών των έργων, που οι δημιουργοί τους πέθαναν πάμπωτοι χωρίς δικαιώματα πάνω στα έργα τους. Ακόμη θεωρούμε θετικές τις τροποποιήσεις στο άρθρο 15. Και θέλουμε να δηλώσουμε ότι οι αρχικές

διατυπώσεις των παραγράφων 4 και 5 δεν ήταν σωστές

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Ο κ. Δρυς έχει το λόγο.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΡΥΣ: Κύριε Πρόεδρε, κυρία Υπουργέ, δεν θα επαναλάβω τις εύστοχες παρατηρήσεις που έκανε ο εισηγητής μας κ. Νιώτης στα άρθρα 1, 2, 3 και 4. Θα έλθω αμέσως στο άρθρο 9 το οποίο αναφέρεται στα οπτικοακουστικά έργα. Λέει ότι "ως δημιουργός ενός οπτικοακουστικού έργου τεκμαίρεται ο σκηνοθέτης". Νομίζω ότι αυτή είναι μία καθαρά Ελληνική εφεύρεση. Ούτε καν μπορεί να συγκριθεί με την αντίστοιχη διατύπωση που έχουν ο Γαλλικός και ο Ισπανικός νόμος. Νομίζω ότι πρέπει να το λάβετε υπόψη σας και να προστεθεί ότι ως δημιουργοί ενός οπτικοακουστικού έργου τεκμαίρονται ο σκηνοθέτης, ο σεναριογράφος και ο συνθέτης. Σήμερα είναι πολύ πιο σύνθετα τα οπτικοακουστικά έργα και γι' αυτό το λόγο η συμμετοχή και των δύο άλλων δημιουργών είναι απαραίτητη.

Εξ άλλου, και κατά την ακρόαση στην Επιτροπή, την άποψη αυτή υπεστήριξαν ακόμα και οι σκηνοθέτες οι οποίοι θα είχαν εύλογους λόγους να μην το αποδεχθούν.

Έρχομαι τώρα στο άρθρο 11 παρ. 3. Αναφέρομαι στη διατύπωση που έχετε ορίσει για τους αρχικούς δικαιούχους κατά πλάσμα. Νομίζω ότι όπως έχει διατυπωθεί η παρ. 3 το ηθικό δικαίωμα ανήκει στον κατά πλάσμα δικαιούχο κατά το μέτρο που δικαιολογείται από την ιδιότητα αυτή, είναι απαράδεκτη και πρέπει να διαγραφεί. Είναι εσφαλμένο να υπάρξει αυτή η διατύπωση η οποία στο κάτω-κάτω έρχεται και σε αντίθεση με το άρθρο 4 το οποίο προσδιορίζει ακριβώς ποιός έχει το ηθικό δικαίωμα στην περίπτωση αυτή.

Στο άρθρο 13 που αναφέρεται στις συμβάσεις και τις άδειες εκμετάλλευσης, νομίζω ότι η παρ. 3 που λέει ότι σε περίπτωση αμφιβολίας η σύμβαση και η άδεια εκμετάλλευσης θεωρούνται μη αποκλειστικές πρέπει να διαγραφεί, διότι είναι επικίνδυνη για τους πνευματικούς δημιουργούς.

Στο άρθρο 14, όσον αφορά τον τύπο των δικαιοπραξιών, η τροπολογία την οποία έχετε καταθέσει είναι σωστή, την αποδεχόμαστε, αφού στο κάτω-κάτω δεν κάνει τίποτε άλλο παρά να υποθετεί τις δικές μας τροποποιήσεις.

Έρχομαι στο άρθρο 16 για τη συναίνεση του δημιουργού στην άσκηση του ηθικού δικαιώματος. Όπως είναι διατυπωμένα είναι λάθος. Δηλαδή η συναίνεση του δημιουργού για πράξεις, παραλείψεις, που αλλιώς θα αποτελούσαν προσβολή του ηθικού δικαιώματος, αποτελεί τρόπο άσκησης του δικαιώματος αυτού και δεσμεύει το δημιουργό. Νομίζω ότι είναι εσφαλμένη αυτή η διατύπωση. Και πρέπει να λάβετε υπόψη σας ότι είναι αντίθετη αυτή η διατύπωση του άρθρου 16, με τη διατύπωση που έχει το άρθρο 14. Πρέπει να φύγει, γιατί υπονομεύει και ακυρώνει το ηθικό δικαίωμα του δημιουργού.

Κλείνω, κύριε Πρόεδρε, με το άρθρο 17. Νομίζω ότι η μεταβίβαση με το άρθρο 17 που αναφέρεται στη μεταβίβαση του ειδικού φορέα είναι θετική ρύθμιση. Συμφωνούμε με τη διατύπωση αυτή. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Ο κ. Κοσιώνης, ως Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του Κ.Κ.Ε. έχει το λόγο.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΟΣΙΩΝΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, στα άρθρα 1, 2 και 3 δεν έχουμε ιδιαίτερες αντιρρήσεις, μόνο 2-3 παρατηρήσεις από τις οποίες θα εξαρτηθεί αν θα ψηφίσουμε τα άρθρα και χωρίς ενδοιασμούς.

Ήθελα να πω αυτές τις δύο διαφορετικές διατυπώσεις που θα κάνουμε στο άρθρο 2 παρ. 1 για τα έργα των εικαστικών τεχνών. Φαίνεται σαν τα αρχιτεκτονικά έργα, φωτογραφικά έργα και άλλα έργα, να περιλαμβάνονται στα έργα των εικαστικών τεχνών. Πιστεύουμε ότι δεν είναι σωστή η διατύπωση και θα χρειαζόταν μια παράγραφος ξεχωριστή.

Επίσης στο άρθρο 2 παρ. 1 που γίνεται ο προσδιορισμός των έργων των εικαστικών τεχνών μπορεί να είναι ευρύτερος. Χρειαζόμαστε καλύτερη διατύπωση. Παραδείγματος χάριν θα μπορούσε να πάρει κανείς τη διατύπωση του ισπανικού νόμου που λέει, τα γλυπτά, τα έργα κεραμικής ζωγραφικής, σχεδίου χαρακτικής και λιθογραφίας, τα εικονογραφημένα και τα κόμικς, όπως και τα προσχέδια, τα προπλάσματα, σχεδιάσματα αυτών και όλα τα λοιπά έργα των εικαστικών τεχνών εφαρμοσμένων η μη.

Θεωρούμε ότι το άρθρο 4 είναι βασικό, γι' αυτό έχουμε προτείνει

μία τροπολογία. Και θα πως ποιες είναι οι αντιρρήσεις που έχουμε, διατυπώνοντας συγχρόνως και τις προτάσεις για την αλλαγή όπου χρειάζεται του άρθρου 4.

Το άρθρο αυτό αφήνει ατελή την κατοχύρωση της εξουσίας του δημιουργού να δημοσιεύει το έργο του. Συγκεκριμένα, δεν προβλέπεται ρητά η εξουσία του δημιουργού να αποφασίζει εκτός από το χρόνο, τον τόπο και το τρόπο με τον οποίο θα γίνει η δημοσίευση και το αν πραγματικά θα επιστρέψει σε ένα συγκεκριμένο χρόνο να γίνει η δημοσίευση.

Δεύτερον, το νομοσχέδιο στο άρθρο 4 παρ. 1 περίπτωση β' εξαρτά την εξουσία του δημιουργού να απαιτεί τη μνεία του ονόματός του στο αντίτυπο του έργου του και σε κάθε δημόσια χρήση του από τη ρήτρα "στο μέτρο του δυνατού".

Τρίτον, το νομοσχέδιο στο άρθρο 4 παρ. 1 περίπτωση ε' παρέχει στο δημιουργό το δικαίωμα να υπαναχωρεί από συμβάσεις μεταβίβασης του υπηρεσιακού δικαιώματος ή εκμετάλλευσής του κλπ. καταβάλλοντας αποζημίωση στον αντισυμβαλλόμενο για τη θετική ζημιά του. Πιστεύουμε ότι αυτό δεν πρέπει να υπάρχει. Θα σας πω την πρότασή μας, ποια πρέπει να είναι η διατύπωση.

ANNA ΜΠΕΝΑΚΗ-ΨΑΡΟΥΔΑ (Υπ. Πολιτισμού): Καθόλου να μην υπάρχει.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΟΣΙΩΝΗΣ: Οχι, θα σας πω μετά, κυρία Υπουργέ, ποια πρέπει να είναι η διατύπωση.

Επίσης, στο άρθρο 4 παρ. 2 στη δεύτερη περίπτωση προβλέπεται η υποχρέωση του δημιουργού που τυχόν ήθελε αποφασίσει να επανέλθει στη δημοσιοποίηση του ίδιου ή παραπλησίου έργου, να το δώσει στον ίδιο αντισυμβαλλόμενο με τον οποίο είχε αρχικά συμβληθεί πριν την υπαναχώρηση από τη σύμβαση και μάλιστα με όρους όμοιους ή ανάλογους με εκείνους που ισχύουν κατά το χρόνο της υπαναχώρησης και τούτο ανεξάρτητα από τη μεταβολή των συνθηκών και τη θέληση του δημιουργού. Αυτή η ρήτρα δεν προστατεύει στην ουσία το δημιουργό αλλά εκείνους που εκμεταλλεύεται το έργο. Σ' αυτές τις 4 διαφορετικές απόψεις αυτό που προτείνουμε εμείς είναι το εξής:

Στην πρώτη περίπτωση να αντικατασταθεί η περίπτωση α' της παρ. 1 του άρθρου 4 ως εξής: "Την απόφαση για το εάν το έργο θα γίνει προσιτό στο κοινό" -δημοσίευση δηλαδή- "καθώς και την απόφαση για το χρόνο, τον τόπο και τον τρόπο της δημοσίευσης του έργου". Αυτό δηλαδή είναι να έχει το δικαίωμα να λείπει την άποψή του και ο δημιουργός. Αν μπορούσα να το εξηγήσω αυτό είναι ότι ένας δημιουργός έχει κάνει ένα έργο το οποίο το έχει παραδώσει κάποιου, μπορεί να κρίνει όμως, ότι οι κοινωνικές ή πολιτικές συνθήκες ή άλλες συγκυρίες δεν είναι ωριμες για να πάει στη δημοσιοποίηση το έργο. Θα μπορούσε δηλαδή, να κατοχυρώνεται, να έχει το δικαίωμα να αποφασίσει και το εάν και το πότε.

Για τη δεύτερη παρατήρηση. Να απαλειφθούν από την περίπτωση β' της παρ. 1 του άρθρου 4 οι λέξεις "κατά το μέτρο του δυνατού".

Στην τρίτη παρατήρηση. Στο τέλος της παρ. 1 του άρθρου 4 στην περίπτωση ε' και μετά τη φράση "για τη θετική τους ζημιά" να προστεθεί η εξής φράση: "Αποζημίωση δεν οφείλει ο δημιουργός όταν η υπαναχώρησή του οφείλεται σε υπαίτια συμπεριφορά του αντισυμβαλλόμενου, ο οποίος υπαίτια προσβάλλει το ηθικό δικαίωμα του δημιουργού".

Και στην τέταρτη παρατήρηση, δηλαδή στην παρ. 2 του άρθρου 4 να αντικατασταθεί ως εξής: "Στις περιπτώσεις που ο δημιουργός οφείλει αποζημίωση στον αντισυμβαλλόμενο σύμφωνα με την περίπτωση ε' της προηγούμενης παραγράφου, η υπαναχώρηση ενεργεί μετά την καταβολή της αποζημίωσης".

Το άρθρο 5, είπαμε ότι θα το συζητήσουμε μετά.

Στο άρθρο 8: Πιστεύουμε ότι ορθά το άρθρο αυτό και στο πρώτο εδάφιο προβλέπει και κατοχυρώνει τον αρχικό δικαιούχο σαν αρχικό δικαιούχο του περιουσιακού και ηθικού δικαιώματος, σαν δημιουργό δηλαδή ο οποίος δημιουργεί ένα έργο ως μισθωτός. Συνδεδεμένος δηλαδή με σχέση μισθωτού, μως το δεύτερο εδάφιο του ίδιου άρθρου έρχεται να καταστήσει δέσμο το δημιουργό στα χέρια του εργοδότη και αυτό γιατί μιλάει για αυτοδικαίω μεταβίβαση.

Πιστεύουμε ότι αυτή η διάταξη πρέπει να επαλειφθεί γιατί έρχεται και σε αντίθεση με τη θετική διάταξη του άρθρου 14 που προβλέπει τον έγγραφο τύπο για τη μεταβίβαση εξουσιών από το περιουσιακό στην άσκηση των ηθικών δικαιωμάτων.

ANNA ΜΠΕΝΑΚΗ-ΨΑΡΟΥΔΑ (Υπ. Πολιτισμού): Μήπως μπορείτε να ξαναπαίτε, κύριε Κοςιωνή, ποια διάταξη πρέπει να φύγει;

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΟΣΙΩΝΗΣ: Είπαμε ότι στο άρθρο αυτό σωστά προβλέπεται και στο πρώτο εδάφιο και κατοχυρώνεται ως αρχικός δικαιούχος του περιουσιακού και ηθικού δικαιώματος ο δημιουργός ο οποίος δημιουργεί ένα έργο όντας μισθωτός ή ανεξάρτητα με τη σύνδεση διότι αφαιρέσατε τη μισθωτή εργασία νομίζω, μως το δεύτερο εδάφιο του ίδιου άρθρου πιστεύουμε ότι αναιρεί το προηγούμενο γιατί μιλάει για αυτοδικαίω μεταβίβαση των εξουσιών από το δημιουργό στον εργοδότη. Αυτό έρχεται σε αντίθεση με τη σωστή τοποθέτηση του άρθρου 14 που προβλέπει τον έγγραφο τύπο για τη μεταβίβαση εξουσιών από το περιουσιακό ή την άσκηση του ηθικού δικαιώματος.

Στο άρθρο 9 τεκμαίρεται ως δημιουργός ενός οπτικοακουστικού έργου ο σκηνοθέτης. Η ρύθμιση είναι σωστή. Ο σκηνοθέτης είναι ο βασικός, ο πρωτογενής δημιουργός. Ο σεναριογράφος όμως, ο μουσικοσυνθέτης, που κάνει τη μουσική επένδυση του έργου, αλλά και ο σκηνογράφος και διευθυντής φωτογραφίας έχουν πνευματικά δικαιώματα στη συμβολή τους που κατοχυρώνεται από το άρθρο 7. Για να ξεκαθαριστεί ότι τα περιουσιακά και ηθικά δικαιώματα των επι μέρους συμβολών -αυτών που συμβάλλουν στη δημιουργία του έργου, δηλαδή του σεναρίου και της μουσικής του έργου- δεν ανήκουν στο σκηνοθέτη, αλλά στους δημιουργούς αυτών των επι μέρους συμβολών, θα μπορούσε να προστεθεί στο άρθρο αυτό η φράση "επιφυλασσομένων και των δικαιωμάτων των άλλων δημιουργών", δηλαδή του μουσικού, του σκηνογράφου και των άλλων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Ο κ. Μπένος, ως Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του ΠΑΣΟΚ...

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΟΣΙΩΝΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, δεν τελειώσα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Συγγνώμη, κύριε Κοςιωνή.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΟΣΙΩΝΗΣ: Νομίζω ότι έχω ακόμα κάποιο χρόνο. **ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ** (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Βεβαίως. Νόμισα ότι τελειώσατε.

Πνευματική σας ιδιοκτησία, δεν διανοείται κανείς να σας αφαιρέσει.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΟΣΙΩΝΗΣ: Το μειονέκτημά μου, κύριε Πρόεδρε, είναι ότι δεν έχω γίνει ακόμα συγγραφέας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Και ο λόγος στη βουλή είναι πνευματικό δημιουργήμα.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΟΣΙΩΝΗΣ: Το άρθρο 12 είπαμε ότι εξαφείρατε.

Όσον αφορά το άρθρο 13 η κυρία Υπουργός έκανε ορισμένες αλλαγές. Βάζει τις δύο απαγορεύσεις -και νομίζουμε ότι αυτό είναι θετικό- με τη διαφορά ότι θα θέλαμε να κάνουμε την εξής διατύπωση. Θα πρέπει στην περίπτωση των δύο παραπάνω απαγορεύσεων να είναι ακυρή κάθε σύμβαση που γίνεται από το δημιουργό προς τρίτο και παραβιάζει αυτές τις δύο απαγορεύσεις. Γιατί αν ο δημιουργός έχει δώσει τα δικαιώματα αυτά με σύμβαση, που θα είναι αποτέλεσμα της μειονεκτικής θέσης που έχει από πλευράς διαπραγμάτευσης με τον παραγωγό, δηλαδή θα γίνεται, κατά πάσα πιθανότητα, κάτω από μια μορφή πίεσης, δεν τον διασφαλίζει απόλυτα. Θα πρέπει αυτές οι δύο απαγορευτικές διατάξεις να γίνονται με κάπως εντονότερο τρόπο, έτσι ώστε να έχει το δικαίωμα ο δημιουργός να την ακυρώσει, σε περίπτωση που φαίνεται ότι η σύμβαση που υπέγραψε, έγινε κάτω από την πίεση κάποιων συγκεκριμένων καταστάσεων.

Για το άρθρο 14, δεν έχουμε να πούμε τίποτα το ιδιαίτερο.

Το άρθρο 16 θεωρούμε ότι δεν είναι σωστό -γιατί θα μπορούσε να έχει και επικίνδυνες διαστάσεις- γιατί έρχεται να φαλκιδεύσει το ηθικό δικαίωμα του δημιουργού. Και εδώ μιλάμε για συναίνεση. Το ερώτημα είναι για ποια συναίνεση μιλάμε τελικά. Το ότι δεν το ξέρει, ή για κάποιους λόγους σιωπά, σημαίνει ότι αποδέχεται αυτήν την κατάσταση. Προτείνουμε λοιπόν -και αυτό έχει γίνει αποδεκτό και από τα άλλα κόμματα της Ανταπολίτευσης- ότι μόνο η γραπτή συναίνεση -και αναφερομένη στις συγκεκριμένες εξατομικευμένες περιπτώσεις- θα αποτελούσε κάποιο περιορισμό αυτής της εκμετάλλευσης του ηθικού δικαιώματος του δημιουργού. Επειδή, όμως, ο δημιουργός είναι το αδύνατο μέρος της σύμβασης με αυτόν που εκμεταλλεύεται το έργο του και μπορεί από ανάγκη να συναινέσει, ή και να μη το ξέρει, στο περιορισμό του ηθικού δικαιώματός του, θα πρέπει για λόγους προστασίας του να

απαγορεύεται κάθε σύμβαση που τείνει να περιορίσει ή να ελαττώσει καθ' οιονδήποτε τρόπο το ηθικό δικαίωμα του δημιουργού.

Η δε συνομολόγηση μιας τέτοιας σύμβασης να είναι άκυρη.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Ο κ. Μπένος, ως Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του ΠΑΣΟΚ, έχει το λόγο.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΜΠΕΝΟΣ Κύριε Πρόεδρε, κυρία Υπουργέ, θα ήθελα να κάνω μια δήλωση πριν αρχίσουμε τη συζήτηση των άρθρων. Θέλω να σας δηλώσω, με τον πιο ειλικρινή τρόπο, ότι θα έχετε διάλογο, ουσία και προτάσεις. Για να μπορέσουμε, όμως, να φθάσουμε σε ένα πολύ καλό αποτέλεσμα, νομίζω ότι θα ήταν σκόπιμο, τώρα στο ξεκίνημα, να ξεκαθαρίσουμε κάποια πράγματα και να αποσαφηνίσουμε τις διαδικασίες των συζητήσεων που θα ακολουθήσουν για τα άρθρα, της σημερινής ημέρας και των επόμενων ημερών.

Κατ' αρχήν, σε ότι αφορά εμάς, θα ξέρετε από τώρα και σας το λέμε ότι οι προτάσεις μας περιλαμβάνονται μέσα στις τροπολογίες που έχουμε υποβάλει και τα άρθρα που θα ζητήσουμε να εξαιρεθούν και να συζητηθούν χωριστά, θα είναι τα άρθρα για τα οποία έχουμε υποβάλει τροπολογίες.

Η παράκλησή μας είναι να μελετήσετε αυτές τις τροπολογίες έτσι ώστε και εσείς από την πλευρά σας να είστε έτοιμη. Να μη χρειάζεται δηλαδή εκείνη την ώρα να μπούμε ο ένας στο πνεύμα του άλλου. Για να υπάρχει όμως η δυνατότητα των ίσων όρων - να χρησιμοποιήσω και έναν όρο του νομοσχεδίου - θα σας παρακαλούσαμε πριν φύγετε για την Αμερική να μας δώσετε όλα αυτά που είπατε ότι προτίθεσθε να αλλάξετε.

Κυρίως, στο θέμα του νομικού τυπού για τους οργανισμούς συλλογικής διαχείρισης θα πρέπει να σας δηλώσω το εξής: Ότι επειδή είχατε κάνει αυτή τη δήλωση στην επιτροπή, εμείς δεν φέραμε πρόταση, κυρία Υπουργέ. Δεν φέραμε γιατί θέλαμε πραγματικά να δούμε τη δική σας την πρόταση και να μιλήσουμε πάνω σ' αυτήν. Σεβαστείτε το γεγονός ότι για το νομικό τύπο που είναι πολύ σοβαρό θέμα, πρέπει να έχουμε κάποιες μέρες μπροστά μας να το μελετήσουμε. Είναι μία ευκαιρία, επειδή υπάρχει αυτή η διακοπή, να μας δοθεί αυτή η δυνατότητα. Όπως επίσης σας παρακαλούμε για την εκδοτική σύμβαση που είπατε ότι θα αλλάξετε κάποια πράγματα και χαρμόμαστε γι' αυτή τη δήλωση γιατί είπατε ότι η αλλαγή θα γίνει προς το καλύτερο, προς την πλευρά των Υπουργών. Καθώς και όποια άλλη τροπολογία έχετε, αν έχετε υπόψη σας να υποβάλετε, να την έχουμε έγκαιρα να τη μελετήσουμε. Επ' αυτού να σπάσουμε και αυτήν την κακή παράδοση που υπάρχει στο Κοινοβούλιο. Να συζητήσουμε δηλαδή όταν ο ένας θα έχει βαθύτατα μελετήσει τις θέσεις του άλλου. Αυτό σαν αρχική δήλωση.

Στη συνέχεια τώρα. Ο κ. Νιώτης κάλυψε τόσο καλά τα νομικά θέματα που εγώ δεν θα τον επαναλάβω. Θα επαναλάβω κάποιες σοβαρές πολιτικές παρατηρήσεις που έχουμε και αφορούν την ουσία του κεφαλαίου για το οποίο συζητάμε.

Πρώτα-πρώτα μία δήλωση. Πραγματικά η στάση σας στο κεφάλαιο το οποίο συζητάμε ήταν θορυβώδης. Δηλαδή, οι πιο σοβαρές αλλαγές που έχετε επιφέρει είναι πράγματι στο κεφάλαιο αυτό που συζητάμε. Δεν είναι όμως ολοκληρωμένες. Εκεί που υπάρχουν ακόμα σημεία που δεν τα έχετε καλύψει με αλλαγές και ελπίζουμε να το πράξετε στη συνέχεια της συζήτησης είναι αυτά που θα συζητήσουμε στα επόμενα κεφάλαια και κυρίως στο κεφάλαιο 12 και 15.

Εγώ σας προειδοζώ από τώρα. Δεχθήκατε σημαντικά πράγματα. Η πιο σημαντική μοθέτηση που κάνατε και από την πλευρά των φορέων και από δική μας πρόταση - και σας τμήα αυτό, κυρία Υπουργέ - είναι του άρθρου 8, που εξαίρεσατε δηλαδή την αυτόματη μεταβίβαση του περιουσιακού δικαιώματος προκειμένου περί συμβάσεων έργων. Κάνατε και άλλες αλλαγές που έχουν σχέση με έργα που είναι άγνωστα, που έχουν σχέση με τη συλλογική μεταβίβαση των έργων και που είναι πολύ θετικές. Υπάρχει όμως το θέμα - σας βάζω από τώρα στο κλίμα, για την επόμενη ενότητα που θα συζητήσουμε για να υπάρχει μία ψυχολογική προετοιμασία - και επιμένουμε σ' αυτό, κυρία Υπουργέ και δεν μας χωρίζει τίποτα μα τίποτα το ιδεολογικό σ' αυτό το διπλό ζήτημα που θα σας θέσω και που το έχουν όλοι σχεδόν οι ευρωπαϊκοί νόμοι και το θέμα είναι η ρητή και ξεχωριστή εκχώρηση του δικαιώματος. Σας παρακαλώ και εσείς και οι νομικοί σας να

δείτε αυτό το σοβαρό ζήτημα. Γιατί επιμένετε σ' αυτό το πράγμα; Γιατί να μην κάνουμε αυτό το βήμα που υπάρχει και στον ισπανικό και στο γαλλικό και στο γερμανικό νόμο. Όπως επίσης και για την ποσοστιαία αμοιβή την οποία όπως θα δείτε την έχουμε διατυπώσει με ένα τέτοιο τρόπο που έχει πολύ σημαντικές εξαιρέσεις, όπου πρέπει να υπάρχουν εξαιρέσεις. Σας το λέω ψυχολογικά να προετοιμαστούμε γιατί είναι τα δύο σημεία στο κεφάλαιο αυτό που δεν τα έχετε ακόμη αντιμετωπίσει.

Έρχομαι τώρα στις αλλαγές που κάνατε σήμερα. Κάνατε δύο αλλαγές. Η μία είναι θετική, κυρία Υπουργέ, η άλλη είναι αρνητική. Για το θέμα των φωτογράφων πραγματικά είναι θετική η αλλαγή σε ότι έχει σχέση με την πρόθεσή σας. Είναι φανερό ότι έχετε την πρόθεση αυτόν το σημαντικό κλάδο να τον αναβαθμίσετε μέσα από το νομοσχέδιο. Φοβούμαι όμως ότι νομικά, όπως είπε και ο κ. Δαμιανός που έκανε τη σχετική τροπολογία, κάπου υπάρχει πρόβλημα. Δεν είμαι σε θέση εγώ να κάνω νομικές παρατηρήσεις, γιατί είναι πολύ λεπτά τα ζητήματα. Σας παρακαλώ συνεργαστείτε με τους νομικούς σας, αφού έτσι και αλλιώς έχετε την πρόθεση να το καλύψετε, αν όντως μ' αυτήν τη διατύπωση που μας είπατε καλύπτεται.

Για το άλλο όμως που μας είπατε υπάρχει πρόβλημα. Δεν ξέρω γιατί από το σημαντικό ηθικό δικαίωμα της παραχώρησης εξαίρετε άλλες μορφές καλλιτεχνών. Ένα παράδειγμα θα σας πω. Ένας ζωγράφος αλλά και ένας γλύπτης δεν έχει δικαίωμα της παραχώρησης. Και αν ένα έργο του, κυρία Υπουργέ, έχει τυπωθεί, σε αφίσσες σε σλάιτς και κυκλοφορεί δεν θα μπορούσε να έχει το δικαίωμα της αποσυρής της παραχώρησης του έργου του;

Γιατί κάνετε αυτήν τη διάκριση; Ποιος σας την πρότεινε; Ήταν μια έκπληξη η αλλαγή που κάνατε και δεν ξέρω πώς το σκεφθήκατε. Θεωρούμε ότι είναι απαράδεκτη αυτή η ρύθμιση και δεν πρέπει να επιμένετε. Γιατί περιορίζετε το δικαίωμα υπαναχώρησης που όπως είπα και ο εισηγητής σας είναι πάρα πολύ θετικό βήμα. Γιατί να το περιορίσουμε στους λογοτέχνες και ποιητές; Οι άλλοι καλλιτέχνες να μην έχουν το δικαίωμα υπαναχώρησης; Σας είπα συγκεκριμένο παράδειγμα.

Από την άλλη στηρίζουμε σθεναρά την παρ. 4 του άρθρου 13. Θεωρούμε πως είναι θετική διάταξη και θέλουμε να παραμείνει.

Θα πώ τώρα σε κάποια επιμέρους ζητήματα που θα τα πω με απλή και πολιτική γλώσσα και όχι με νομική. Σε ότι αφορά το άρθρο 3 αυτό που θα πω είναι προοίμιο της επόμενης ενότητας που θα συζητήσουμε. Υπάρχει διατύπωση "περιουσιακό δικαίωμα" θέλουμε να αλλάξει και να γίνει "περιουσιακό δικαίωμα". Και απειθύνουμε και στους νομικούς σας έτσι ώστε να βάλουμε το πρώτο λιθαράκι για τη ρητή και ξεχωριστή στη συνέχεια μεταβίβαση του περιουσιακού δικαιώματος. Έτσι είναι διατυπωμένο σε όλους τους νόμους. Να φαίνεται ότι δεν είναι ένα που το μεταβιβάζουμε αυτομάτως αλλά είναι πολλά και μπορούμε να τα εκχωρήσουμε κατά περίπτωση. Για μας έχει πολύ μεγάλη σημασία η αλλαγή της διατύπωσης αυτής στο άρθρο 3.

Στο άρθρο 4 στην τροπολογία του συναδέλφου του ΚΚΕ, συμφωνούμε στα δύο πρώτα σημεία αν και στη συζήτηση που κάναμε στην επιτροπή, αυτό που είχατε, κυρία Υπουργέ, εμένα προσωπικά με είχε κλωνίσει. Δηλαδή να αναγράφεται το όνομα στο μέτρο του δυνατού. Η επιχειρηματολογία σας ήταν ισχυρή αλλά πιστεύω πως πρέπει να προχωρήσουμε σ' αυτό το βήμα παρά το γεγονός ότι δεν υπερτερεί θεαματικά η επιχειρηματολογία της μιας πλευράς έναντι της δικής σας.

Στο άρθρο 4 τα δύο πρώτα σημεία της τροπολογίας του ΚΚΕ τα υποθετούμε και εμείς.

Στο άρθρο 7 θα ήθελα να κάνω μια πρόταση για αλλαγή διατύπωσης που την έχετε στο άρθρο 33 παρ. 4. Να μην γίνεται η κατανομή σε ίσα μέρη αλλά ανάλογα με τη συμβολή του κάθε δημιουργού. Το θεωρούμε πιο ορθό γιατί πολλές φορές η συμβολή του ενός είναι πολύ μικρότερη από του άλλου. Γιατί να ποίμε σε ίσα μέρη;

ANNA ΜΠΕΝΑΚΗ-ΨΑΡΟΥΔΑ (Υπ. Πολιτισμού): Το καλύπτουμε και έτσι.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΜΠΕΝΟΣ: Το καλύπτει και έτσι όπως το λέτε. Εξάλλου δεν είναι και κάτι το πολύ σοβαρό.

Ένα ερώτημα θέλω να κάνω γιατί όπου ζητήσαμε από νομικούς και ειδικούς να το διερευνήσουν δεν πήραμε απάντηση. Πάλι για

ράγμα.
τανικό
ια την
πλώσει
όπου
κά να
τό που

ε δύο
ητική.
Αλλαγή
έχετε
μέσο
και ο
τάρχει
ήσεις.
στείτε
όθεση
είπατε

ξέρω
αρείτε
Ένας
αρχ
λει, ο
χει το
Ηταν
ήκατε.
πει να
όπως
ατί να
καλλι-
είπα

ου 13.
είνει.
νω με
ρά το
όητας
κώμα
α. Και
με το
βίβαση
όλους
ιάζουμε
ήσουμε
αγή της

υ ΚΚ
ση π
εμένα
όνομα
ισχυρή
μα παρά
γία της

ου ΚΚΕ
αλλαγή
γίνεται
ου κάθε
συμβολή
τούμε σε

ύπτουμε
Εξάλλου

νομικούς
Πάρι για

το άρθρο 7 μιλώ. Στα συλλογικά έργα περιλαμβάνεται και ο κινηματογράφος. Έχει σημασία, να το διευκρινήσουμε. Κατά τη γνώμη σας ο κινηματογράφος που περιλαμβάνεται: Μην απαντάτε τώρα, συζητήστε το με τους νομικούς σας, είναι ένα πολύ σημαντικό θέμα.

Στο άρθρο 8 συμφωνούμε απολύτως με την τροπολογία που κανάτε και την θεωρούμε πολύ θετική. Θέλουμε αυτό να το κάνετε και στα συγγενικά. Δεν θέλουμε να δεσμευθείτε σήμερα, πολύ καλό το βήμα αλλά στα συγγενικά έχει πολύ μεγάλη αξία να επαναληφθεί αυτή η πολύ θετική αλλαγή που κανάτε στο άρθρο 8.

Στο άρθρο 9 όσα δεν ήταν ρυθμισμένο το final cat είχε έννοια να παραμείνει σαν μόνος δημιουργός στο κινηματογραφικό και οπτικοακουστικό έργο ο σκηνοθέτης. Τώρα όμως που ρυθμίστηκε το final cat -και εγώ επικοινωνήσα με τους σκηνοθέτες- δεν έχουν αντίρρηση να μπει και ο σεναριογράφος και ο μουσικοσυνθέτης. Άλλωστε το περιέχουν και οι άλλοι νόμοι. Νομίζω ότι μπορούμε να κάνουμε αυτό το βήμα.

Όσα δεν υπήρχε το final cat, που τώρα το ρυθμίσατε, πράγματι είχε θέση αυτό το άρθρο. Τώρα, όμως, αφού ρυθμίστηκε η τελική ευθύνη του σκηνοθέτη στο μοντάζ...

ΑΝΝΑ ΜΠΕΝΑΚΗ-ΨΑΡΟΥΔΑ (Υπ. Πολιτισμού): Αν είναι ο πνευματικός δημιουργός, ποιος θα κάνει το final cat.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΜΠΕΝΟΣ: Εμείς θα προτείνουμε σε αυτό να γίνει αλλαγή και να γίνει σκηνοθέτης. Εμείς θα το προτείνουμε σαν αλλαγή στο final cat.

Αυτό που λέτε, ο πνευματικός δημιουργός να γίνει 'ο σκηνοθέτης'.

ΝΙΚΗΤΑΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ: Έτσι, όπως είναι διατυπωμένο, δεν καλύπτει και τους άλλους.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΜΠΕΝΟΣ: Όχι, δεν τους καλύπτει. Έτσι, αποσαφηνίζονται τα πάντα. Εμείς δεχόμαστε την αρχή, ότι ο κυρίως δημιουργός, είναι ο σκηνοθέτης και βεβαίως υιοθετούμε απόλυτα στο final cat το λόγο να τον έχει ο σκηνοθέτης. Οποτε αν ρυθμιστεί αυτό τότε μπορούμε να περλάσουμε σαν συνδημιουργούς το σεναριογράφο και το μουσικοσυνθέτη.

Έρχομαι τώρα στο άρθρο 10. Σας είχα πει κάτι στην επιτροπή και θα παρακαλέσω να το δουν και οι νομικοί σας. Μήπως, κυρία Υπουργέ, νομιμοποιούμε την πειρατία που έχει γίνει μέχρι σήμερα; Σας έχει απασχολήσει αυτό το θέμα; Και μήπως, πρέπει να υπάρξει μία μεταβατική διάταξη για να αποφύγουμε αυτόν τον κίνδυνο; Διότι με αυτό το άρθρο ό,τι έχει τυπωθεί στον ελληνικό φορέα, θεωρείται δεδομένο. Και αν αυτό που τυπωθεί είναι λάθος ή έχει υποκλαπεί το έργο ενός από τους δημιουργούς που έχουν κάνει το δημιούργημα, το λέω αυτό σαν προβληματικό για να μην νομιμοποιήσουμε πειρατίες που έχουν γίνει στο παρελθόν.

Επίσης, στο ίδιο άρθρο στην παρ. 2 υπάρχει τεκμήριο μεταβίβασης μόνο με το όνομα στην κόπια. Μήπως και αυτό είναι επικίνδυνο; Με τις κόπιες π.χ. των παλιών ελληνικών ταινιών, που όχι μόνο είναι της μόδας, αλλά έχουν και μία από τις ζώνες με τη μεγαλύτερη ακροαστικότητα στα κανάλια, έχει γίνει μεγάλος πόλεμος με αυτό το θέμα. Δηλαδή δημιουργούμε πρόβλημα μόνο με το όνομα πάνω στην κόπια; Αυτά τα λέω για προβληματικό.

Στο άρθρο 13 είναι πάρα πολύ θετικές οι αλλαγές που κανάτε. Συμφωνούμε απόλυτα. Άλλωστε, είχαμε υποβάλει και εμείς σχετικές τροπολογίες στο συγκεκριμένο άρθρο. Μόνο θα ήθελα να δημιουργήσουμε κάτι. Μήπως θα πρέπει να εξαιρέσουμε την περίπτωση μεταβίβασης όλων των έργων για τις περιπτώσεις των συλλογικών φορέων διαχείρισης; Διότι θα δημιουργήσει μεγάλες δυσχέρειες στη λειτουργία των συλλογικών φορέων διαχείρισης. Δηλαδή σε κάθε έργο θα πρέπει να δίνει ξεχωριστή άδεια ο δημιουργός στο συλλογικό φορέα; Ο συλλογικός δε φορέας διαχείρισης έχει διαχειριστική σχέση με το έργο. Δεν έχει σχέση ιδιοκτησίας. Απλώς διαχειρίζεται το περιουσιακό του δικαίωμα. Η δικιά μας τροπολογία το περιείχε αυτό. Μήπως δηλαδή θα πρέπει να εξετάσουμε την περίπτωση, η συνολική μεταβίβαση των έργων να μην αφορά τους συλλογικούς φορείς διαχείρισης;

Το άρθρο 14 είπαμε ότι είναι πολύ θετικό και συμφωνούμε απόλυτα.

Έρχομαι τώρα στο άρθρο 16. Γιατί το έχετε πάρει έτσι; Ερχόμαστε εδώ με τη διάθεση να ανταλλάξουμε τα επιχειρήματά μας με πολύ ανοικτό μυαλό. Είχατε, νομίζω, στην επιτροπή,

αναφέρει σαν παράδειγμα, προφορικής δηλαδή μεταβίβασης του ηθικού δικαιώματος σε περίπτωση αλλοίωσης του έργου κ.λπ. είχατε αναφέρει το παράδειγμα του Τσίτσου. Ξέρω ότι το κάνετε από καλή διάθεση και αυτό είναι φανερό. Μήπως όμως εμπεριέχει μεγάλους κινδύνους αυτό το πράγμα;

Να το εξετάσουμε δηλαδή, μήπως αυτό είναι μία μικρή παγίδα για το ύψιστο δικαίωμα, το ηθικό δικαίωμα του δημιουργού; Το κάνετε από καλή πρόθεση για να τον διευκολύνετε. Και γι αυτό που σας πρότεινα εγώ πριν με τους συλλογικούς διαχειριστές, για να δείτε ότι και εμείς το ίδιο κλίμα είμαστε, παρά το γεγονός ότι επιμέναμε όχι στη μεταβίβαση όλου του έργου, εδώ σας λέμε ας γίνει η εξαίρεση, για να υπάρχει η διευκόλυνση. Είμαι σίγουρος ότι και εσείς το κάνετε με ένα κλίμα διευκόλυνσης. Μήπως, όμως, λέω, κάνουμε λάθος και είναι μία μεγάλη παγίδα για τους δημιουργούς;

Η άποψή μας είναι ότι μάλλον είναι παγίδα και πρέπει να φύγει, γιατί έρχεται σε σύγκρουση με το άρθρο 14.

Αυτές είναι οι συμπληρωματικές παρατηρήσεις μας σ'αυτά που είπε ο εισηγητής μας ο κ. Νιώτης και οι άλλοι συναδέλφοι που μίλησαν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Ξεαντλήθηκε ο κατάλογος των εγγεγραμμένων συναδέλφων για να πρωτολογηθούν.

Η Κυρία Υπουργός έχει το λόγο.

ΑΝΝΑ ΜΠΕΝΑΚΗ-ΨΑΡΟΥΔΑ (Υπ. Πολιτισμού): Κύριοι συναδέλφοι, θα προσπαθήσω να απαντήσω, εί δυνατόν σε όλες τις παρατηρήσεις, αλλά ήταν τόσες πολλές και τόσο λεπτομερειακές, ώστε δεν αποκλείεται κάποιες να μείνουν απιέξω.

Θα ήθελα, με αυτήν την αφορμή, εκ προοιμίου να παρακαλέσω οι παρατηρήσεις μας να μην είναι καθαρά νομικές, δηλαδή χωρίς επιπτώσεις στην εφαρμογή του νόμου, και να εγγίζουν τα όρια της νομικής θεωρίας, γιατί τότε είναι εις βάρος της συζήτησής μας. Για μένα είναι πολύ ευχάριστο να μιλήσω μισή ώρα για τη διάκριση μεταξύ δικαιώματος και εξουσίας και αν οι εξουσίες είναι περιεχόμενο του δικαιώματος και τότε δεν είναι, και τι σημαίνει δικαιώχος του δικαιώματος, ή αν πρέπει να παύει φορέας του δικαιώματος και για τη διαφορά μεταξύ δικαιώχου και φορέως. Έτσι δεν τελειώνουμε ποτέ. Θα μεταβληθούμε σε νομικό φροντιστήριο.

Όχι ότι δεν δέχομαι τις παρατηρήσεις σας, ευχαρίστως, αλλά νομίζω ότι έχει γίνει τόσο πολύ εργασία, ιδίως στο καθαρά νομικό μέρος, από τη Νομοπαρασκευαστική Επιτροπή, από ανθρώπους πολύ πιο αρμόδιους από εμένα και από εσάς, ώστε μάλλον θα περίττεινε να αναλωθούμε σε συζητήσεις θεωρητικού μάλλον χαρακτήρα, ή έστω και ορολογικού, οι οποίες όμως συζητήσεις και όροι δεν έχουν άμεση επιπτώση στην εφαρμογή του νομοθετήματος σε ό,τι αφορά τις συγκεκριμένες δραστηριότητες και τα συμφέροντα που προστατεύει.

Και το λέω αυτό, γιατί ξέρετε ότι με την προσωπική μου επιμονή δεν ήθελο το νομοθέτημα ως κώδικας, ενώ είναι ένα νομοθέτημα το οποίο ήταν κατάλληλο να έλθει για να ψηφιστεί ως κώδικας. Παρά την και έγγραφη μάλιστα υπόδειξη της Νομοπαρασκευαστικής Επιτροπής να εισαχθεί με τη διαδικασία των κώδικων και παρά το γεγονός ότι είχε ψηφισθεί και η ειδική διάταξη για να κινηθεί με τη διαδικασία των κώδικων, τελικά έκρινα ότι θα έπρεπε να κάνουμε συζήτηση. Αλλά συζήτηση όχι για να μεταβληθούμε σε Νομοπαρασκευαστική Επιτροπή, αλλά για να πιάσουμε τα συγκεκριμένα σημεία που είναι νευραλγικά, που θίγουν ανθρώπους και πνευματικά έργα και επομένως να δούμε πώς θα τα ρυθμίσουμε.

Γι'αυτό δεν θα απαντήσω στο θέμα, αν πρέπει να λέμε εξουσίες ή δικαιώματα. Επίσης, για τη λέξη 'εκμετάλλευση' ήθελα να πω ότι όταν λέμε στα νομικά 'εκμετάλλευση', δεν το λέμε με ηθική έννοια, κύριε Νιώτη, δηλαδή ο κακός εκμεταλλευτής από τη μία μεριά και το θύμα από την άλλη μεριά. Εκμετάλλευση σημαίνει αξιοποίηση...

ΓΡΗΓΟΡΗΣ ΝΙΩΤΗΣ: Με χρήμα, με κέρδος.

ΑΝΝΑ ΜΠΕΝΑΚΗ-ΨΑΡΟΥΔΑ (Υπ. Πολιτισμού): Βεβαίως, εις όφελος όλων.

ΓΡΗΓΟΡΗΣ ΝΙΩΤΗΣ: Εγώ λέω, όταν δεν παίρνει κέρδος δεν προστατεύεται!

ΑΝΝΑ ΜΠΕΝΑΚΗ-ΨΑΡΟΥΔΑ (Υπ. Πολιτισμού): Μα, αυτό είναι το νόημα του όρου της σύμβασης εκμετάλλευσης και άδειας

εκμετάλλευσης. Είναι βασική έννοια του Εμπορικού Δικαίου, τελείως αποχρωματισμένη και καθαρά νομική.

ΓΡΗΓΟΡΗΣ ΝΙΩΤΗΣ: Τα ξένα νομοθετήματα χρησιμοποιούν και τη χρήση. Εσείς δεν το κάνετε αυτό, δεν το προστατεύετε.

ΑΝΝΑ ΜΠΕΝΑΚΗ-ΨΑΡΟΥΔΑ (Υπ. Πολιτισμού): Άλλο είναι η χρήση, άλλο είναι η εκμετάλλευση. Αν μπορούμε τώρα και στη θεωρία περί εκμετάλλευσης και χρήσης, τελειώσαμε.

ΓΡΗΓΟΡΗΣ ΝΙΩΤΗΣ: Δεν είναι θεωρία.

ΑΝΝΑ ΜΠΕΝΑΚΗ-ΨΑΡΟΥΔΑ (Υπ. Πολιτισμού): Σας το λέω για να βοηθήσετε τη συζήτηση, κύριε Νιώτη. Αν θέλετε να αντιδικούμε επί θεωριών, θα αντιδικούμε μέχρι αύριο και χάνουμε την ουσία.

Επίσης στην παρατήρησή σας, κύριε Μπένο που είναι μιση θεωρητική και μιση πρακτική, να μη χρησιμοποιούμε τον όρο "περιουσιακό δικαίωμα" αλλά "περιουσιακά δικαιώματα" έχω να πω ότι στην ουσία η ρύθμιση που έχουμε δεν διαφέρει, διότι το "περιουσιακό δικαίωμα" αποτελείται από πολλές εξουσίες και εκείνες που μεταβιβάζονται είναι είτε όλες είτε ορισμένες εξουσίες. Άλλωστε στη διατύπωση που κάναμε στο άρθρο 8 νομίζω λέμε "μεταβιβάζονται εκείνες οι εξουσίες που είναι αναγκαίες για την...". Διότι τι θα λέγαμε; Μεταβιβάζονται εκείνα τα δικαιώματα: Άρα ένα είναι το περιουσιακό δικαίωμα που αποτελείται από πολλές εξουσίες - ενδεικτικά αναφερόμενες στο άρθρο 3 και πολλές άλλες που δεν αναφέρονται - και από κει και πέρα στις διάφορες δικαιопραξίες και μεταβιβάσεις είτε μεταβιβάζεται ολοκλήρωτο το δικαίωμα χωρίς εξειδίκευση είτε μεταβιβάζονται εξουσίες του δικαιώματος εξ αυτών που αναφέρονται στο άρθρο 3. είτε και εξ άλλων που μπορεί να προστεθούν.

Τώρα προχωρώ, έτσι όπως τα έχω σημειώσει, και σε άλλα θέματα. Είπε νομίζω ο κ. Νιώτης, γιατί "λόγου, τέχνης ή επιστήμης" και όχι "πνεύματος", παρόλο που και αυτή είναι μια παρατήρηση που θα την έθετα μεταξεί θεωρίας και πράξης. Πάντως να σας δώσω μια απάντηση. Η Επιτροπή φαίνεται ότι ακολούθησε δύο πρότυπα. Το ένα είναι το παλιό πρότυπο, ο νόμος του 1920, που δε μιλάει ακριβώς για έργα λόγου, τέχνης ή επιστήμης, αλλά αναφέρει τους δημιουργούς των έργων, λόγου, τέχνης ή επιστήμης, μιλώντας για τους συγγραφείς, τους μουσικούς, τους ζωγράφους, τους γλύπτες κ.λπ., δηλαδή αναφέρεται σε δημιουργούς έργων λόγου, τέχνης και επιστήμης. Αλλά πέραν αυτού, είναι και η σύμβαση της Βέρνης, η οποία χρησιμοποιήθηκε ως οδηγός και συγκεκριμένα το άρθρο 2, όπου η σύμβαση ορίζει ότι οι όροι "λογοτεχνικά και καλλιτεχνικά έργα", δηλαδή τα πνευματικά έργα που λέτε εσείς, "περιλαμβάνουν όλες τις παραγωγές λογοτεχνικής, επιστημονικής και καλλιτεχνικής φύσεως", άρα δηλαδή τα έργα λόγου, τέχνης και επιστήμης. Αυτό προς απάντηση σε μια θεωρητική και πρακτική παρατήρηση.

Από κει και πέρα, ας πάρουμε τα άρθρα ένα - ένα. Στο άρθρο 2. Ας πάρουμε την πρώτη παράγραφο που έχουμε τις φωτογραφίες η οποία είναι σημαντική αλλαγή. Δεν θα δεχθώ το "φωτογραφικά έργα ή απλές φωτογραφίες", όχι διότι δεν έχει λόγο η πρόταση, αλλά διότι η οποιαδήποτε προσθήκη και αλλαγή εδώ δε θίγει πάντως την αρχή της πρωτοτυπίας, η οποία είναι το κύριο χαρακτηριστικό κάθε έργου που προστατεύεται από αυτό το νόμο. Η παράγραφος 1 λέγα ότι "ως έργο νοείται κάθε πρωτότυπο πνευματικό δημιούργημα". Και "φωτογραφίες" λοιπόν όταν βάζουμε στο νόμο, δε σημαίνει ότι αποστερούμε από το έργο την πρωτοτυπία. Επομένως δεν μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε εκφράσεις όπου ερμηνευόμενες μπορούν να φθάσουν τόσο μακριά, ώστε να αποστερήσουν το βασικό χαρακτηριστικό, το θεμελιώδες στοιχείο αυτού του νόμου, που είναι η πρωτοτυπία. Και οι απλές φωτογραφίες μπορεί να έχουν πρωτοτυπία, αλλά και μπορεί να μην έχουν. Και δεν μπορεί να διακινδυνεύσουμε μία τέτοια σύγχυση.

Αν αργότερα στο νομικό και πρακτικό πεδίο υπάρχουν τέτοιες εξελίξεις και υπάρξουν ειδικές ρυθμίσεις για τους φωτογράφους, όπου θα περιληφθούν στην προστασία και φωτογραφίες που δεν έχουν πρωτοτυπία, η του φωτορεπόρτερ π.χ., τότε θα το δούμε. Αλλά αυτήν τη στιγμή η μόνη χαλάρωση που μπορούμε να φέρουμε στον όρο "φωτογραφικά έργα", ώστε να μην είναι αυστηρά και μόνο η καλλιτεχνική φωτογραφία και να προχωρήσουμε και σε άλλες φωτογραφίες που μπορεί να μη θεωρηθούν καλλιτεχνικές, αλλά έχουν το στοιχείο της πρωτοτυπίας, είναι να βάλουμε μόνο τον όρο "φωτογραφίες".

Ός προς την παρ.1 δε νομίζω ότι έγινε άλλη παρατήρηση.

Στην παρ. 2, ρώτησε ο κ. Σεβαστάκης τι σημαίνει "προσαρμογές" και άλλες μετατροπές έργων ή εκφράσεων της λαϊκής παράδοσης. Αν περιλαμβάνεται και η αποτύπωση. Το λέει καθαρά, η διαταγή κύριε Σεβαστάκη, "Προσαρμογές ή μετατροπές". Η αποτύπωση σκέτη δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι είναι μέσα στην έννοια της παρ. 2. Μπορεί να είναι στην έννοια της φωτογραφίας, παραδείγματος χάρι.

Δεν νομίζω, ότι υπάρχει άλλη απάντηση στο άρθρο 1.

Στο άρθρο 2 απήντησα, για το αν θα βάλουμε περιουσιακό δικαίωμα ή δικαιώματα.

Στο άρθρο 4 τώρα, για το ηθικό δικαίωμα.

Είπαν συνάδελφοι, ότι πρέπει να μπει το "εάν". Δηλαδή ότι στο ηθικό δικαίωμα και δη στο εδάφιο α', που περιγράφει ως περιεχόμενο ηθικού δικαιώματος την απόφαση για το χρόνο, τον τόπο, πρέπει να μπει και το "εάν".

Μα το "εάν", κύριοι συνάδελφοι, εκτός του ότι είναι αυτονόητο μέσα στο χρόνο, τον τόπο και τον τρόπο, είναι στοιχείο του περιουσιακού δικαιώματος. Το "εάν" αναφέρεται στο περιουσιακό δικαίωμα. Αυτή είναι η πρακτική αξία του "εάν": Το εάν ο πνευματικός δημιουργός θα διαθέσει το έργο του σε κάποιον, για να το εκμεταλλευτεί. Άρα και πάρεται αυτήν την απόφαση του εάν, που είναι στοιχείο του περιουσιακού δικαιώματος, τότε ανακύπτει η σημασία του ηθικού δικαιώματος, να προσδιορίσει και το χρόνο και τον τόπο και τον τρόπο της παρουσίας της εκμετάλλευσης. Επομένως, "εάν" στο άρθρο 4 δεν χρειάζεται, όχι διότι δεν θέλουμε το "εάν" είναι αυτονόητο ότι το "εάν" είναι το πρώτο που αποφασίζεται, και ήδη έχει κατοχυρωθεί στο άρθρο 3 - ενώ άρθρο 4 έρχεται να εξειδικεύσει θα έλεγα, το ηθικό δικαίωμα ως προς τους τρόπους εκμετάλλευσης του έργου.

Στο άρθρο 4 τώρα υπάρχουν και παρατηρήσεις σε σχέση με την προσθήκη που έγινε περί έργων λόγου ή επιστήμης.

Η προσθήκη αυτή έγινε, διότι και στη συζήτηση στη νομοπαρασκευαστική επιτροπή στην Προεδρία, νομίζω και εδώ στη Βουλή, διατυπώθηκε η απορία, ότι αυτό το δικαίωμα υπαναχώρησης σε όλα τα έργα θα δημιουργήσει τεράστια προβλήματα.

Σε ένα αρχιτεκτονικό έργο π.χ. τι σημαίνει δικαίωμα υπαναχώρησης; Θα πει "Γκρέμισε την πολυκατοικία, που έκτισα, διότι πλέον δεν με εκφράζει".

ΑΛΕΞΙΟΣ ΣΕΒΑΣΤΑΚΗΣ: Δεν είπαμε αυτό. Μόνο για τις εικαστικές τέχνες είπαμε.

ΑΝΝΑ ΜΠΕΝΑΚΗ-ΨΑΡΟΥΔΑ (Υπ. Πολιτισμού): Τώρα αντιλαμβάνομαι ότι το περιορίζετε στο ζωγάφο και στο γλύπτη. Αυτό τι σημαίνει δηλαδή; Ότι όταν έχει διαθέσει το έργο του και δεν τον εκφράζει πλέον, θα απαιτήσει να καταστραφεί το έργο, το γλυπτό, το οποίο βρίσκεται τοποθετημένο σε μία πλατεία και έχει αγοράσει βεβαίως και έχουν δημιουργηθεί πολλά δικαιώματα; Επειδή και σε ένα έργο λόγου ή επιστήμης μπορεί να έχουν δημιουργηθεί δικαιώματα γι' αυτό μπαίνει και η υποχρέωση αποζημίωσης. Όμως η περίπτωση αναφέρεται στις πεποιθήσεις, όπως είδατε, ή στις περιστάσεις.

Τι είδους αλλαγή πεποιθήσεων, λοιπόν μπορεί να έχει γίνει, τέτοιας σοβαρότητας που να μην εκφράζει πλέον το έργο την προσωπικότητα του δημιουργού, ώστε να του δίδουμε το δικαίωμα να δημιουργήσει όλη αυτή την ανατροπή; Στο έργο επιστήμης, ή λόγου το καταλαβαίνω. Εκεί αλλάζουν οι πεποιθήσεις και επομένως δεν εκφράζουν πλέον τον συγγραφέα αυτά τα έργα, αλλά στο εικαστικό έργο; Επειδή π.χ. δεν είναι πλέον ο καλλιτέχνης της τεχντροπίας της νατουραλιστικής, αλλά πέρασε στην αφαίρεση, θα μπορεί να βγει να πει, αυτό το έργο δεν με εκφράζει πλέον, διότι εγώ πέρασα σε άλλη τεχντροπία, άλλαξαν οι πεποιθήσεις μου ως προς την τέχνη, επομένως ζητώ ανατροπή;

Θα έλεγα, λοιπόν, ότι οι κίνδυνοι στους οποίους μπορούμε να εκτεθούμε, αν περιλάβουμε τα εικαστικά έργα, είναι πολύ μεγαλύτεροι από μία έσχατη περίπτωση, που δεν θα καλύπτεται και για την οποία δεν αξίζει να δημιουργηθεί όλη αυτή η ανατροπή.

(Στο σημείο αυτό ακούγεται ο προειδοποιητικός ήχος λήξης του χρόνου ομιλίας της κυρίας Υπουργού)

Κύριε Πρόεδρε, τι θα γίνει τώρα; Μου έκαναν τον κόσμο τις ερωτήσεις;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν.Κρητικός): Θα υπάρξει η σχετική άνεση, τι να κάνουμε. Αλλά συνοψίστε και εσείς και συντομεύσατε,

όσο μπορείτε.

Σας επαρκούν τα 10 λεπτά;

ΑΝΝΑ ΜΠΕΝΑΚΗ-ΦΑΡΟΥΔΑ (Υπ. Πολιτισμού): Στο άρθρο 7 το θέμα λύνεται με το "αν δεν συμφωνήθηκε άλλως, το δικαίωμα ανήκει κατά ίσα μέρη στους δημιουργούς". Νομίζω το είπε ο κ. Μπένας. Δεν μπορούμε να απαντήσουμε λογιστικά πόσο ανήκει στον ένα και πόσο ανήκει στον άλλο. Ή συμφωνούν ότι ανήκει στον καθένα κατά ποσοστό, ή αν δεν έχει συμφωνηθεί, ανήκει κατά ίσα μέρη σε όλους.

Το ερώτημά σας ήταν, πού υπάγεται ο κινηματογράφος. Ο κινηματογράφος πρέπει να υπάγεται στα συλλογικά έργα γιατί έχουν δημιουργηθεί με τις αυτοτελείς συμβολές περισσότερων δημιουργών. Και, απαντώντας, σ' αυτό το σημείο θα μλήσω και για το άρθρο 9 ταυτόχρονα, όπου διατυπώθηκε από πολλές πλευρές η ανάγκη να τεκμαίρονται πλέον συνδημιουργοί πέραν του σκηνοθέτη και ο σεναριογράφος και ο μουσικός.

Βλέπω ότι δεν πρέπει να γίνει αυτή η αλλαγή, γιατί το άρθρο 9 έχει μια πολύ γενικότερη σημασία. Όταν υπάρχει π.χ. ένα κινηματογραφικό έργο, που υπάγεται στην παρ. 2, δεν μπορεί στις συναλλαγές να υπάρξει η απαιτούμενη ασφάλεια, αν έχουμε να κάνουμε με 3 διαφορετικούς δημιουργούς του συνολικού έργου. Τότε στο άρθρο 32 θα αναγκαστούμε να δώσουμε το φάινάλ κλπ, όχι στον πνευματικό δημιουργό, αλλά ειδικά στο σκηνοθέτη.

Πιστεύω, ότι το συνολικό έργο, για την ασφάλεια των συναλλαγών και την καλύτερη αντιμετώπιση όλων των προβλημάτων, πρέπει να υπάρχει ένας δημιουργός και αυτός είναι ο σκηνοθέτης. Πέραν αυτού οι ατομικές συμβολές του καθενός στα συνολικά έργα κατοχυρώνονται πλήρως με την παρ. 2 του άρθρου 7, η οποία εξασφαλίζει περιουσιακό και ηθικό δικαίωμα επί των συμβολών εκάστου. Άρα ο σεναριογράφος στο σενάριο και το μουσικός στη μουσική έχουν απαραιτήτως και απεριόριστη την προστασία του νόμου.

Στο άρθρο 8 δεν διατυπώθηκαν παρατηρήσεις και φαίνεται η νέα διατύπωση ότι κανονιστεί Κύριε Σεβαστάκη, το να λέμε της "σύμβασως" και όχι "της συγκεκριμένης σύμβασης", είναι ένα και το αυτό πράγμα. Όχι μόνο η συγκεκριμένη σύμβαση αλλά και το είδος της σύμβασης αυτής θα αποτελέσει κριτήριο, για να βρεθεί ποιος είναι ο σκοπός της και ποιος είναι οι εξουσίες, οι οποίες μεταβιβάζονται.

Στο άρθρο 4 παρ. 2 δεν είναι δυνατό να μην μπει ο περιορισμός ότι μετά την υπαναχώρηση θα επανέλθει ο πνευματικός δημιουργός στον παλαιό αντισημιβαλλόμενο. Γιατί φανταστείτε τι καταχρήσεις θα μπορούν να σημειωθούν με το δικαίωμα υπαναχώρησης: όταν κάποιος θέλει να σπάσει τη σύμβαση με τον αντισημιβαλλόμενο του, επικαλείται διαφορές πεποιθήσεων κ.λπ. και, καταβάλλοντας μια αποζημίωση, αλλάζει αντισημιβαλλόμενο.

Άλλωστε ζήτησαν όλοι οι φορείς, προκειμένου να προληφθούν καταχρήσεις, να τεθεί ο περιορισμός ότι μετά την υπαναχώρηση να επανέρχεται η σχέση με τον παλαιό αντισημιβαλλόμενο.

Στο άρθρο 10, νομίζω ότι είναι αναγκαioτάτη η διάταξη. Έστω και αν μπορεί να δημιουργεί κάποιους ενδοιασμούς, δεν είναι δυνατόν να την αγνοήσουμε.

Στο άρθρο 13, πρότεινε ο κ. Μπένας να ξαναπεριορίσουμε την τροπολογία και να επιτρέψουμε την παραχώρηση του συνόλου των μελλοντικών έργων στους εισπρακτικούς φορείς. Νομίζω ότι δεν πρέπει να κάνουμε αυτό τον περιορισμό, διότι τότε αποδυναμώνουμε μία διάταξη με πραγματική ηθική σημασία.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Ε Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. ΜΑΝΟΛΗΣ ΔΡΕΤΤΑΚΗΣ)

Αλλά με την ευκαιρία αυτή, θέλω να κάνω μία διευκρίνιση η οποία, καταγραφόμενη στα Πρακτικά, πιστεύω ότι θα είναι και ένα είδος ερμηνευτικής δήλωσης για το εύρος αυτής της διάταξης. Μιλάμε για το σύνολο της δημιουργίας εφ' όρου ζωής του πνευματικού δημιουργού. Αυτή απαγορεύεται. Δεν απαγορεύεται η μεταβίβαση πνευματικού δικαιώματος επί μελλοντικού έργου, δεν απαγορεύεται η μεταβίβαση περιουσιακού πνευματικού δικαιώματος επί περισσότερων έργων ή επί του συνόλου των έργων μιας συγκεκριμένης χρονικής περιόδου.

Επομένως, η ανάγκη την οποία επισημάνατε, σχετικά με τους συλλογικούς οργανισμούς, να ξανασπάσουμε, ως πούμε, την αυστηρότητα αυτής της διάταξης, καλύπτεται. Δεν είναι ανάγκη

να παραχωρήσουν εφ' όρου ζωής, ό,τι θα γράψουν, σε ένα συλλογικό οργανισμό διαχείρισης. Μπορούν να παραχωρήσουν, ό,τι θα παραγάγουν σε μια πενταετία, σε μια οκταετία, σε μια δεκαετία.

Και μία παρατήρηση ακόμα σε ένα άρθρο που προκάλεσε συζήτηση. Είναι το άρθρο 16. Τι σημαίνει το άρθρο 16; Το εξήγησα ήδη χθες σε μία παρέμβαση μου. Νομίζω ότι είναι αναγκαίο να δοθεί αυτή η δυνατότητα στον πνευματικό δημιουργό, να χρησιμοποιήσει το έργο του και κατά τρόπους, που αυστηρά κρινόμενοι με το νόμο, θα αποτελούσαν παραβίασή του. Υπάρχει η ασφαλιστική δικλείδα της συναίνεσης, η οποία -και το διευκρινίζω- δεν είναι αιωρηρή ή τεκμαίρομένη, αλλά είναι γραπτή. Δηλαδή η διάταξη του άρθρου 14 που καθερώνει τη μεταβίβαση εξουσιών για τις δικαιοπραξίες που αφορούν τη μεταβίβαση εξουσιών από τα περιουσιακά δικαιώματα, την ανάθεση κ.λπ., κ.λπ., είναι γενική διάταξη για κάθε είδους δικαιοπραξία που αφορά τα πνευματικά δικαιώματα. Και η συναίνεση είναι μία μονομερής δήλωση βουλήσεως η οποία και αυτή είναι δικαιοπραξία που αφορά εξουσίες του πνευματικού δικαιώματος.

Πρέπει λοιπόν και η συναίνεση αυτή του άρθρου 16, να γίνεται εγγράφως. Επομένως εδώ έχουμε πλέον έναν περιορισμό της μεγάλης αυτής ευχέρειας την οποία δίνουμε στον πνευματικό δημιουργό.

Νομίζω, κύριοι συνάδελφοι, ότι τουλάχιστον τα σπουδαιότερα τα εκάλεσα στις απαντήσεις μου. Και θέλω να δεχθώ βέβαια, ότι το "τυπογραφία" που αναφέρεται στην παρ. 1 του άρθρου 2, στο τέλος, δεν είναι "τυπογραφία" αλλά είναι "τοπογραφία".

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Μανώλης Δρεττάκης): Δευτερολογίες τώρα. Ποιοι θέλουν να δευτερολογήσουν;

ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΙΑΝΝΕΛΛΗΣ-ΘΕΟΔΟΣΙΑΔΗΣ: Δύο παρατηρήσεις μόνο, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Μανώλης Δρεττάκης): Ο κ. Γιαννέλης έχει το λόγο.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΙΑΝΝΕΛΛΗΣ-ΘΕΟΔΟΣΙΑΔΗΣ: Θα ήθελα να κάνω δύο παρατηρήσεις. Η πρώτη σε αυτό που αναφέρθηκε πριν από λίγο η κυρία Υπουργός, στο δικαίωμα της υπαναχώρησης. Πράγματι αυτό δημιουργεί προϋποθέσεις μεγάλων καταχρήσεων. Μπορεί να δημιουργηθούν καταχρήσεις δικαιωμάτων από μερικούς των δημιουργών και πρέπει να προστατεύσουμε και τους αγοραστές των έργων τέχνης, γιατί αυτό σε τελική ανάλυση αποβαίνει σε βάρος των ιδίων των δημιουργών. Γιατί όταν ξέρουμε...

ΣΤΑΥΡΟΣ ΜΠΕΝΟΣ: Μου επιτρέπετε μια διακοπή;

ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΙΑΝΝΕΛΛΗΣ-ΘΕΟΔΟΣΙΑΔΗΣ: Παρακαλώ, βεβαίως.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΜΠΕΝΟΣ: Κυρία Υπουργέ, έχω την αίσθηση, δεν είμαι νομικός, ότι το δικαίωμα της υπαναχώρησης δεν αφορά την κυριότητα του έργου, αλλά τη διάδοσή του. Πρέπει να το προσέξετε αυτό. Και άλλωστε εσείς έχετε πει πάρα πολλές φορές ότι υπάρχει κατάχρηση δικαιώματος. Είναι δυνατόν να πάει κάποιος αρχιτέκτονας να κατεδαφίσει μια πολυκατοικία ή ένας γλύπτης ένα γλυπτό που ανήκει στην κυριότητα κάποιου άλλου; Αφορά κυρίως τη διάδοση του έργου. Πώς το συναντάμε σε όλους τους νόμους; Σε όλους τους νόμους έτσι είναι, δεν υπάρχουν εξαιρέσεις. Σας παρακαλώ είναι κρίσιμο θέμα αυτό και μην πέφτουμε σ' αυτήν την παγίδα.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΙΑΝΝΕΛΛΗΣ-ΘΕΟΔΟΣΙΑΔΗΣ: Αν μου επιτρέπετε, νομίζω πως δεν είναι έτσι, κύριε Μπένο, να σας πω γιατί. Γιατί το πο θα τοποθετηθεί επί παραδείγματι ένα έργο, αυτό προσδιορίζεται στην παράγραφο 1 όπου λέει "το ηθικό δικαίωμα δίνει στο δημιουργό ιδίως τις εξουσίες, της απόφασης για το χρόνο, τον τόπο και τον τρόπο κατά τους οποίους το έργο θα γίνει προσβάσιμο στο κοινό". Αυτό είναι δεδομένο. Μετά, από κει και πέρα, αφού προσδιορίζεται ο τόπος λέει την υπαναχώρηση από το περιουσιακό δικαίωμα. Το ξεκαθαρίζει αυτό.

Ο κ. Μπένας έθεσε ευλόγως ένα ερώτημα, και είναι κάτι που πρέπει να ξεκαθαριστεί. Αλλά, νομίζω πως δεν έχει δικιο, γιατί αναφέρεται ασφαλώς και μόνο στο περιουσιακό δικαίωμα η παράγραφος 5 του άρθρου 4 δηλαδή το δικαίωμα της υπαναχώρησης από συμβάσεις μεταβίβασης του περιουσιακού δικαιώματος ή εκμετάλλευσής.

Νομίζω λοιπόν, ακριβώς για να προστατευθεί και ο ίδιος ο καλλιτέχνης, ένας ιδιόρρυθμος καλλιτέχνης, εγώ δεν θα αναφερθώ σε έναν Έλληνα ζωγράφο ή γλύπτη, θα αναφερθώ σε έναν Νταλί,

ο οποίος εν πάση περιπτώσει είναι ένα φωτεινό παράδειγμα για όλους, ο οποίος είναι γνωστός για τις ιδιορρυθμίες που είχε και θα μπορούσε να δημιουργήσει προϋποθέσεις καταχρήσεως δικαιωμάτων. Εγώ θα έλεγα στην παράγραφο 2 που λέει ότι στην τελευταία περίπτωση της προηγούμενης παραγράφου η υπαναχώρηση ενεργεί μετά την καταβολή της αποζημίωσης. Επειδή ακριβώς αναφέρεται σε περιουσιακό δικαίωμα...

ΣΤΑΥΡΟΣ ΜΠΕΝΟΣ: Στη χώρα του Νταλί ισχύει όπως είναι διατυπωμένο στο αρχικό κείμενο.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΙΑΝΝΕΛΗΣ-ΘΕΟΔΟΣΙΑΔΗΣ: Προσέξτε και ακούστε τη σκέψη μου και από εκεί και πέρα το συζητάμε.

Στη δεύτερη παράγραφο λέει ότι προϋπόθεση για να προχωρήσουμε στην υπαναχώρηση, είναι να έχουμε την καταβολή της αποζημίωσης. Αυτό προστατεύεται ο οποιοσδήποτε αποκτά αυτό το έργο. Αλλά θα ήθελα να προσέσω και κάτι άλλο. Ότι μια δεύτερη προϋπόθεση θα έπρεπε να μπει σ'αυτό το άρθρο, ότι προϋπόθεση μετά από την καταβολή της αποζημίωσης είναι και να δηλώσει ο δημιουργός σε τι συνίσταται η μεταβολή των πεποιθήσεων. Δηλαδή δεν είναι δυνατόν να λέει ο καθένας, ο κάθε δημιουργός ότι μετέβαλε τις πεποιθήσεις μου και συνεπώς ασκώ το δικαίωμα της υπαναχώρησης. Σε τι συνίσταται ακριβώς αυτή η μεταβολή των πεποιθήσεων του δημιουργού, δηλαδή με αυτόν τον τρόπο θα δινόταν η δυνατότητα να γίνει και ευρύτερα γνωστό, σε τι συνίσταται αυτή η μεταβολή των πεποιθήσεων, ώστε να αποτελέσει μια τροχοπέδη και για τον ίδιο το δημιουργό για να μη δημιουργούνται περιπτώσεις καταχρήσεως δικαιωμάτων. Νομίζω λοιπόν, ότι δεν θα έβλαπτε, ή θα έκανε πιο συγκεκριμένη τη δεύτερη παράγραφο, εάν μόλις και ο κόσμος και γινόταν ευρύτερα γνωστό σε τι συνίσταται αυτή η μεταβολή των πεποιθήσεων του δημιουργού. Έτσι λοιπόν, αυτό θα βοηθούσε και θα αποτελούσε ένα ανασταλτικό παράγοντα για να σταματήσουν οι καταχρήσεις.

Η δεύτερη παρατήρηση είναι σ'αυτό που είπε ο κ. Μπένος στο άρθρο 10 και συμφωνώ απόλυτα. Είναι κάτι που ενδεχόμενα μπορεί να δημιουργήσει κάποια παρανόηση. Είπε, κυρία Υπουργέ, ο κ. Μπένος ότι τεκμαίρεται ως δημιουργός του έργου το πρόσωπο του οποίου το όνομα εμφανίζεται επάνω στον υλικό φορέα του έργου κατά τρόπο που συνήθως χρησιμοποιείται για τη διάθεση του δημιουργού. Είναι δυνατόν πράγματι να δημιουργηθούν προβλήματα. Ένας κασσετοπερατής βάζει το όνομα το δικό του επάνω ή ένα "χ" όνομα και δημιουργεί κάποιο πρόβλημα. Νομίζω ότι έχει δικίο, και θα μπορούσε να προστεθεί εδώ μια φράση που να έλεγε "τεκμαίρεται ως δημιουργός του έργου το πρόσωπο του οποίου το όνομα εμφανίζεται επάνω στον υλικό φορέα του έργου, εφόσον το όνομα ταυτίζεται με τον πραγματικό δημιουργό", εάν βέβαια σας ικανοποιεί αυτό, για να μην υπάρχει κανένα πρόβλημα.

Εάν, βέβαια, σας ικανοποιεί αυτό, για να μην υπάρχει κανένα πρόβλημα. Γιατί, όταν σ'έναν ο οποίος ασχολείται με τα πολιτιστικά, σ'έναν που ασκεί νομοθετικό έργο, δημιουργείται κάποια αμφιβολία, όπως δημιουργήθηκε στον κ. Μπένου, είναι λογικό να μπει μία παράγραφος, που να συμπληρώνει αυτή την παράγραφο. Εγώ δεν θα είχα αντίρρηση να συμπληρωθεί, για να γίνει ακόμη πιο συγκεκριμένο, εάν επιμένει ο κ. Μπένος.

Αυτές τις παρατηρήσεις είχα να κάνω, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Μανόλης Δρεττάκης): Ο κ. Νιώτης έχει το λόγο.

ΓΡΗΓΟΡΗΣ ΝΙΩΤΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, ακούσαμε με προσοχή τις παρατηρήσεις της κυρία Υπουργού. Βεβαίως, ήταν αρκετά αξιόλογα κάποια σημεία της ομιλίας της, αλλά λυπάμαι, γιατί θεωρήσε ότι οι παρατηρήσεις μας, στο σύνολο, είχαν μόνο θεωρητικό χαρακτήρα.

Προσπαθήσαμε να δείξουμε ότι ξεκινώντας από έννοιες νομικές, στην πράξη δεσμεύει κανείς, μέσα από τις διατυπώσεις, γεγονότα, εξουσίες. Και ακόμη, στο άρθρο 3 μίλησα και για επιρροή πάνω στην ποινικοποίηση των διατάξεων αυτών. Και δεν πήραμε απάντηση. Δεν ήταν καθόλου θεωρητικά αυτά που είπα, ιδιαίτερα στο άρθρο 3. Και ακριβώς αυτές οι ορολογίες, εγγραφή, μετάφραση, μετάδοση, αναμετάδοση κυρίως, είναι αυτές που άλλες διατάξεις ποινικοποιούν την παράβαση τους. Και δεν είχαμε, επαναλαμβάνω, καμία απάντηση πάνω σ'αυτό το θέμα.

Δεν είναι θεωρητικό, όταν σας λέμε ότι η διατύπωση "λόγου, πνεύματος ή τέχνης", αφήνει απέξω τους φωτογράφους. Εκείνο

που καταλαβα είναι ότι πολιτικά δεν είστε ετοιμοί να καλύψετε τους φωτογράφους. Αυτό είναι ένα ζήτημα. Το ακουσαμε, το καταλάβαμε. Κάνετε μια υποχώρηση, μετατρέποντας τα "φωτογραφικά έργα" σε "φωτογραφίες". Δεν αρκεί, όμως. Γιατί το ζήτημα δεν είναι η πρωτοτυπία, μια και η πρωτοτυπία δεν έχει σαν προϋπόθεση το δημιουργικό υψος. Πρωτότυπες είναι όλες οι φωτογραφίες. Το πρόβλημα, όμως, είναι ότι πρέπει να έχουν και έναν ακόμη ξεχωριστό χαρακτηρισμό, να είναι καλλιτεχνικές. Καταλαβαίνετε, επομένως, ότι αφήνετε απέξω όλη τη δημιουργική δουλειά των φωτορεπόρτερς.

Η επίκληση της Βέρνης δεν είναι αρκετή. Γιατί, βεβαίως, τη Βέρνη την ακολουθεί, σαν διατύπωση, μόνον ο γερμανικός νόμος. Αλλά ο γερμανικός νόμος στους φωτογράφους έχει ειδικές διατάξεις και τους δίνει συγγενικά δικαιώματα. Εσείς εδώ δεν κάνετε τίποτα. Τουλάχιστον, να συνεννοούμεθα, έξω και πέρα από θεωρητικές υπεκφυγές, τι ακριβώς νομοθετούμε εδώ.

Στη διατύπωση της παρ. 1 του άρθρου 7, επεχείρησε η κυρία Υπουργός να μας πείσει ότι δεν υπάρχει πρόβλημα, όταν οι αρχικοί συνδικαλιστές μπορούν να έχουν χωριστές εκμεταλλεύσεις. Και αναφέρθηκε στην παρ. 3 του άρθρου 7. Μα, δεν έχει καμία σχέση, γιατί η παρ. 3 αναφέρεται σε έργα σύνθετα και η παρ. 1 αναφέρεται σε έργα συνεργασίας. Και έφερε ένα παράδειγμα: Πώς είναι δυνατό σε ένα έργο συνεργασίας, μεταξύ ενός σκηνογράφου και ενός συνθέτη, να υπάρχει η δυνατότητα χωριστής εκμετάλλευσης; Δεν είναι σωστή η διατύπωση. Είπα ότι είναι κατά παγκόσμια πρωτοτυπία.

Βεβαίως, η κυρία Υπουργός ξεκινάει από μία θέση, η οποία δεν είναι δυνατό να γίνει αποδεκτή από εμάς. Ότι αυτό -λέει- το νομοσχέδιο το επεξεργάστηκαν άλλοι, που έχουν καλύτερα από εμάς. Είναι πρωτοφανής αυτή η διατύπωση.

(Στο σημείο αυτό ακούγεται ο προειδοποιητικός ήχος λήξης του χρόνου της ομιλίας του κ. Βουλευτή)

Κύριε Πρόεδρε, στην πρωτολογία μας είχαμε 15λεπτο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Μανόλης Δρεττάκης): Πεντάλεπτο είναι η δευτερολογία, κύριε συνάδελφε. Γιατί, αλλιώς, δεν θα προλάβουμε να συζητήσουμε καθόλου τη δεύτερη ενότητα.

ΓΡΗΓΟΡΗΣ ΝΙΩΤΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, έχουμε συμφωνήσει...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Μανόλης Δρεττάκης): Κύριε συνάδελφε, 5λεπτο γράφει εδώ για τη δευτερολογία και 5λεπτο θα διατηρήσουμε.

ΓΡΗΓΟΡΗΣ ΝΙΩΤΗΣ: Δεν το ξέραμε όμως, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Μανόλης Δρεττάκης): Τι να κάνουμε;

ΓΡΗΓΟΡΗΣ ΝΙΩΤΗΣ: Δεν έχει συμφωνηθεί κατ'αρχήν ότι θα είναι 5λεπτο. Έτσι δεν είναι.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΜΠΕΝΟΣ: Έχουμε δεσμευτεί ότι θα τελειώσουμε στις 16.00.

ΓΡΗΓΟΡΗΣ ΝΙΩΤΗΣ: Η κυρία Υπουργός προηγούμενης για να απαντήσει, πήρε και 15 λεπτά ακόμα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Μανόλης Δρεττάκης): Κύριε συνάδελφε, ακούστε. Το πώς κατανέμεται ο χρόνος εξαρτάται από το Σώμα, δεν εξαρτάται από το Προεδρείο. Είπατε εσείς ότι τα άρθρα 5, 12 και 15 είναι σημαντικά.

ΓΡΗΓΟΡΗΣ ΝΙΩΤΗΣ: Ζητήσαμε 15λεπτο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Μανόλης Δρεττάκης): Εάν τελικά περιοριστεί στη μισή ώρα η συζήτηση των 3 άρθρων, αυτό είναι θέμα δικό σας, αλλά αυτό που λέμε ή το εννοούμε ή δεν το εννοούμε. Χθές μου το επισημάνετε ιδιαίτερα αυτό. Τώρα, αν αλλάζατε γνώμη εγώ δεν έχω καμία αντίρρηση να σας αφήσω να μιλήσετε και περισσότερο.

ΓΡΗΓΟΡΗΣ ΝΙΩΤΗΣ: Μια μικρή ανοχή.

Σε ό,τι αφορά τη διατύπωση της τροπολογίας σας στο άρθρο 13, είναι πράγματι σωστή η πρόταση του κ. Μπένου και δεν έχει κανένα κίνδυνο. Άλλωστε και με την ερμηνευτική δήλωση που κάνατε, μπορεί το θέμα να ρυθμιστεί και με ειδική αναφορά ότι όσον αφορά τους συλλογικούς οργανισμούς διαχείρισης μπορούν να μεταβιβάζονται και τα μελωδικά, αλλιώς

κανένας οργανισμός δεν μπορεί να λειτουργήσει.

Με την ευκαιρία αυτή και επειδή θα μεσολαβήσει διακοπή μιας εβδομάδας, θα σας πω κάτι. Κυρία Υπουργέ, άκουσα χθες την αιτιολογία σας, γιατί δεν δέχαστε τους μη κερδοσκοπικούς. Είπατε "τι να κάνουμε, εδώ στην Ελλάδα λειτουργούν". Το λέω γιατί υπάρχει μια εβδομάδα καιρός.

Θα σας δώσω ένα επιχείρημα. Στην Ελλάδα λειτουργεί μόνο ένας κερδοσκοπικός οργανισμός, η ΑΕΠΙ, ενώ για τα συγγενικά που θεωρούσαμε τώρα, δεν υπάρχει κανένας οργανισμός, ούτε κερδοσκοπικός, ούτε μη κερδοσκοπικός.

Θα μπορούσατε, λοιπόν, να μη φύγετε τουλάχιστον από την πολιτική που είχε η Νέα Δημοκρατία το 1980, όταν επι Ράλλη νομοθετήθηκε να μην είναι κερδοσκοπικοί οι οργανισμοί συλλογικής διαχείρισης. Τουλάχιστον να γίνει από εδώ και πέρα, για τους συλλογικούς οργανισμούς διαχείρισης, σε ό,τι αφορά τα συγγενικά δικαιώματα. Έχουν ξεπεραστεί και όλες οι τυπικές αντιφάσεις που υπήρχαν στο διάστημα αυτό και εμπόδιζαν την έκδοση προεδρικών διαταγμάτων ή τουλάχιστον την ενεργοποίησή τους, σε ό,τι αφορά τις διατάξεις, που θεωρούν ότι και συνταγματικός ήταν ο νόμος αυτός και βεβαίως ήταν σύμφωνος με τη Σύμβαση της Βέρνης.

Έχω στοιχεία ότι και η Παγκόσμια Οργάνωση Πνευματικής Ιδιοκτησίας, η ειδική νομική υπηρεσία του Υπουργείου Εξωτερικών και το Ινστιτούτο Μάξερ Πλάν γνωμοδότησαν γραπτώς ότι ο τότε ν.1075/80 δεν είναι αντίθετος με τη Σύμβαση της Βέρνης.

Με αφετηρία την πρόταση του κ. Μπένου για τη διατύπωση για τους συλλογικούς οργανισμούς, θέλω να σας πω ότι με το σκεπτικό που διατυπώσατε χθες, δεν έχετε καμιά δικαιολογία να επιτρέψετε σ'αυτούς που θα ιδρυθούν από δω και πέρα, να είναι κερδοσκοπικοί. Αν αυτό μπορείτε, να το προσεγγίσετε με τη δική σας συλλογιστική. Εχθές είπατε "τί να κάνουμε, έχουμε την ΑΕΠΙ". Όραία, δώστε της μεταβατική διάταξη ή διατηρήστε την, εν πάση περιπτώσει, όπως νομίζετε.

Ποιός είναι ο λόγος που για πρώτη φορά στην Ελλάδα θα έχουμε κερδοσκοπικούς οργανισμούς στα συγγενικά δικαιώματα, για όσους δημιουργηθούν από εδώ και πέρα;

Επίσης, γιατί φεύγετε από ένα δικό σας νόμο, τον 1075/80 που έγινε επι πρωθυπουργίας του κ. Ράλλη και γιατί φεύγετε και από τα ευρωπαϊκά πλαίσια; Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Μανόλης Δρεττάκης): Ο κ. Σεβαστάκης έχει το λόγο.

ΑΛΕΞΙΟΣ ΣΕΒΑΣΤΑΚΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, δεν θέλω να έχω την αίσθηση ότι ματαιωνούμε εδώ συζητούντες.

Θα ήθελα περισσότερη άνεση αποδοχών από την κυρία Υπουργό, δεδομένου ότι η όλη μας προσπάθεια είναι στο να διερευνηθούν, να διευκρινιστούν αμφίσημα πράγματα, να βελτιωθεί και η διατύπωση και η έννοια φράσεων που υπάρχουν, επομένως η δική μας θέση είναι επικουρική σ'αυτή την προσπάθεια που εμφανίζει η κυρία Υπουργός να δώσει όσο το δυνατόν πιο άριστο νομοθετικό κείμενο. Μου κάνει εντύπωση, διότι απέρριψε αυτή την πρόταση, η οποία είναι κοινή όλων των παρατάξεων, να ενσωματωθεί στο άρθρο 2 η φράση εκτός από τα φωτογραφικά έργα "και απλές φωτογραφίες".

Μου έκανε εντύπωση η αιτιολογία της απόρριψής, η οποία επέχει της επιστημονικής σοβαρότητας, την οποία αξίζω και την οποία έχει τη δυνατότητα να εμφανίσει εδώ η κυρία Υπουργός.

Είπατε ότι δεν είναι πρωτότυπο πνευματικό δημιούργημα η απλή φωτογραφία.

ANNA ΜΠΕΝΑΚΗ-ΨΑΡΟΥΔΑ (Υπ.Πολιτισμού): Μπορεί και να μην είναι.

ΑΛΕΞΙΟΣ ΣΕΒΑΣΤΑΚΗΣ: Ναι, αλλά μπορεί και να είναι. Ποιος θα κρίνει λοιπόν, πότε είναι πρωτότυπο, τί είναι πρωτότυπο; Αν είναι μια απεικόνιση η οποία δεν περιέχει αίσθημα, τέχνη, τεχνική, γωνία λήψεως, αν δεν περιέχει πνευματική δύναμη, τότε βέβαια δεν είναι. Αλλά κατά κανόνα κυρία Υπουργέ αυτές οι φωτογραφίες είναι ανεπανάληπτες και αναφέρονται στο έργο μιας μεγάλης κατηγορίας ανθρώπων η οποία μεγενθύνεται καθώς έρχονται οι εξελίξεις. Γιατί λοιπόν να μη βάλουμε αυτή τη διάταξη, έτσι ώστε να αποκαλλήσουμε την έννοια των φωτογραφικών έργων που είναι μια σημαντική κατηγορία και πρέπει να την ενισχύσουμε.

Μήπως δεν είναι φωτογραφικά έργα πολλές φορές ισάξια ή και ανώτερα των κλασικών φωτογραφικών έργων οι φωτογραφίες τις οποίες από την καθημερινότητα αποτυπώνει πολλές φορές ο φωτορεπόρτερ; Παρακαλώ κυρία Υπουργέ να το ξαναδείτε, να δείξετε μια άνεση, γιατί νομίζω ότι υπηρετούμε τα συμφέροντα όχι μόνο μιας κατηγορίας ανθρώπων, αλλά τα συμφέροντα του πνεύματος και της τέχνης.

Δεύτερον, πρότεινα να συμπεριληφθούν στο άρθρο 2 οι παραστάσεις σαν κάτι αυτοτελές και ιδιαίτερο. Η παράσταση είναι

ακόμη και πέραν του έργου και πέραν του κειμένου, πέραν της σκηνογραφίας και πέραν της συμβολής των ηθοποιών. Είναι ένα άλλο έργο, είναι μια παραγωγή. Να το βάλουμε. Δεν είναι κακό να μπει και αυτό και να προστατευθεί σαν σύνολο η παράσταση.

Σας είχα προτείνει στην παρ. 3 εκεί που τελειώνει "του σχεδιασμού τους" να προστεθεί "συμπεριλαμβανομένου και του λογισμικού που ενσωματώνεται στο υλικό". Είναι μια πρόταση που έχει σχέση με τις τρομακτικές εξελίξεις τις οποίες εγώ δεν μπορώ να παρακολουθήσω λόγω βιολογικής κάμψης και λόγω του ότι ανήκω σε μια άλλη εποχή. Πρέπει να το δείτε θετικά.

Ανταπαθήκατε πάρα πολύ στο να έχουν δικαίωμα υπαναχώρησης οι δημιουργοί των εικαστικών έργων και φέρατε ένα ακραίο παράδειγμα. Είπατε δεν είναι εικαστικό έργο το αρχιτεκτονικό. Δεν είναι. Εικαστικό έργο είναι ένας πίνακας ζωγραφικής, μια λιθογραφία, ένα γλυπτό. Τι θα γίνει; Θα γκρεμίσουμε την πρόσοψη του σπιτιού; Όχι κυρία Υπουργέ. Πάτε στα άκρα για να δείξετε ότι η πρόταση είναι γελοία, ή ότι είναι ρομαντική.

Εγώ σας λέω το εξής: Υπάρχει ένας ζωγράφος ο οποίος σχεδίασε ένα έργο το οποίο κυκλοφορεί σε σάλιτς ή σε αφίσσες. Αν σε κάποια στιγμή της ζωής του έχει κάνει τον Τσουςιέσκου και κυκλοφορεί σε σάλιτς και τώρα έχει μετανοήσει και δεν θέλει να εμφανίζει το όνομά του, να μην μπορεί να υπαναχωρήσει; Τώρα αν θα υπαναχωρήσει, ή όχι, είναι άλλο θέμα. Πρέπει όμως να το δείτε με αγάπη προς αυτό το χώρο. Εγώ πιστεύω ότι έχετε αποθέματα αγάπης και στοργής προς την τέχνη και ότι δεν είστε του ξερού και ερήμου γράμματος της νομικής επιστήμης.

Θέλω επίσης να επανέλθω σε ένα άρθρο το οποίο θεωρώ ότι δημιουργεί τεράστια προβλήματα ηθικής φύσεως, στο άρθρο 16. Απαλείψτε το κυρία Υπουργέ. Θα προσφέρετε υπηρεσία.

Η διατύπωση που έχει είναι ολισθηρό οδόστρωμα. Θα έχουμε εκτροχιασμούς τέτοιους και θα σας συνοδεύουν -εγώ δεν το θέλω, το απεύχομαι- αι αραιά των 300 και 18 θεοφόρων πατέρων. Γιατί να μην το απαλείψετε;

Θα μπορούσαμε να κάνουμε την εξής διατύπωση, την προτείνω, ως την παρακολουθήσουν και οι σύμβουλοί σας. Ο δημιουργός δεσμεύεται έναντι τρίτων σ'ό,τι αφορά την άσκηση του ηθικού δικαιώματός του, μόνο για όσα έχει ρητά συμφωνήσει μαζί τους εγγράφως. Κάθε σύμβαση που αντίκειται στο άρθρο είναι άκυρη και θεωρείται ως μη γενόμενη.

Κάντε αυτή τη διατύπωση που έχει σαφήνεια, καθαρότητα, δεν υπακρύπτεται ούτε ίχνος, ούτε απόχρωση δόλου και νομίζω ότι θα μπορούσαμε έτσι να το ψηφίσουμε. Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Μανόλης Δρεττάκης): Κύριοι συνάδελφοι, έχω την τιμή να σας ανακοινώσω ότι οι Υπουργοί Εσωτερικών, Προεδρίας της Κυβέρνησης, Εξωτερικών, Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, Γεωργίας, Δικαιοσύνης, Δημόσιας Τάξης, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων και Μεταφορών και Επικοινωνιών, κατέθεσαν σχέδιο νόμου: "Τροποποίηση και συμπλήρωση διατάξεων της περιφερειακής διοίκησης, του κώδικα της ελληνικής ιθαγένειας του δημοτικού και κοινοτικού κώδικα, των διατάξεων για τις προσόδους των οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης και άλλες διατάξεις". Παραπέμπεται στην αρμόδια Διαρκή Επιτροπή.

Επίσης, έχω την τιμή να σας ανακοινώσω ότι η Διαρκής Επιτροπή Μορφωτικών Υποθέσεων καταθέτει την κθεσή της στο σχέδιο νόμου του Υπουργείου Πολιτισμού "Κύρωση Διεθνούς Συμβάσεως: Περὶ της προστασίας των παραγωγών φωνογραφημάτων εναντίον της μη επιτρεπόμενης αναπαραγωγής των φωνογραφημάτων τους, που έγινε στην Γενεύη στις 29 Οκτωβρίου 1971".

Ο κ. Μπένος έχει το λόγο.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΜΠΕΝΟΣ: Για την οικονομία του χρόνου, κύριε Πρόεδρε, θα περιορισθώ σε δύο-τρία σημεία.

Κυρία Υπουργέ, εμένα με πείσατε για το ότι δεν πρέπει να δίνουμε μάχες για νομικές ορολογίες. Θα επανέλθω όμως στο θέμα "περιουσιακό" ή "περιουσιακά". Δεν θα επαναλάβω επιχειρηματολογίες νομικού τύπου, μόνο θέλω στην απάντησή σας να μας πείτε εάν επί της ουσίας αποδεχόσαστε αυτό τον προβληματισμό. Βεβαίως θα ακολουθήσει συζήτηση και στα επόμενα άρθρα. Δηλαδή η αγωνία η δική μας είναι μια διατύπωση τέτοια που να ανοίγει το δρόμο για τη ρητή, διακριτή, ξεχωριστή μεταβίβαση του περιουσιακού δικαιώματος. Απο εκεί προέρχεται και η όλη συζήτηση και η ανάλυση που έκανα στην πρωτολογία μου για το συγκεκριμένο

αυτό θέμα.

Να επανέλθουμε τώρα σ' ό,τι αφορά στο δικαίωμα της υπαναχώρησης που το στενέψατε. Έχω απόλυτα την αίσθηση -δεν είμαι νομικός- ότι ήταν μια πολύ γρήγορη απόφαση και είναι λάθος, κυρία Υπουργέ. Τα επιχειρήματα τα ανεπίτευξα όσο μιλούσε ο συνάδελφος ο κ. Γιαννέλης. Θεωρώ ότι είναι αδιανόητο να υπάρχει αυτός ο κίνδυνος που περιγράψατε, ότι δηλαδή δηλαδή ένα έργο αρχιτεκτονικό ή ένα έργο ενός γλύπτη, θα είναι δυνατόν να καταδειχθεί εάν προκύψει και ενεργοποιηθεί δικαίωμα υπαναχώρησης από την πλευρά του δημιουργού. Γιατί, όπως σας είπα, η αίσθηση που έχω είναι ότι αυτό το δικαίωμα δεν έχει να κάνει σχέση με την κυριότητα του έργου, έχει σχέση κυρίως με τη διαδοσή του. Γιαυτό λοιπόν νομίζω ότι πρέπει να αφήσουμε τη διάταξη όπως ήταν.

Για το άρθρο 10, μου έλεγε μόλις τώρα η συνάδελφος κα Φαραντούρη -και μπορεί να μας το πει και η ίδια μετά- ότι έχει πέσει θύμα αυτής της ρύθμισης που προτείνετε και που είπε ο κ. Γιαννέλης. Εν πάση περιπτώσει, είναι μια αλλαγή του ονόματός της, είναι δηλαδή αυτός ο κίνδυνος που σας περιέγραφα, όταν ανέπτυξα όλο αυτό τον κίνδυνο που υποκρύπτει η διατύπωση του άρθρου 10, όπως είναι.

Στην ουσία δεν διαφωνούμε. Να διατυπωθεί έτσι που να μην εμπεριέχεται αυτός ο κίνδυνος της αναδρομικής πειρατίας.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΙΑΝΝΕΛΛΗΣ-ΘΕΟΔΟΣΙΑΔΗΣ: Εφόσον το όνομα ταυτίζεται με τον πραγματικό δημιουργό.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΜΠΕΝΟΣ: Ναι.

Και κλείνοντας θα ήθελα και εγώ να επαναλάβω την αγωνία του συναδέλφου κ. Σεβαστάκη για το άρθρο 16. Αν θέλετε να κατασφαλίσετε μια πλευρά αξιολογή, έστω και σε μικρή κλίμακα ανάπτυξης στην πατρίδα μας, την παρωδία, που φέρατε σαν παράδειγμα για να επιχειρηματολογήσετε υπέρ του άρθρου 16, να τη συμπεριλάβετε ρητά σ' αυτή τη διάταξη, ή σε όποια διάταξη θέλετε. Όχι, όμως, με αφορμή αυτό να δημιουργείται αυτός ο τεράστιος κίνδυνος, να μην επαναλάβω την επιχειρηματολογία. Συμφωνώ και εγώ με τον κ. Σεβαστάκη ότι ανοίγει, το άρθρο 16 όπως είναι διατυπωμένο, έναν ολισθηρό δρόμο και δημιουργεί έναν μεγάλο κίνδυνο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Μανόλης Δρεπτάκης): Η κυρία Υπουργός Πολιτισμού έχει το λόγο.

ΑΝΝΑ ΜΠΕΝΑΚΗ-ΨΑΡΟΥΔΑ (Υπ. Πολιτισμού): Στις προς τις φωτογραφίες θέλω να σας πω, κύριε Σεβαστάκη, ότι εμείς δεν μπορούμε μέσα στο νόμο να πάρουμε θέση και να πούμε τι είναι πρωτότυπο και τι δεν είναι. Αυτό που λέμε εμείς είναι ότι ένα έργο για να προστατευθεί από αυτό το νόμο, πρέπει να είναι πρωτότυπο. Βάλαμε τη λέξη "φωτογραφίες" για να μην περιοριστεί η προστασία μόνο σε ότι είναι υψηλή τέχνη φωτογραφίες. Εννοούμε όμως φωτογραφίες οι οποίες, έχουν το στοιχείο της πρωτοτυπίας. Τώρα, ποιες το έχουν και ποιες δεν το έχουν, αυτό τα δικαστήρια θα το αποφασίσουν, αν πάνε εκεί οι ενδιαφερόμενοι. Πάντως πρόθεση μας είναι να διευρύνουμε την κατηγορία και σε φωτογραφίες, εφόσον διατηρείται το στοιχείο της πρωτοτυπίας το οποίο γράφεται μέσα. Τώρα τι είναι πρωτότυπο και τι δεν είναι, δεν είναι θέμα δικό μας, ούτε δικό μου, ούτε δικό σας, ούτε της Βουλής, ούτε του Νόμου.

Το λογισμικό, κύριε Σεβαστάκη, τι να κάνουμε, ούτε και εσείς, ούτε και εγώ το πολυκαταλαβαίνω. Αλλά διαβεβαιώνω οι ειδήμονες, ότι στη φράση η οποία περιέχεται περιλαμβάνεται κάθε τι αξιο προστασίας γύρω από τη χρήση των ηλεκτρονικών υπολογισμών που θα μπορούσε να θεωρηθεί πρωτότυπο έργο.

Αναφερθήκατε, νομίζω, πάλι στο άρθρο 4, ε' κύριε Μπένο, λέγοντας ότι δεν πρέπει να το περιορίσουμε και προτείνετε τι;

ΣΤΑΥΡΟΣ ΜΠΕΝΟΣ: Να μείνει όπως είναι.

ΑΝΝΑ ΜΠΕΝΑΚΗ-ΨΑΡΟΥΔΑ (Υπ. Πολιτισμού): Όλα, τα πάντα;

ΣΤΑΥΡΟΣ ΜΠΕΝΟΣ: Βέβαια. Όπως είναι σε όλους τους νόμους, στο γερμανικό, στο γαλλικό...

ΑΝΝΑ ΜΠΕΝΑΚΗ-ΨΑΡΟΥΔΑ (Υπ. Πολιτισμού): Χωρίς περιορισμό, δεν νομίζω ότι είναι σωστό. Εκείνο το οποίο είναι ουζητήσιμο, είναι τα εικαστικά και μόνο, αλλά και πάλι το θεωρώ παρακινδυνευμένο να ανοίξουμε την πόρτα της υπαναχώρησης σε εικαστικό έργο, δεδομένου ότι η πεποίθηση ή οι περιστάσεις είναι κάτι που ταυριάζει μόνο στα έργα λόγου, ή επιστήμης.

Τώρα με την πλαστή κασέτα το πρόβλημα είναι υπαρκτό. Μπορεί να κυκλοφορεί ένας υλικός φορέας, που να φέρει το όνομα κάποιου, και να είναι πλαστός ολος. Αλλά, για τις ανάγκες της ασφαλείας των συναλλαγών, πρέπει να υπάρχει μια καθαρή διάταξη που να λέει σε ποιόν μπορεί να δίνουν εμπιστοσύνη.

Εάν βεβαία αυτό πάνω στο οποίο δίνουμε εμπιστοσύνη συμβαίνει να μην είναι το γνήσιο, υπάρχει η παρ. 3 που δίνει το δικαίωμα της ανταπόδειξης. Δηλαδή εάν κυκλοφορεί ένας υλικός φορέας που έχει επάνω το όνομα της κυρίας Φαραντούρη και δεν είναι της κυρίας Φαραντούρη, δεν έχει η κυρία Φαραντούρη παρά να επικαλεσθεί, να ανταποδείξει ότι αυτός ο φορέας δεν είναι δικός της. Αλλιώς, εάν περιληφθεί η διάταξη όπως την προτείνετε, σκεφθείτε τι κινδύνος θα γίνει στις συναλλαγές. Κάθε ένας που φέρεται επάνω στον υλικό φορέα δεν μπορεί να θεωρείται πως δημιουργός αλλά θα πρέπει να αποδεικνύει ότι πραγματικά είναι ο ίδιος. Δηλαδή γίνεται μια αντιστροφή της αποδείξεως, η οποία θα δημιουργήσει πραγματικά τεράστια σύγχυση. Δεν είναι βέβαια πρόθεση μας να νομιμοποιηθεί με κανένα τρόπο ο πλαστός δικαιούχος, αλλά απλώς διευκολύνονται οι συναλλαγές και η κυκλοφορία των πνευματικών αγαθών. Εάν συμβαίνει αυτό που λέτε, μαχητό είναι το τεκμήριο, ανταπόδειξη χωρεί.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΜΠΕΝΟΣ: Μου επιτρέπετε μία διακοπή;

ΑΝΝΑ ΜΠΕΝΑΚΗ ΨΑΡΟΥΔΑ (Υπ. Πολιτισμού): Ναι, κύριε Μπένο.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΜΠΕΝΟΣ: Δεν μιλάμε από το εδώ και μπρός. Σωστά ρυθμίζεται.

ΑΝΝΑ ΜΠΕΝΑΚΗ ΨΑΡΟΥΔΑ (Υπ. Πολιτισμού): Αλλά;

ΣΤΑΥΡΟΣ ΜΠΕΝΟΣ: Σας είπα ότι μέχρι τώρα έχει γίνει αυτό στο παρελθόν. Γιαυτό σας είπα να αποφύγουμε την πειρατεία που ήδη έχει διαπραχθεί.

ΑΝΝΑ ΜΠΕΝΑΚΗ ΨΑΡΟΥΔΑ (Υπ. Πολιτισμού): Δηλαδή εννοείτε για τις κασέτες που έχουν απομεινεί και ...

ΣΤΑΥΡΟΣ ΜΠΕΝΟΣ: Και είναι γνωστές περιπτώσεις παραποίησης που έχουν γίνει...

ΑΝΝΑ ΜΠΕΝΑΚΗ-ΨΑΡΟΥΔΑ (Υπ. Πολιτισμού): Χωρεί ανταπόδειξη.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΜΠΕΝΟΣ: ... δημιουργιών που φέρουν τα ονόματα άλλων και με αυτή τη διάταξη νομιμοποιούμε. Δηλαδή να φροντίσουμε να εμποδίσουμε αυτή την αμαρτία που έρχεται από το παρελθόν.

ΑΝΝΑ ΜΠΕΝΑΚΗ-ΨΑΡΟΥΔΑ (Υπ. Πολιτισμού): Νομική συνέπεια δεν έχει αυτό που λέτε. Είναι ηθική μάλλον η συνέπεια. Δηλαδή βγαίνουμε να λέμε ότι αυτόν που τυπώσατε εκεί επάνω τεκμαίρεται ότι είναι ο νόμιμος φορέας.

Εδώ δεν πρέπει να περαχθεί η διάταξη, διότι είναι διάταξη παγία, για το μέλλον. Στις μεταβατικές διατάξεις, ως κρατήσουμε μία επιφύλαξη, μήπως μπορεί να γίνει μία πρόβλεψη. Να το σκεφθώ πώς.

ΜΑΡΙΑ ΦΑΡΑΝΤΟΥΡΗ: Στο άρθρο 68.

ΑΝΝΑ ΜΠΕΝΑΚΗ-ΨΑΡΟΥΔΑ (Υπ. Πολιτισμού): ... εάν μπορεί στο 68 να προβλεφθεί κάτι δια τα μέχρι ταυδε.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΜΠΕΝΟΣ: Συμφωνώ, κυρία Υπουργέ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Μανόλης Δρεπτάκης): Ορίστε, κύριε Μπένο.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΜΠΕΝΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα να κάνω μια μικρή παρατήρηση.

Κυρία Υπουργέ, δεν είμαι νομικός. Αισθάνομαι, όμως, ότι η ερμηνευτική δήλωση που κάνατε πριν - έλεγα να το πω στη δευτερολογία μου - για τη μεταβίβαση των έργων των δημιουργών, είναι επικίνδυνη. Στην ουσία αναφέρατε την πολύ σοβαρή ρύθμιση - αλλαγή που μας φέρατε. Έχω την αίσθηση ότι η ερμηνευτική δήλωση που κάνατε, με αφορμή μία δικιά μου πρόταση για τους διαχειριστικούς φορείς, είναι επικίνδυνη. Ηθέλα, λοιπόν, και εγώ να κάνω την τοποθέτηση, για να αναφέρω την τυχόν επικινδυνότητα που υπάρχει.

ΑΝΝΑ ΜΠΕΝΑΚΗ-ΨΑΡΟΥΔΑ (Υπ. Πολιτισμού): Να καταλάβω τι είναι το επικίνδυνο.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΜΠΕΝΟΣ: Το επικίνδυνο είναι ότι όταν είπατε ότι βάζουμε ένα φραγμό στη μεταβίβαση όλων των μελλοντικών έργων, αισθάνθηκα ότι αναίρειτε αυτόν το φραγμό, αυτή τη θετική ρύθμιση. Μιλήσατε, δηλαδή, για κάποιους όρους μεταβίβασης ή σε χρόνια ή σε είδος έργων, που αυτό στην ουσία αναίρεισε την

πρόθεσή σας και τη συγκεκριμένη ρύθμιση. Εγώ θέλω να δημιουργήσω ένα ισοζύγιο, εάν καταλάβω καλά, σε αυτό που θέλατε να πείτε, για να μην αποτυπωθεί στα Πρακτικά κάτι που θα αναίρει αυτή τη σοβαρή και θετική αλλαγή που μας φέρατε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Μανόλης Δρεττάκης): Ορίστε, κυρία Υπουργέ. **ΑΝΝΑ ΜΠΕΝΑΚΗ ΨΑΡΟΥΔΑ (Υπ. Πολιτισμού):** Τη δήλωση την έκανα διότι μπορεί η απαγόρευση του συνόλου των μελλοντικών έργων να ερμηνευθεί ότι αφορά την απαγόρευση και μεμονωμένου έργου, αλλά και των έργων μίας συγκεκριμένης χρονικής περιόδου. Νομίζω ότι είναι πάρα πολύ δεσμευτικό για τον καλλιτέχνη και το δημιουργό να μην μπορεί να μεταβιβάσει, όταν το θέλει, τις συνθέσεις του της επομένης Σέπτιας. Δεν νομίζετε ότι είναι πολύ δεσμευτικό αυτό, να το βάλουμε ως απαγόρευση από τον νόμο; Εκείνο που θέλουμε να αποτρέψουμε είναι εκείνο που είναι πραγματικά εναντίον των χρηστών ηθών, το να δεσμεύεται δηλ. δια βίου ο καλλιτέχνης με έναν δικαιούχο και να πεί 'ό,τι παραγώ, το σύνολο της παραγωγής μου στη ζωή αυτή, το δίδω στον κύριο τάδε, είτε στο τάδε συλλογικό οργανισμό'. Εγώ αυτό το βρίσκω υπερβολικό. Με τη διάταξη θα μπορεί είτε μεμονωμένο μελλοντικό έργο να μεταβιβάσει ή το έργο μιας συγκεκριμένης χρονικής περιόδου. Εκείνο που δεν μπορεί να κάνει είναι να μεταβιβάσει το σύνολο των έργων της ζωής του.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Μανόλης Δρεττάκης): Κύριοι συνάδελφοι, κηρύσσεται περαιωμένη η συζήτηση επί της ενότητας των άρθρων από 1 έως 17 πλην των άρθρων 5, 12 και 15 τα οποία θα συζητηθούν στη συνέχεια ως δεύτερη υποενότητα.

Τίθενται σε ψηφοφορία τα άρθρα αυτής της ενότητας

Ερωτάται το Σώμα, γίνεται δεκτό το άρθρο 1:

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Μανόλης Δρεττάκης): Συνεπώς το άρθρο 1 έγινε δεκτό ομόφωνα.

Ερωτάται το Σώμα, γίνεται δεκτό το άρθρο 2, όπως τροποποιήθηκε από την κυρία Υπουργό:

ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό

ΑΛΕΞΙΟΣ ΣΕΒΑΣΤΑΚΗΣ: Όχι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Μανόλης Δρεττάκης): Συνεπώς το άρθρο 2 έγινε δεκτό, όπως τροποποιήθηκε από την κυρία Υπουργό, κατά πλειοψηφία.

Ερωτάται το Σώμα, γίνεται δεκτό το άρθρο 3, όπως τροποποιήθηκε από την κυρία Υπουργό:

ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΜΠΕΝΟΣ: Όχι.

ΑΛΕΞΙΟΣ ΣΕΒΑΣΤΑΚΗΣ: Όχι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Μανόλης Δρεττάκης): Συνεπώς το άρθρο 3, όπως τροποποιήθηκε από την κυρία Υπουργό, έγινε δεκτό κατά πλειοψηφία.

Ερωτάται το Σώμα, γίνεται δεκτό το άρθρο 4, όπως τροποποιήθηκε από την κυρία Υπουργό:

ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΜΠΕΝΟΣ: Όχι.

ΑΛΕΞΙΟΣ ΣΕΒΑΣΤΑΚΗΣ: Όχι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Μανόλης Δρεττάκης): Συνεπώς το άρθρο 4 όπως τροποποιήθηκε από την κυρία Υπουργό έγινε δεκτό κατά πλειοψηφία.

Ερωτάται το Σώμα, γίνεται δεκτό το άρθρο 6:

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Μανόλης Δρεττάκης): Συνεπώς το άρθρο 6 έγινε δεκτό ομόφωνα.

Ερωτάται το Σώμα, γίνεται δεκτό το άρθρο 7:

ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΜΠΕΝΟΣ: Όχι.

ΑΛΕΞΙΟΣ ΣΕΒΑΣΤΑΚΗΣ: Όχι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Μανόλης Δρεττάκης): Συνεπώς το άρθρο 7 έγινε δεκτό κατά πλειοψηφία.

Ερωτάται το Σώμα, γίνεται δεκτό το άρθρο 8, όπως τροποποιήθηκε από την κυρία Υπουργό:

ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΟΣΙΩΝΗΣ: Όχι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Μανόλης Δρεττάκης): Συνεπώς το άρθρο 8, όπως τροποποιήθηκε από την κυρία Υπουργό, έγινε δεκτό κατά πλειοψηφία.

Ερωτάται το Σώμα, γίνεται δεκτό το άρθρο 9:

ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΜΠΕΝΟΣ: Όχι.

ΑΛΕΞΙΟΣ ΣΕΒΑΣΤΑΚΗΣ: Όχι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Μανόλης Δρεττάκης): Συνεπώς το άρθρο 9 έγινε δεκτό κατά πλειοψηφία.

Ερωτάται το Σώμα, γίνεται δεκτό το άρθρο 10:

ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΜΠΕΝΟΣ: Όχι.

ΑΛΕΞΙΟΣ ΣΕΒΑΣΤΑΚΗΣ: Όχι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Μανόλης Δρεττάκης): Συνεπώς το άρθρο 10 έγινε δεκτό κατά πλειοψηφία.

Ερωτάται το Σώμα, γίνεται δεκτό το άρθρο 11:

ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΜΠΕΝΟΣ: Όχι.

ΑΛΕΞΙΟΣ ΣΕΒΑΣΤΑΚΗΣ: Όχι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Μανόλης Δρεττάκης): Συνεπώς το άρθρο 11 έγινε δεκτό κατά πλειοψηφία.

Ερωτάται το Σώμα, γίνεται δεκτό το άρθρο 13, όπως τροποποιήθηκε από την κυρία Υπουργό:

ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΑΛΕΞΙΟΣ ΣΕΒΑΣΤΑΚΗΣ: Όχι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Μανόλης Δρεττάκης): Συνεπώς το άρθρο 13 έγινε δεκτό κατά πλειοψηφία.

Ερωτάται το Σώμα, γίνεται δεκτό το άρθρο 14:

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Μανόλης Δρεττάκης): Συνεπώς το άρθρο 14 έγινε δεκτό ομόφωνα.

Ερωτάται το Σώμα, γίνεται δεκτό το άρθρο 16:

ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΜΠΕΝΟΣ: Όχι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Μανόλης Δρεττάκης): Συνεπώς το άρθρο 16 έγινε δεκτό κατά πλειοψηφία.

Ερωτάται το Σώμα, γίνεται δεκτό το άρθρο 17:

ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΑΛΕΞΙΟΣ ΣΕΒΑΣΤΑΚΗΣ: Όχι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Μανόλης Δρεττάκης): Συνεπώς το άρθρο 17 έγινε δεκτό κατά πλειοψηφία.

Κύριοι συνάδελφοι, εισερχόμαστε στη συζήτηση της υποενότητας των άρθρων 5, 12 και 15.

Ο κ. Γιαννέλλης έχει το λόγο.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΙΑΝΝΕΛΛΗΣ-ΘΕΟΔΟΣΙΑΔΗΣ: Το άρθρο 5 εισάγει μια σπουδαία καινοτομία για την προστασία των δημιουργών έργων των εικαστικών τεχνών, ζωγραφικής, γλυπτικής κλπ.

Αφετηρία της ρύθμισης είναι η διαπίστωση ότι συχνά τα έργα των εικαστικών τεχνών αποκτούν με την πάροδο του χρόνου μεγάλη εμπορική αξία μετά την καθιέρωση του καλλιτέχνη και πολλές φορές μετά το θάνατό του. Έτσι είναι ενδεχόμενο για έναν καλλιτέχνη στα πρώτα βήματά του τα έργα του να μην έχουν ιδιαίτερη αξία και μετά από μερικά χρόνια ή και μετά από το θάνατό του να 10πλασιαζονται ή να πολλαπλασιαζονται. Εδώ έρχεται το άρθρο 5 για να προστατεύσει το έργο αυτό του καλλιτέχνη.

Κρίνεται λοιπόν δίκαιο να εισαχθεί και στη χώρα μας η ρύθμιση που ισχύει και αλλού. Να συμμετέχει ο δημιουργός με ένα μικρό ποσοστό της τιμής σε κάθε μεταπώλησης του έργου, για να αποτραπεί το ενδεχόμενο εκμετάλλευσης των δημιουργών με την προεξόφληση αυτής της εξουσίας. Απαγορεύεται δε και η μεταβίβαση μεταξύ ζώντων.

Είναι πραγματικά υπαρκτό το πρόβλημα και προσπαθεί το άρθρο 5 να δώσει λύση με τις τρεις παραγράφους του.

Στην πρώτη παράγραφο έχουμε ένα ποσοστό που του δίνεται που λέει ότι ο δημιουργός και οι κληρονόμοι του έχουν εξουσία να απαιτήσουν ποσοστό 3% στην τιμή πώλησης του έργου. Η εξουσία αυτή δεν μεταβιβάζεται μεταξύ ζώντων.

Το 3% είναι κάτι που παίζεται. Οι Γερμανοί το είχαν 1% και αργότερα το έκαναν 5%. Απα ότι ξέρω ετοιμάζεται και κάποια Οδηγία της ΕΟΚ που θα το ανεβάσει στο 5%. Προσωπικά δεν θα είχα αντίρρηση να γίνει 5% ή και περισσότερο. Το ζήτημα είναι το άρθρο να είναι λειτουργικό γιατί αν λάβουμε υπόψη ότι υπάρχουν έργα τέχνης τα οποία σε μια χρονιά μεταβιβάζονται απο έμπορο σε έμπορο ή απο έμπορο σε ιδιώτη 3 ή 4 ή 5 φορές. Δεν πρέπει

υπαρκτό.
ο όνομα
κες της
διάταξη

υμβαίνει
δικαίωμα
φορέας
εν είναι
παρά να
αι δικός
είναι
ας που
ίται ως
είναι ο
ποια θα
βέβαια
λαστός
ς και η
τό που

η, κ

... σωστά

... για αυτό
... γεία που

... εννοεί-

... ραποϊή-

... νταπό-

... ονόματα
... αδή να
... ται από

... ή συνέ-
... υπέπεια.
... ή επάνω

... διάταξη
... τήσουμε
... σκεφθώ

... / μπο,

... ήπνο.
... άνω μία

... ς, ότι η
... πω στη
... ουργών,
... ρύθμιση

... ηνευτική
... για τους
... και εγώ
... κινδυνό-

... αταλάβω

... πατε ότι
... ύν έργων
... η θετική
... σης ή σε
... ούσε την

να δημιουργήσουμε λοιπόν τις προϋποθέσεις ώστε να καταστραφεί αυτή η παράγραφος και αυτή είναι η αιτιολογία που μίληκε στην αρχή το 3% από τη μεριά των συντακτών αυτού του άρθρου. Δεν θα υπήρχε αντίρρηση λοιπόν να προσαρμοστούμε σε μια μελλοντική πρόθεση της ΕΟΚ να γίνει 5% αν συμφωνούν και οι υπόλοιπες πλευρές. Πάντως όχι περισσότερο γιατί θα υπάρξει πρόβλημα λειτουργικότητας της παραγράφου αυτής.

Στην παρ. 3 του άρθρου 5 θα ήθελα να ζητήσω από την κυρία Υπουργό μια διευκρίνιση και να κάνω μια πρόταση βελτίωσης στη συνέχεια. Οι οργανωτές δημοσίων πλειστηριασμών και οι έμποροι έργων τέχνης, είναι υποχρεωμένοι εφόσον τους ζητηθεί να παρέχουν κάθε χρόνο στους οργανισμούς συλλογικής διαχείρισης δικαιωμάτων κ.λπ. Αυτό το "κάθε χρόνο", εννοείται άπαξ του έτους ή σε οποιοδήποτε χρόνο;

ΑΝΝΑ ΜΠΕΝΑΚΗ-ΨΑΡΟΥΔΑ (Υπ. Πολιτισμού): Άπαξ του έτους.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΙΑΝΝΕΛΗΣ-ΘΕΟΔΟΣΙΑΔΗΣ: Έτσι και εγώ το έχω εκλάβει αλλά ήθελα τη διευκρίνιση μήπως υπάρξει κάποια αμφισβήτηση. Θα θέλα λοιπόν να προστεθεί ότι αυτή η παράγραφος ισχύει όχι μονάχα για τους οργανισμούς συλλογικής διαχείρισης δικαιωμάτων αλλά και για τον ίδιο τον καλλιτέχνη. Δηλαδή οι οργανωτές των πλειστηριασμών και οι έμποροι να είναι υποχρεωμένοι εφόσον τους ζητηθεί να παρέχουν άπαξ του έτους πληροφορίες για την τύχη του έργου των καλλιτεχνών όχι μονάχα στους οργανισμούς συλλογικής διαχείρισης δικαιωμάτων, αλλά και στους ίδιους τους καλλιτέχνες ή στα εικαστικά επιμελητήρια γιατί είναι αδιανόητο να βάζουμε τον καλλιτέχνη να τρέχει στους οργανισμούς αυτούς. Εξάλλου υπάρχουν καλλιτέχνες αυτόνομοι, που είναι ενδεχόμενο να μην υπάγονται σε κανέναν οργανισμό συλλογικής διαχείρισης. Δεν θα έχει το δικαίωμα ένα έργο του όταν πουλήθηκε σε πλειστηριασμό ή σε έμπορο να μάθει πού βρίσκεται; Δεν πρέπει οι οργανισμοί να έχουν περισσότερα δικαιώματα από ό,τι ο ίδιος ο καλλιτέχνης του οποίου το έργο διατίθεται μέσω των εμπόρων ή των πλειστηριασμών. Νομίζω λοιπόν πώς πρέπει να προστεθεί η φράση: "Στους οργανισμούς συλλογικής διαχείρισης των δικαιωμάτων και στους καλλιτέχνες".

Τώρα ως προς το άρθρο 12, το άρθρο δίνει απάντηση στο ερώτημα αν η πνευματική ιδιοκτησία μπορεί να μεταβιβαστεί ή όχι. Για το περιουσιακό δικαίωμα ακολουθείται η λύση που ισχύει στην Ελλάδα και σε πολλά άλλα κράτη της Ευρώπης, κυρίως στη Γαλλία, στην Ιταλία στα Αγγλοσάξωνικά κράτη, ότι είναι ένα δικαίωμα ελεύθερως μεταβιβάστο. Υπάρχει κάποια διαφορετική ρύθμιση όσον αφορά τη Γερμανία. Αντίθετα το ηθικό δικαίωμα είναι άμεσα συνδεδεμένο με την προσωπικότητα του δημιουργού. Είναι προσωπική δικαίωμα και δεν μπορεί να μεταβιβαστεί μεταξύ ζώντων. Όμως δεν σημαίνει ότι δεν μπορεί να υποβληθεί σε ορισμένους συμβατικούς περιορισμούς.

Το ηθικό δικαίωμα σε αντίθεση με τα όσα ρυθμίζει ο Αστικός Κώδικας στο άρθρο 57, που ρυθμίζει τα περί προσωπικότητας δικαιώματα είναι κληρονομήτο και αυτό για να παρέχεται στους κληρονόμους του πνευματικού δημιουργού με όσους περιορισμούς αυτός είχε συμβατικά αποδεχθεί ενόσω ζούσε το δικαίωμα της μεταβίβασης. Ακόμα διευκρινίζεται ότι οι κληρονόμοι δεν ασκούν το ηθικό δικαίωμα κατά την ελεύθερη κρίση τους αν ρητά είχε εκφραστεί κάποια θέληση του δημιουργού.

Και είναι πάρα πολύ λογικό αν είχε εκφραστεί έγγραφα είτε καθ' οιονδήποτε άλλον τρόπο ο δημιουργός όταν ζούσε και είχε προβλέψει το πώς θα ήθελε να λειτουργούσε το δικαίωμα του αυτό μετά το θάνατό του, θα πρέπει να γίνει σεβαστό το δικαίωμα αυτό.

Στο άρθρο 12 θα ήθελα μια διευκρίνιση. Λέει στην παρ. 2 ότι "το ηθικό δικαίωμα είναι αμεταβίβαστο μεταξύ ζώντων. Μετά το θάνατο του δημιουργού το ηθικό δικαίωμα περιέρχεται στους κληρονόμους του". Πολλές φορές οι κληρονόμοι είναι πάρα πολλοί και τα κληρονομικά μερίδια είναι εκατοντάδες και δημιουργούνται έτσι προβλήματα. Για ένα νομικό δε δημιουργεί βέβαια ιδιαίτερο πρόβλημα, αλλά δεν ξέρω αν θα ήταν καλύτερο να προστεθεί κάποια παράγραφος "στους έχοντας την πλειοψηφία των κληρονομικών μεριδίων μόνο αυτοί". Και για να διευκρινισθεί περισσότερο να προστεθεί ότι "η πλειοψηφία αυτή των μεριδίων είναι αυτή που διακινεί το δικαίωμα, προσδιορίζει και καθορίζει το ηθικό δικαίωμα

του πνευματικού του δημιουργού".

Το άρθρο 15 καθιερώνει τη δυνατότητα συμβατικού περιορισμού δικαιώματος της πνευματικής ιδιοκτησίας, αλλά και κάθε μία από τις εξουσίες που το απαρτίζουν. Δηλαδή η δυνατότητα να υποβληθεί η κάθε μία απ'αυτές σε μεταβίβαση ή σε συμβάσεις ή άδειες εκμετάλλευσης περιορισμένες κατά το αντικείμενό τους, τη διάρκεια, τον τόπο, το σκοπό κ.τ.λ. Η ρύθμιση αυτή σύμφωνα και με το ισχύον δίκαιο απορρέει από την άυλη φύση του αντικειμένου του δικαιώματος και επιτρέπει στον πνευματικό δημιουργό την είσπραξη χωριστής μοιραίας για κάθε μία από τις δυνατές χρήσεις του έργου.

Εδώ υπάρχει μια άλλη πρόταση από την πλευρά της Αξιωματικής Αντιπολιτευσης για το άρθρο 12, το κατά πόσον η μεταβίβαση του υπηρεσιακού δικαιώματος και οι συμβάσεις εκμετάλλευσης ή άδειες εκμετάλλευσης του δικαιώματος θα πρέπει να αναγράφονται μέσα στο άρθρο αυτό, ότι μπορούν να είναι περιορισμένες ή οφείλουν να είναι επακριβώς προσδιορισμένες. Βέβαια είναι πιο ευρεία η ερμηνεία έτσι όπως γίνεται στην παρ. 1. Η άλλη πρόταση θέλει περισσότερο συστατική την ερμηνεία, το να αναγράφεται δηλαδή ότι οφείλουν να είναι προσδιορισμένες. Αυτό βέβαια καλύτερα περισσότερο τον πνευματικό δημιουργό. Όταν είναι προσδιορισμένα επακριβώς τα περιουσιακά δικαιώματα των οποίων η μεταβίβαση πρόκειται να γίνει δεν υπάρχει καμιά αμφιβολία ότι εξασφαλίζεται περισσότερο ο πνευματικός δημιουργός. Είναι κάτι το οποίο θα πρέπει να δούμε και δεν θα είχα προσωπικά αντίρρηση εάν και η κυρία Υπουργός δεχόταν να μπει ο περιορισμός.λο το φάσμα δηλαδή του πνευματικού δημιουργού θα πρέπει να προσδιορίζεται. Είναι κάτι που προστατεύει τον πνευματικό δημιουργό...

ΑΝΝΑ ΜΠΕΝΑΚΗ-ΨΑΡΟΥΔΑ (Υπ. Πολιτισμού): Τι προτείνετε δηλαδή;

ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΙΑΝΝΕΛΗΣ-ΘΕΟΔΟΣΙΑΔΗΣ: Δηλαδή η μεταβίβαση του περιουσιακού δικαιώματος και οι συμβάσεις εκμετάλλευσης, λέει ο νόμος, οι άδειες εκμετάλλευσης του δικαιώματος αυτού, μπορούν να είναι περιορισμένες από την άσκηση των εξουσιών. Η πρόταση είναι να γίνει η διάταξη αναγκαστικού δικαίου. Δηλαδή, οφείλουν να είναι προσδιορισμένες, ώστε να αποφεύγεται η εκμετάλλευση του πνευματικού δημιουργού. Γιατί εδώ περιλαμβάνονται όλες του οι δραστηριότητες και όλα του τα έργα.

Είναι μια πρόταση που είναι μεν θετική, αλλά δημιουργεί ενδεχομένως άλλα προβλήματα. Πλην όμως κλείνω προς την άποψη αυτή, εφόσον δεν έχει αντίρρηση και η κυρία Υπουργός. Ευχαριστώ.

ΑΝΝΑ ΜΠΕΝΑΚΗ ΨΑΡΟΥΔΑ (Υπ. Πολιτισμού): Κύριε Πρόεδρε, μπορεί να πω κάτι;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Μανώλης Δρεττάκης): Ορίστε, κυρία Υπουργέ.

ΑΝΝΑ ΜΠΕΝΑΚΗ ΨΑΡΟΥΔΑ (Υπ. Πολιτισμού): Παρέλειψα να πάρω το λόγο στην αρχή, να πω κάτι που μπορεί να διευκολύνει, γιατί πρόκειται να το προτείνω και να το δεχτώ.

Στο άρθρο 5 να προστεθεί το Επιμελητήριο Εικαστικών Τεχνών".

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Μανώλης Δρεττάκης): Πού ακριβώς, κυρία Υπουργέ;

ΑΝΝΑ ΜΠΕΝΑΚΗ ΨΑΡΟΥΔΑ (Υπ. Πολιτισμού): Στο άρθρο 5, παρ. 3, εκεί που λέει "οι οργανωτές δημοσίων πλειστηριασμών και οι έμποροι έργων τέχνης είναι υποχρεωμένοι, εφ' όσον τους ζητηθεί, να παρέχουν κάθε χρόνο", προστίθεται "στο Επιμελητήριο Εικαστικών Τεχνών Ελλάδος κ.λπ.", και συνεχίζει "στους οργανισμούς συλλογικής διαχείρισης κ.λπ."

ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΙΑΝΝΕΛΗΣ-ΘΕΟΔΟΣΙΑΔΗΣ: Όστε μέσω αυτού ο καλλιτέχνης θα μπορεί...

ΑΝΝΑ ΜΠΕΝΑΚΗ-ΨΑΡΟΥΔΑ (Υπ. Πολιτισμού): Ακριβώς, γιατί στον καθένα δεν μπορεί να κάνει γνωστοποίηση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Μανώλης Δρεττάκης): Αυτή, λοιπόν, είναι η προσθήκη.

Ο κ. Νιώτης έχει το λόγο.

ΓΡΗΓΟΡΗΣ ΝΙΩΤΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, είναι θετική η προσθήκη, από την πλευρά της κυρίας Υπουργού, στο άρθρο 5. Άλλωστε, προβλέπεται σε τροπολογία που έχουμε καταθέσει. Πρέπει, όμως, να πω ότι στο άρθρο 5 η βασική μας διαφωνία είναι η ατέλεια του νομοσχεδίου, που πλήττει ιδιαίτερα τους εικαστικούς καλλιτέχνες και έγκειται στην ελλιπή κατοχύρωση του δικαιώματος παρακολούθησης.

Η υπερτίμηση του καλλιτεχνικού δημιουργήματος, κατά την περίοδο του χρόνου, πρέπει να αποφέρει στον καλλιτέχνη μια συγκεκριμένη περιουσιακή ενισχύση

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Β' Αντιπρόεδρος της Βουλής, κ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΞΑΡΧΑΣ)

Είναι γνωστό ότι ο καλλιτέχνης υποχρεώνεται από τα πρώτα του ιδιαίτερα βήματα, να πωλεί σε εξαιρετιστικές τιμές τα έργα του. Το ποσοστό 3% δεν κατοχυρώνει καν. Υπάρχει ήδη σε όλη την Ευρώπη μία τάση να αυξηθεί αυτό το ποσό. Ήδη ακούσαμε και από τον εισηγητή της Πλειοψηφίας, ότι βλέπει το 5%, αλλά εμείς δεν στεκόμαστε ούτε εκεί

Ας δούμε το 3%. Φέρνουμε ένα παράδειγμα για πίνακα ενός ζωγράφου, που έχει αρχικά πωληθεί για 100.000 δρχ. και στη συνέχεια θα μεταπωληθεί προς 1.000.000 δρχ. Οι απολαβές του ζωγράφου με το 3% θα είναι 130.000 δρχ. και του αρχικού ιδιοκτήτη 870.000 δρχ.

Στην υπερτίμηση, λοιπόν, έχει συντελέσει ιδιαίτερα ο καλλιτέχνης και όχι ο αγοραστής, ο οποίος ιδιαίτερα κατά την πρώτη φάση, δεν έβαλε και ένα ιδιαίτερα σημαντικό κεφάλαιο, για να έχει δικαίωμα τέτοιου υπερτιμήματος, τέτοιας υπεραξίας.

Πρέπει, λοιπόν, να υπάρξει και υπερτίμηση, πιστεύουμε εμείς, με ένα 15%, ενώ το 3% πρέπει να γίνει 5%.

Από εκεί και πέρα, στο άρθρο 5, εκτός από την πρότασή μας, που έκανε δεκτή η κυρία Υπουργός προηγουμένως, για την παρ. 3, πιστεύουμε ότι στην παρ. 2, το ότι το ποσό πρέπει να οφείλεται από τον οργανωτή του δημοσίου πλειστηριασμού ή τον εμπоро εργαών τέχνης, είναι λάθος, και πρέπει και σε κάθε μεταπωλητή, γιατί όχι και μεταξύ 2 ετών.

Εάν τείνει το ερώτημα, πού θα βρει ο καλλιτέχνης, ο ζωγράφος τον ιδιώτη, αυτό αφορά τους συλλογικούς οργανισμούς διαχείρισης. Αφήστε τους αυτούς να ξέρουν τι θα κάνουν. Γιατί, λοιπόν, θα οφείλεται μόνο από τον οργανωτή του δημοσίου πλειστηριασμού ή τον εμπоро τέχνης; Σε κάθε μεταπώλη πρέπει να υπάρξει μία προσθήκη.

Ετσι, λοιπόν, επικαλούμεθα και την ολοκληρωμένη τροπολογία μας, η οποία υπγράφεται από πολλούς συναδέλφους μας, με επικεφαλής τη Μελίνα Μερκούρη, όπου λέμε σε κάθε μεταπώληση να ισχύει το 5%, αλλά και το υπερτίμηση 15%, για να μη διαβάζω ολοκληρή την τροπολογία. Αυτά συν τις υπόλοιπες προτάσεις που είπα.

Τώρα στο άρθρο 12. Σε όλες τις ευρωπαϊκές χώρες έχει αντιμετωπισθεί το ερώτημα, κατά ποσο πρέπει να επιτρέπεται η μεταβίβαση ολόκληρου του περιουσιακού δικαιώματος. Παρ' ότι το αναπτύξαμε και στα προηγούμενα άρθρα, το άρθρο 12 με τη διατύπωση του στην παρ. 1, θέτει σε κίνδυνο το δημιουργό μέσα σε μία περίοδο ενδεχόμενης απειρίας του, να μεταβιβάσει ολόκληρο το περιουσιακό δικαίωμα.

Θα πρέπει, κατά τη γνώμη μας, να είναι διατυπωμένο, τουλάχιστον με τους όρους που χρησιμοποιεί στο άρθρο 3 το νομοσχέδιο, ότι οι εξουσίες που απορρέουν από το περιουσιακό δικαίωμα, μπορούν να μεταβαστούν με πράξη εν ζωή ή αιτία θανάτου, ώστε να περιγράφονται ρητώς οι αξίες αυτές και να είναι γνώστης ο δημιουργός, για το π ακριβώς μεταβιβάζει.

Για παράδειγμα ο μουσικός ή σκηνοθέτης ή σεναριογράφος που συμβάλλεται με παραγωγή και εκκώρει αντί εφάπαξ αμοιβής όλο το περιουσιακό του δικαίωμα -έτσι με μια λέξη παραχωρώ το περιουσιακό μου δικαίωμα- ίσως δεν καταλαβαίνω την ίδια ώρα να δίδει το δικαίωμα στο παραγωγό να εκδίδει δίσκους, βιντεοταινίες να κάνει το έργο σπριαλ για τη τηλεόραση, να το μεταδίδει ραδιοτηλεοπτικά. Είναι πάρα πολύ σημαντικό να προσέξετε και αυτήν τη τροπολογία μου, η οποία επίσης υπογράφεται από τη κα Μερκούρη και άλλους συναδέλφους μας, τον κ. Μπένο κ.λπ. Επίσης, η κα Φαραντούρη υπογράφει όλες τις τροπολογίες που καταθέτουμε.

Στο άρθρο 12. Λέει "Το ηθικό δικαίωμα είναι αμεταβίβαστο μεταξύ ζώντων. Μετά το θάνατο του δημιουργού, το ηθικό δικαίωμα περιέρχεται στους κληρονόμους του". Θεωρούμε ότι είναι λάθος. Το ηθικό δικαίωμα είναι ειδικό δικαίωμα που ίσως δεν πρέπει ή δεν θα ήθελε ο δημιουργός να το χειρίζονται ακριβώς οι κληρονόμοι του. Ίσως θα ήθελε να είχε την ευχέρεια να ορίσει με διάταξη του κάποιους άλλους που θα έχουν το πνευματικό υπόβαθρο ή

και το ηθικό, αν θέλετε, με την έννοια του ηθικού καλλιτεχνικού στοιχείου για να στηρίξουν αυτήν την υποθήκη που αφήνει. Και προτείνουμε στη δεύτερη περίοδο του άρθρου 12 να υπάρξει η εξής διατύπωση. "Μετά το θάνατο του δημιουργού, το ηθικό δικαίωμα ασκείται από τα πρόσωπα που τυχόν ορίζει με διάταξη της τελευταίας βούλησης. Σε περίπτωση που κληρονόμους δεν έχει ορίσει, το ηθικό δικαίωμα τότε ασκείται από τους εκ του νόμου κληρονόμους του.

Κοιτάω το άρθρο 15 τώρα σημειώνουμε ότι 3 ή 4 τροπολογίες μας, με μια θετική κίνηση η κυρία Υπουργός, έχει ήδη από χτες ανακοινώσει και σήμερα ότι τις κάνει δεκτές. Το κομβικό όμως ζήτημα για το άρθρο 15, για την έκταση μεταβίβασης και των συμβάσεων και αδειών εκμετάλλευσης, πιστεύουμε ότι συνδέεται με το ζήτημα της αμοιβής των δημιουργών, που το νομοσχέδιο δεν καθορίζει παρα μόνο αποσπασματικά, σε περίπτωση μεταβίβασης σύμβαση εκμετάλλευσης ή άδειας εκμετάλλευσης. Η κατοχύρωση των περιουσιακών δικαιωμάτων του δημιουργού παρίσταται κενή εννοίας όταν ο ίδιος ο δημιουργός δεν έλκει απ'αυτά ανάλογο κέρδος. Αυτό όμως, μπορεί να συμβεί μόνο όταν οι δημιουργοί συμμετέχουν διαρκώς και ευλόγως στην εκμετάλλευση των έργων τους, των οποίων η αξία δεν είναι σταθερή σε κανένα χρονικό σημείο και εξαρτάται σε ιδιαίτερο βαθμό από τη συχνότητα της εκμετάλλευσης, είτε αυτή συνίσταται στην αναπαραγωγή του έργου είτε στη δημόσια εκτέλεση. Επειδή οι δημιουργοί δεν έχουν τη διαπραγματευτική ισχύ να επιβάλουν στους αντισυμβαλλομένους τους ποσοστιαία αμοιβή, επιζητούν οι ίδιοι διεθνώς σ'όλη την Ευρώπη να καθιερωθεί νομοθετικά ο τρόπος υπολογισμού της αμοιβής με κάμψη της αρχής της ελευθερίας των συμβάσεων εδώ, αναλογία των εσόδων από την εκμετάλλευση των έργων. Ανάλογες ρυθμίσεις υπάρχουν στο γαλλικό και ισπανικό νόμο.

Εδώ, επειδή είναι ιδιαίτερα σημαντικό το θέμα, θα ήθελα στην τεκμηρίωση για την ποσοστιαία αμοιβή, που προτείνω να υπάρξει στο άρθρο 15 σαν χωριστή παρ.5 και θα τη διαβάσω μετά, θα ήθελα να διαβάσω από βιβλίο του Ασπρογέρακα Γρίβα, σελίδα 9, τι ανέφερε ο Ρίχαρντς εν όψει της ψήφισης του γερμανικού νόμου "περί πνευματικής περιουσίας" το 1965. Συγγνώμη για τα καθαρευουσιάνικα, αλλά έτσι είναι διατυπωμένο στο βιβλίο. Λέει λοιπόν ο Ρίχαρντς ότι "Αν θέλει ο νεος νόμος "περί πνευματικής ιδιοκτησίας" να προφυλάξει αληθώς τους πνευματικούς δημιουργούς από του να τους αφαιρούν τους καρπούς των κόπων των, δεόν να είναι εκ του νόμου άκυροι οι συμφωνίες δι'ων ο δημιουργός παραχωρεί οιαδήποτε δικαιώματα εκμετάλλευσως έναντι κατ'αποκοπήν αμοιβής. Η εκμετάλλευσις των τοιούτων δικαιωμάτων παρίσταται κενή εννοίας όταν ο ίδιος ο δημιουργός δεν έλκει εξ'αυτής το ανάλογο κέρδος. Τουτό όμως, δύναται να συμβεί μόνον όταν οι δημιουργοί συμμετέχουν διαρκώς και ευλόγως εις την εκμετάλλευσιν, ιδία των μουσικών έργων, ων η αξία εκμεταλλευσως δεν είναι σταθερά εις ουδέν χρονικών σημείων και εξαρτάται εις ιδιαίτερον βαθμόν εκ της συχνότητος εκτελέσεως ή της μηχανικής αποδόσεως".

Αντιπαρατηρούν πνές-εν προκειμένω το νομοσχέδιο και η εισηγούμενη Υπουργός- ότι εναπόκειται στους μουσικούς να αποκρούσουν δυσμενείς συμφωνίες και να επιδιώκουν καλύτερους σημαντικούς όρους. Σεις εδώ επικαλείσθε συνεχώς την αρχή εκ της ελευθερίας των συμβάσεων για να αποκρούσετε τα επιχειρήματα εδώ του κ. Ρίχαρντς. Οστις σκέπτεται ούτω δεν γνωρίζει τας φροντίδας και την ανάγκη των καλλιτεχνών και τον μεταξύ των υφιστάμενο ανταγωνισμό, όστις και πάλι οφείλεται στην ανάγκη ταύτην. Ομοίως δεν λαμβάνει υπόψην την διαπιστωμένη συχνάκις αποξένωση των καλύτερων καλλιτεχνών εκ της πραγματικότητος της ζωής και ιδίως των εμπορικών υποθέσεων".

Και αυτό πρέπει να το λάβει υπόψη του ο νομοθέτης. Η αρχή της ελευθερίας συμβάσεων ή της κυριαρχίας στο ιδιωτικό δίκαιο επεδράσε ολεθρώως επί του δικαίου της πνευματικής ιδιοκτησίας. Γι' αυτό και το Supreme Court των ΗΠΑ έχει αναγνωρίσει τα αντιθετα από ότι εσείς νομοθετείτε και αιτιολογεί το γιατί κამπτεται η αρχή της ελευθερίας των συμβάσεων. Όχι εσείς επιμένετε.

Η αρχή λοιπόν αυτή ήταν ολέθρια. Ομοίως η ένσταση ότι δεν δύναται τις να μεταχειρισθεί τους πνευματικούς δημιουργούς ως αντικείμενα είναι εσφαλμένη.

Πρώτον, οι ίδιοι οι πνευματικοί δημιουργοί επιζητούν και δέχονται

απην την κηδεμονία και περιορισμό της εναλλακτικής τους ελευθερίας. Πώς λοιπόν εμείς εδώ εμφανιζόμεθα υπερχωροί της ελευθερίας των συμβάσεων, όταν ερχόμαστε να θεσμοθετήσουμε υπέρ των δημιουργών; Οι δημιουργοί μας λένε αμόν, δεσμευστε μας γιατί μας εξευτελίζουν, μας παίρνουν για ένα κομμάτι ψωμί, δεν παρακολουθούμε την έκταση. Όταν υπογραφούμε, δεν ξέρουμε τι ακριβώς περιουσιακή αξία θα έχει το έργο τους. Στην πορεία αυτό θα φανεί και παίζουμε τελικά το παιχνίδι των κερδοσκοπικών τους συμφερόντων, που βεβαίως δεν έχουμε κανένα αμόν για την ιδιωτική πρωταβουλία. Προς Θεού! Αλλά γιατί θα δίδουμε το δικαίωμα σε αυτόν ο οποίος έρχεται να πάρει το μονοπώλιο του δημιουργού και να έχει όλη αυτήν τη διαδρομή της υπεραξίας στο μέλλον ανάλογα με τη χρήση, και την εκμετάλλευση που θα γίνει να την καρπούται ο παραγωγός. Γιατί δεν ακολουθούμε το δείγμα και το παράδειγμα και τη φωνή του Ρίχαρντς και όλων των νομοθετημάτων που προβλέπουν την ποσοστιαία αμοιβή.

Πραγματικά, είναι απορίας άξιον γιατί δεν βλέπετε και δεν ακούτε αυτές τις φωνές. Εμείς σας προτείνουμε να υπάρξει η παρ. 5 στο άρθρο 15, που να λέει το εξής: Σε περίπτωση μεταβίβασης του περιουσιακού δικαιώματος συμβάσεως-εκμετάλλευσης ή αδειας-εκμετάλλευσης, το αντάλλαγμα που λαμβάνει ο δημιουργός, πρέπει υποχρεωτικά να καθορίζεται σε ποσοστό, κατ' επιλογήν του δημιουργού όλων ανεξαιρέτως των συνδυασμένων εσόδων και εξόδων τα οποία πραγματοποιούνται συνεπεία δραστηριότητας στο πλαίσιο της οποίας εντάσσεται η κάθε χρήση του έργου.

Υπάρχουν βεβαίως και εξαιρέσεις που δεν είναι δυνατόν να υπάρξει ποσοστιαία αμοιβή. Για παράδειγμα όταν είναι δευτερευούσα η παροχή σε σχέση με τις περιουσίες που παρέχει ο αντισυμβαλλόμενος. Μπορούμε να βάλουμε τέτοια διάταξη και την προτείνουμε.

Για παράδειγμα αν χρησιμοποιεί τη μουσική ενός δημιουργού ένα ξενοδοχείο ή ένα αεροδρόμιο, οι πελάτες του ξενοδοχείου και του αεροδρομίου βεβαίως δεν πληρώνουν ξεχωριστή διακεκριμένη αμοιβή γιατί ακούνε συνθέσεις του Νταλάρα μέσα στο αεροδρόμιο ή του Μάρκου Βαμβακάρη. Εκεί δε μπορούμε να έλθουμε και να πούμε ποσοστιαία αμοιβή. Θα αφήσουμε τους συλλογικούς οργανισμούς διαχείρισης να καθορίσουν. Έτσι όπως τους αφήνουμε βέβαια και έρημους χωρίς ταριφολόγιο θα πάμε στα δεδομένα της ΑΕΠ που πάει και λέει δώστε μου ένα δεκάριο και θα φύγει. Γιατί ούτε αυτό το κάνουμε. Αλλά τουλάχιστον εκεί που είναι ο κανονας και σε αυτήν την ολοκληρωμένη πρόταση που σας κάνουμε που -για την ιστορία- υπογράφεται από τη Μελίνα Μερκούρη τον Κοινοβουλευτικό Εκπρόσωπο Μπένου, τη Φαραντούρη και πολλούς άλλους, Βαλυράκης, Παπανδρέου, Αλαμπάνος, Φούρας, Κουλούρης, Σαρρής, Λιάνης, Αποστολίδης, Μαγκάκης.

Με πλήρη υπευθυνότητα και με μελέτη των δεδομένων πιστευόντας ότι εκφράζουμε και τα αιτήματα και την ευαισθησία των δημιουργών σας ζητάμε, κυρία Υπουργέ, να δείτε με προσοχή την τροπολογία μας αυτή. Όπως ομολογουμένως είδατε ιδιαίτερα σε αυτήν την ενότητα 3-4 τροπολογίες, μπορεί να ήταν και η πρόθεσή σας, εδώ δεν έχουμε ένα μονοπώλιο τώρα ποιος το σκέφθηκε πριν, δεν είναι εκεί το θέμα, αυτό είναι σφές ότι τα έχετε λάβει υπόψη σας. Κάποιοι διαταγμοί υπάρχουν. Εύχαρι και ελπίζω αυτή εδώ η διαδικασία και η κουβέντα να βγάλει κάτι. Δε μπορούμε να έχουμε την πλήρη ανάπτυξη σε όλη αυτήν την ενότητα στο δεκαπεντάλεπτο αλλά εγώ βέβαιος ότι θα με υπερκαλύψει ο αγαπητός συνάδελφος ο κ. Μπένος και όσοι άλλοι μιλήσουν, θα σταματήσω εδώ γιατί στο ένα λεπτό δε μπορώ να ξεκινήσω και να αναπτύξω άλλη ενότητα.

Θα πω πάρα πολύ γρήγορα ότι σ' αυτό που επικαλέστηκε ο κ. Γιαννέλλης -και είναι τροπολογία μας- όχι μπορούν στην παρ. 1 του άρθρου 15, αλλά σφείλουν να είναι προσδιορισμένες. Και δεν κάνω ανάλυση επί αυτού.

Θέλω να τονίσω για την παρ. 2 του άρθρου 15, που λέει: "αν δεν καθορίζεται η διάρκεια της μεταβίβασης ή των συμβάσεων της αδειας εκμετάλλευσης και αν κάτι διάφορο δεν προκύπτει από τα συναλλακτικά ήθη". Αλλά τα συναλλακτικά ήθη στην Ελλάδα μας προκύπτουν σαν κάτι διάφορο εις βάρος των δημιουργών.

Σας προτείνουμε να φύγει όλο αυτό το "αν κάτι διάφορο δεν προκύπτει από τα συναλλακτικά ήθη".

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Ξαρχάς): Ο κ. Σεβαστάκης έχει το λόγο.

ΑΛΕΞΙΟΣ ΣΕΒΑΣΤΑΚΗΣ: Κυρία Πρόεδρε, πράγματι είναι καλή και αγαθή η διάταξη του άρθρου 5, αλλά θα μπορούσε η αποδοχή της να είναι πανηγυρική και από μας, αλλά κυρίως από τους εικαστικούς καλλιτέχνες. Και θα ήταν πανηγυρική, αν δεν έθετε απαρχής πονηρό περιορισμό.

Γιατί, κυρία Υπουργέ, πρέπει να θεμελιώνεται το δικαίωμα στην περίπτωση δημόσιου πλειστηριασμού ή εμπόρου έργων τέχνης ή μεσολάβηση εμπόρου των έργων τέχνης; Και αν γίνεται αυτή η μεταβίβαση εκτός του κυκλώματος ή παρά και εγγύς του κυκλώματος των πλειστηριασμών των εμπόρων έργων τέχνης των μεσολαβητών κλπ., γιατί θα δεχθούμε αυτήν τη διάταξη ως σημαντική, αφού περιτέμνετε και καταργείτε αυτό το ψηλό δικαίωμα του καλλιτέχνη δημιουργού των εικαστικών τεχνών.

Νομίζω ότι θα ήταν και ευπρεπές αυτή η φράση, στην παρ. 1, σε δημόσιο πλειστηριασμό ή από έμπορο έργων τέχνης ή με τη μεσολάβηση του, να απαλειφθεί ώστε να έχουμε "σε κάθε μεταβίβαση του πρωτότυπου έργου των εικαστικών τεχνών, ο δημιουργός και οι κληρονόμοι του να έχουν εξουσία να απαιτήσουν ποσοστό -θα δούμε για το 3%- κατά τοις εκατό, στην τμή πώλησης του έργου.

Νομίζω πρέπει να δεχθείτε αυτήν την απαίτηση. Να διευρύνουμε τις δυνατότητες των δημιουργών και να περιορίσουμε τις δυνατότητες καταδολείωσης και καταστρατήγησης αυτού του περιοριστικού δικαιώματος. Ένα θέμα αυτό.

Πράγματι, έχουμε την αρχική τμή πώλησης του έργου τέχνης και εγώ συγκινούμαι και προσωπικά, γιατί, κυρία Υπουργέ και κύριοι συνάδελφοι, έχω δύο γιούς καλλιτέχνες ζωγράφους, οι οποίοι μετά θάνατο και παρά το άρθρο 5, θα είναι και ενδοξοί και πλούσιοι.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΜΠΕΝΟΣ: Εμάς μας συγκινείτε πιο πολύ εσείς.

ΑΛΕΞΙΟΣ ΣΕΒΑΣΤΑΚΗΣ: Η αύξηση της τιμής ενός εικαστικού έργου δεν είναι διότι περνάει κάποιος χρόνος και αποκτάει "πατέντα" ή γιατί αυτός που το έχει αρχικά αγοράσει είναι σημαντικός ή σπουδαίος. Είναι γιατί προσετέθη αυτή η αξία από το μόχθο, από την εργασία, από την έμπνευση, από τη στέρηση του δημιουργού έργων τέχνης. Αυτό θα δημιουργήσει την εκτίμηση προς το έργο του της κοινωνίας και της αγοράς, αυτός είναι εκείνος που αποτελεί το θεμέλιο, για οποιαδήποτε αύξηση της τιμής, στη διαδικασία των πωλήσεων, των μεταπωλήσεων, στη διαδικασία της αγοράς έργων τέχνης.

Και θα είναι, λοιπόν, πάρα πολύ ευτελές, εγώ πιστεύω ταπεινωτικό, να παίρνει 3% επί της αξίας που προσετέθη από εκείνον, από το έργο του, από την έμπνευσή του, από τη δουλειά του. Μα, τι τέλος είναι αυτό; Είναι τέλος "παρεπιδημούντων", κυρία Υπουργέ, που επιβάλλεται από τους Δημους;

Για όνομα του Θεού! Δείτε μια ευρυχωρία, δείτε μια δυνατότητα εδώ και δώστε αναπνοή σε αυτούς τους ανθρώπους και ιδιαίτερα στους νέους ανθρώπους τα έργα των οποίων αγοράζονται -θα πω την κλασική διατύπωση-"αντί πινακίου φακής", γιατί ακόμα η φήμη και αν θέλετε οι συνθήκες της αγοράς και τα τεχνάσματα της αγοράς, αυτόν τον καλλιτέχνη, το άσημο, τον νέο δεν τον έχουν οδηγήσει σε υψηλά κλιμάκια των γκαλερί και των άλλων χώρων της τέχνης.

Επομένως, λοιπόν, εδώ πρέπει να είμαστε γενναίοδωροι, πραγματικά γενναίοδωροι.

Και βέβαια εγώ αποδέχομαι αυτήν τη διάκριση που διατύπωσε ο συνάδελφος κ. Νιώτης, για το 15%. Είναι στοιχειώδη αυτά πράγματα. Και βέβαια είναι στοιχειώδες, αυτό το ποσόν να καταβάλλεται απ' ευθείας από τον πωλητή. Αυτός που πουλάει, αυτός να έχει υποχρέωση και να γνωστοποιήσει και αυτός να καταβάλει στο δημιουργό ή αν θέλει ο δημιουργός, στη συσσωμάτωση του η οποία είναι το Επιμελητήριο Εικαστικών Τεχνών ή δεν ξέρω τι άλλο. Αλλά να μην αποσύρουμε απ' αυτήν τη διαδικασία τον ίδιο το δημιουργό, αυτήν την αυθεντία. Εκεί είναι το θεμέλιο, εκεί είναι η ιστορία, εκεί είναι η αγάπη μας, εκεί πρέπει να είναι και η προστασία μας. Αυτό όσον αφορά το άρθρο 5, στην πρωτολογία μου.

Πάω στο άρθρο 12. Πράγματι η διατύπωση είναι της απολύτου ελευθέρως βούλησης. Είναι διατύπωση η οποία δε λαμβάνει υπόψη της τις ειδικές και συγκεκριμένες συνθήκες, τους όρους με τους

χει το

αι καλή
ποδοχή
ό τους
έθετε

α στην
χνης ή
αυτή η
κυκλώ-
ς των
έξη ως
καίωμα

παρ. 1,
η με τη
ε κάθε
ών), ο
ατήσουν
ωλήσει

ούνομ-
ς δυνα-
περιορι-

τέχνης
αι κύριοι
ιοι μετά
ούσιοι.
σεις

αστικού
ποκτάει
ει είναι
ξία από
πτερηση
εκτήμηση
ς είναι
ηση της
ων, στη

πιστεύω
έθη από
δουλειά
ν", κυρία

ατότητα
ιδιαίτε-
νται -
ακόμα η
νάσματα
δεν τον
ν άλλων

πρόδρομο,

ατύπως
δη αυτά
οσόν να
πουλάει
αυτός να
ι συσσω-
Γεχνών ή
ιαδικασία
θμελίο,
ι να είναι
5, στην

απολύτου
ει υπόψη
; με τους

οποιους προερχεται σε αυτήν τη δικαιοπραξία, αν θέλετε ο μη γνωστός, ο άσημος, ο δειλός, ο μη αναβών τι γίνεται καλλιτέχνης και εκφείει και μεταβιβάζει τα περιουσιακά του δικαιώματα. Και έχουμε και πρότυπα και έχουμε και ανάγκη να αντιμετωπίσουμε αυτήν την αβλία πραγματικότητα η οποία εκκρετεί και κυριάρχει στην Ελλάδα στο χώρο μας. Με βέβαιη μα λαιπόν, εδώ αυτό το "φορέας" Όχι το "πρέπει", αλλά το "φείλει". Τέτοια δέσμευση, μάλλον, αγαπητέ συνάδελφε, αναγκαστικού δικαίου να μην τη φοβηθούμε! Να μη φοβηθούμε διάταξη αναγκαστικού δικαίου! Θα προστατεύουμε αποτελεσματικά ή εν πάση περιπτώσει αρκετά αποτελεσματικά αυτούς τους ανθρώπους οι οποίοι δεν έχουν διαπραγματευτική δύναμη, δεν έχουν ισχύ, δεν έχουν γνώση, αυτούς οι οποίοι ίσως να υποχωρών μπροστά στην ελπίδα ότι θα δημιουργήσουν όνομα, θα καθισχύσουν στην αγορά και αργότερα θα έχουν δυνατότητα να αποκομίσουν και υλικά κέρδη από τη δουλειά τους.

Στο άρθρο 15 τίθεται και από την κα Μερκούρη, αλλά και από τους άλλους συναδέλφους αυτό το τεράστιο πρόβλημα της ποσοστιαίας αμοιβής. Όλα μπορεί να τα δώσουμε, να τα διατυπώσουμε και να είναι καλά και άγια. Και να είναι και ευφρόσυνη, αλλά η "ταμπάκαρα" είναι εκεί: Τι θα πάρει ως αντάλλαγμα ο καλλιτέχνης, στο άρθρο 15. Ποσοστιαία αμοιβή. Γιατί τη φοβάστε την ποσοστιαία αμοιβή. Και αυτή είναι στοιχείο της ελευθέρως συναλλαγής στο κάτω-κάτω της γραφής. Δεν είναι στοιχείο η ποσοστιαία αμοιβή!

Νομίζω, λοιπόν, ότι πρέπει να δεχθούμε και πρέπει να δεχθείτε αυτές τις τροπολογίες οι οποίες εισάγονται και οι οποίες ανεπτυχθήσαν, τις οποίες επικροτώ με άνεση και να δείτε το θέμα, σας παρακαλώ, κυρία Υπουργέ, με άλλη στόχευση, με άλλη ψυχική εναντίωση. Δεν ζυγίζετε εδώ. Δεν ζυγίζετε βαρείς συμφέροντα. Και αν τα ζυγίζετε, δεν τα ζυγίζετε ακριβοδίκαια. Δε λαμβάνετε υπόψη σας αυτά τα μεγάλα αιτήματα του κόσμου της δημιουργίας.

Παρακαλώ πολύ, έχουμε χρόνο, δείχνετε κάποια διάθεση. Παρά το γεγονός ότι εγώ δεν είμαι ρομαντικός και δεν είμαι και αφελής πιστεύω ότι δεν έχετε ποια περιθώρια να δεχθείτε όσο και αν είναι γόνιμες οι προτάσεις μας, έχετε αποφασίσει να περάσετε το νομοσχέδιο έτσι όπως κάποτε μόνο μ'αυτές τις μεχρι τώρα διατυπώσεις. Φοβούμαι δηλαδή ότι ματαιοπονούμε, δημιουργούμε κλίμα διαλόγου, συναγροίκησης, αλλά στο τέλος περνάει η αυθεντία της εξουσίας, περνάει η εξουσία της Υπουργού Πολιτισμού. Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Ξαρχάς): Ο κ. Κοσιώνης ως Καινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του ΚΚΕ, έχει το λόγο.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΟΣΙΩΝΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, στο άρθρο 5, για να μην επαναλάβω αυτά που είπαν οι συνάδελφοι από την Αντιπολίτευση, επειδή και εμείς έχουμε καταθέσει μια τροπολογία και νομίζω ότι είναι όμοια ίσως και ίδια ακριβώς για τους εικαστικούς καλλιτέχνες, και εφέλλου η πορεία στις εικαστικές τέχνες έχει δείξει ότι με την πάροδο του χρόνου σε πολλές περιπτώσεις παρατηρείται μια υπερτίμηση του έργου του δημιουργού από το οποίο δεν έχει απολαβές. Ενώ, αναντίστοιχα έχει απολαβές αυτός που εκμεταλλεύεται το έργο και συμφωνούμε απολύτα και με το κατώτατο όριο το 5% και 15% για τις περιπτώσεις υπερτίμησης του έργου.

Με την αλλαγή που έκανε η κυρία Υπουργός στην παρ. 3 φεύγει αυτό γιατί συμφωνούμε.

Στο άρθρο 12, υπάρχει μια πολύ γενική διάταξη για τη δυνατότητα μεταβίβασης του υπηρεσιακού δικαιώματος του δημιουργού. Δεν διαφωνούμε με τη διατύπωση, αλλά θα πρέπει να υπάρχουν ορισμένοι συγκεκριμένοι περιορισμοί, όπως π.χ. αυτή που έχει βάλει η κυρία Υπουργός με την τροποποίηση που έκανε στα άρθρα 13, 14 και 15. Όχι δηλαδή με μια φράση να μεταβιβάζονται όλα τα δικαιώματα. Ένα άλλο επίσης, το οποίο ετόνισαν και οι άλλοι συνάδελφοι από την Αντιπολίτευση και θα ήθελα απλώς να το επισημάνω είναι ότι η μεταβίβαση του υπηρεσιακού δικαιώματος δεν πρέπει να συναπάγει πάλι και το απόλυτο δικαίωμα το ηθικό, το οποίο μπορεί από τους κληρονόμους του δημιουργού να προσβάλλεται κατά τρόπο απαράδεκτο, δηλαδή έξω από το περιουσιακό στοιχείο, το οποίο όμα είναι κληρονόμοι έχουν το δικαίωμα να το χειρίζονται όπως θέλουν. Αλλά να υπάρχει δυνατότητα και θα ήθελα να κάνω τη διατύπωση πως μπορεί να

υπάρχει δυνατότητα προσβολής έτσι και με δικαστικό χαρακτήρα σε περίπτωση που οι συγγενείς ή κληρονόμοι χρησιμοποιούν το έργο κατά τρόπο που προσβάλλει τη μνήμη και το ήθος ή το κύρος του δημιουργού. Και αυτό θα μπορούσε να γίνει μέσα από τους συλλογικούς φορείς, στους οποίους ανήκει ο δημιουργός ή ο τέχνη του. Έτσι ώστε να υπάρχει δυνατότητα προσβολής στο δικαστήριο, ώστε να μην επιτρέπεται η χρήση του δικαιώματος όταν αυτό προσβάλλεται από τους κληρονόμους.

Στο άρθρο 15, δεν θέλω να προσθέσω τίποτε περισσότερο. Για το θέμα της ποσοστιαίας αμοιβής έχουμε υποβάλλει και μεις μια τροπολογία που είναι για το άρθρο 56, στηρίζουμε αυτήν την τροπολογία όπως προτάθηκε από το ΠΑΣΟΚ και τη δική μας τροπολογία θα τη συζητήσουμε στο άρθρο 56. Θέλω μόνο να προσθέσω δύο τρία πράγματα επειδή υπάρχει μια κάπως γενική διατύπωση.

Στην παρ. 1 αναφέρεται ότι η μεταβίβαση των περιουσιακών δικαιωμάτων μπορούν να είναι περιορισμένες από την άποψη των εξουσιών του σκοπού, της διάρκειας της τοπικής ισχύος και της εκτασης και των μέσων εκμετάλλευσης. Θα πρέπει μετά το περιορισμένες να προστεθεί η φράση "και απλώς προσδιορισμένες" και αυτό το δειντικό του "μπορούν" να μην έχει δειντικό χαρακτήρα, αλλά να προστεθεί η λέξη "οφείλουν".

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Ξαρχάς): Ο κ. Μπένας ως Καινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του ΠΑΣΟΚ, έχει το λόγο.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΜΠΕΝΟΣ: Να που φθάσαμε στα ουσιαστικά θέματα του νομοσχεδίου. Επειδή ο χρόνος είναι πολύ λίγος, θα προσπαθήσω να μην επαναλάβω όσων είπαν οι συνάδελφοι, αλλά να εντοπίσω όσο γίνεται πιο γρήγορα τα κρίσιμα αυτά ζητήματα.

Για το θέμα των εικαστικών, κυρία Υπουργέ, κάνετε μια πολύ θετική διάταξη. Και ακολούθησε μια επίσης θετική αλλαγή που μας ανακινώσατε πριν από λίγο. Ολοκληρώσατε την λοιπόν. Βλέπεται ότι σας το ζητάμε όλες οι Πτέρυγες και για το υπερτίμημα, αλλά και για την αύξηση του ποσοστού από το 3% στο 5%. Βλέπετε ότι υπάρχει μια ομοθυμία στο θέμα αυτό και δεν βλέπω γιατί να υπάρχει αντίρρηση από την πλευρά σας.

Έρχομαι, όμως, στα άλλα δύο ζητήματα, που αποτελούν και τα δύο αυτά ζητήματα μία από τις σοβαρότερες συνιστώσες αυτού του νομοσχεδίου, που δεν επηρεάζουν μόνον τα συγκεκριμένα άρθρα, που συζητούμε, αλλά θα επηρεάσουν πάρα πολύ και τα επόμενα άρθρα.

Είναι το θέμα της διαδικασίας μεταβίβασης των εξουσιών, όπως μας είπατε, του περιουσιακού δικαιώματος, καθώς επίσης και το θέμα της ποσοστιαίας αμοιβής.

Και τα δύο πολύ μεγάλα θέματα. Και τα δύο, στις σύγχρονες νομοθεσίες, έχουν αντιμετωπισθεί με τον τρόπο, που σας προτείνουμε. Δεν θέλουμε να γίνουμε ιδιοκτήτες αυτού που προτείνουμε. Αυτός ο τρόπος και αυτή η πρόταση, που σας κάνουμε τις τροπολογίες μας, είναι αντικείμενο μιας βαθύτατης μελέτης, συνεννοήσεως με τους φορείς και βεβαίως, προσέγγισης όλης της νομοθεσίας, που υπάρχει κυρίως στον ευρωπαϊκό χώρο.

Επιμένουμε σ'αυτό. Η διατύπωση στο άρθρο 12, παρ. 1 είναι: "Το περιουσιακό δικαίωμα μπορεί να μεταβιβασθεί..." Και τι σας προτείνουμε στη θέση του: Τη διατύπωση, που μας είπατε πριν από λίγο: "Εξουσίες, που απορρέουν από το περιουσιακό δικαίωμα, μπορούν να μεταβιβασθούν..." Να φαίνεται, δηλαδή, ότι δεν είναι ένα πράγμα που μεταβιβάζεται αυτομάτως, αλλά ότι μεταβιβάζονται οι εξουσίες του. Επικαλούμαι τα δικά σας λόγια.

Και στη συνέχεια, τι σας ζητάμε; Σας ζητάμε, αυτές οι εξουσίες να μπορούν να μεταβιβασθούν ρητά και διακριτά, όχι όλες μαζί. Εκεί ρέουν τα πράγματα σε όλην την Ευρώπη. Εγώ δεν θα την έλεγα αναγκαστικού δικαίου. Είναι στοιχειώδης διαδικασία, που ακολουθείται σε όλες τις προηγμένες χώρες. Γιατί να μην το κάνουμε εμείς αυτό το βήμα;

Το άλλο βήμα, τώρα, που έχει σχέση με την καθιέρωση ποσοστιαίας αμοιβής. Πού εδράζεται αυτή η συλλογιστική; Σε όλες τις συναλλαγές, αγαπητοί συνάδελφοι, υπάρχει μια στοιχειώδης ασφάλεια στην πρόβλεψη. Λες, "θα αγοράσω αυτό το πράγμα" ή "θα κάνω αυτήν τη συναλλαγή". Ξέρεις περίπου οικονομικά αυτό το πράγμα, που θα κυμανθεί. Εντάξει, έχεις και ένα μικρό ρίσκο, ένα μικρό κίνδυνο.

Στα έργα όμως της δημιουργίας και της τέχνης, είναι αδύνατο

να γνωρίζεις, πού θα φθάσει το πράγμα. Είναι αδύνατο να ξέρεις, πόσο θα πετύχει ένα βιβλίο ή ένα οπτικοακουστικό έργο ή ένα οποιοδήποτε έργο τέχνης. Γι' αυτό, η αμοιβή κατ' αποκοπήν είναι αδύνατο να προσδιορισθεί από την αρχή.

Γιατί, λοιπόν, να μην κάνουμε αυτό το βήμα του καθορισμού της ποσοστιαίας αμοιβής;

Έχω μία τροπολογία, η οποία, σας πληροφορώ, μας βασάνισε επί πολλές ημέρες. Και θα δείτε, αν προσέξετε, τη σοβαρότητα της από τις εξαφάνσεις που έχει. Γιατί δεν μονοπωλήσουμε τα πράγματα και να πούμε ότι καθιερώνεται, ντε και καλά. Έχουμε πολλές εξαφάνσεις, για να σας διευκολύνουμε, κυρία Υπουργέ.

Θα περιορισθώ εδώ, για να σας δώσω το χρόνο να απαντήσετε. Και θέλω να κάνω μία δήλωση. Εάν σ' αυτά τα δύο σημεία υποχωρήσετε, είμαστε έτοιμοι να δηλώσουμε, ακόμη και τώρα, ότι πραγματικά αλλάζει το κλίμα του νομοσχεδίου, κυρία Υπουργέ. Σας το λέω, για να μη νομίζετε ότι θα περιμένω την απάντησή σας. Δεσμεύομαι από τώρα.

Επειδή, κύριοι συνάδελφοι, τα θεωρούμε και τα δύο κορυφαία θέματα, δηλαδή και το θέμα της ρητής και διακριτής μεταβίβασης εξουσίας και το θέμα της ποσοστιαίας αμοιβής, με τις εξαφάνσεις που λέμε, για να σας διευκολύνουμε, να επαναλαμβάνω, είμαστε έτοιμοι να δηλώσουμε, για να μη μας ξαναπείτε ότι κάνουμε μικροπολιτική, ότι πραγματικά αρχίζει κάτι σοβαρό να αλλάζει στο κλίμα του νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Ξαρχάς): Η κυρία Υπουργός έχει το λόγο.

ANNA ΜΠΕΝΑΚΗ-ΨΑΡΟΥΔΑ (Υπ. Πολιτισμού): Κύριοι συνάδελφοι, άκουσα με πολλή προσοχή τις παρατηρήσεις σας.

Η θέση μου είναι η εξής: Το άρθρο 5 ολόκληρο αποτελεί μια σημαντική πρόοδο. Την αναγνωρίζουμε όλοι μας. Την αναγνωρίζετε και σεις. Συνεπάγεται και ένα σημαντικό κίνδυνο: Ότι μπορεί, σε κάποιο μέτρο, να γίνει και μπουμεραγκι κατά των καλλιτεχνών, των εικαστικών καλλιτεχνών. Γιατί, όσο πιο πολλά εμπόδια βάζεις στην κυκλοφορία και στη μεταβίβαση των εικαστικών αγαθών, τόσο πιο δύσκολο πλέον μεταβιβάζονται. Και καλώς ή κακώς, οι καλλιτέχνες έχουν ανάγκη τους μεσολαβητές.

Καλό θα ήταν να μπορούν να πωλούν μόνοι τους τα έργα στο φίλο τους, στο γνωστό τους, αλλά δεν καθιερώνονται δυστυχώς παρά μόνο με την μεσολάβιση του εμπόρου τέχνης, με τον πλειστηριασμό, με αυτές τις καθιερωμένες μορφές προαγωγής της τέχνης και ιδίως της εικαστικής.

δη λοιπόν, με το να βάζουμε ένα ποσοστό δυσχεραίνουμε τη διακίνηση. Ακόμα περισσότερο δυσχεραίνουμε με τις υποχρεώσεις που βάζουμε στους οργανωτές δημοσίων πλειστηριασμών και στους εμπόρους τέχνης να δίνουν πληροφορίες και στο Εικαστικό Επιμελητήριο που εγώ δέχθηκα και στους οργανισμούς συλλογικής διαχείρισης που υπήρχε εξ αρχής.

Σκεφθείτε τι θα συμβεί, εάν πέρα απ' αυτά που μπορούν να είναι και αρνητικά για τους καλλιτέχνες ή να έχουν και κάποιες αρνητικές επιπτώσεις - είναι θέμα στάθμισης πλέον τι είναι το θετικό και τι είναι το αρνητικό - προσθέσουμε μια διαδικασία υπολογισμού του ποσοστού της υπερτίμησης, όπως λέτε, που είναι μια λογιστική διαδικασία πολύ αβέβαιη, και επιπλέον να βάλουμε να γνωστοποιούν και στους καλλιτέχνες την κάθε μεταβίβαση. Θα δημιουργήσουμε ένα πολύπλοκο εμπόριο τέχνης το οποίο μπορεί να δυσκολεύει τη ζωή των εμπόρων, να μειώσει τα κέρδη τους - δεν είμαστε τόσο εναντίον τους επιτέλους γιατί και αυτοί πέραν του κέρδους τους προσφέρουν στην διακίνηση των έργων τέχνης - αλλά θα προσθέσει και μια αφόρητη γραφειοκρατία.

Επομένως θα πρέπει και εσείς να σκεφθείτε λίγο τις προτάσεις σας και να ακούσετε τη δική μου θέση η οποία λέει ότι δεν πρέπει να μπει το να γνωστοποιούνται οι πωλήσεις στους καλλιτέχνες. Αρκεί το Επιμελητήριο Εικαστικών Τεχνών στο οποίο είναι γραμμένοι όλοι οι καλλιτέχνες.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΜΠΕΝΟΣ: Σ' αυτό δεν επιμένουμε.

ANNA ΜΠΕΝΑΚΗ-ΨΑΡΟΥΔΑ (Υπ. Πολιτισμού): Πολύ ωραία. Να μην επηρείσετε όμως και στο θέμα της υπεραξίας, διότι η υπεραξία δημιουργεί μια πρόσθετη γραφειοκρατική διατύπωση η οποία θα είναι εις βάρος όλων.

Υπάρχει μια μέση λύση, να βελτιώσουμε ίσως ακόμα τη θέση των καλλιτεχνών σ' αυτό το θετικό προνόμιο που τους δίνουμε, να

αυξήσουμε το 3% που προτείνετε και να το κάνουμε 5%. Σ' αυτό το σημείο δεν θα είχα αντίρρηση να δεχθώ το 5%, αλλά το υπερτίμημα δεν γίνεται.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΜΠΕΝΟΣ: Το δεχόμαστε το 5%, κυρία Υπουργέ.

ANNA ΜΠΕΝΑΚΗ-ΨΑΡΟΥΔΑ (Υπ. Πολιτισμού): Επομένως, κύριε Πρόεδρε, το 3% που αναφέρεται στο άρθρο 5 μπορεί να γίνει 5%.

Το άρθρο 12 είναι σε συνάρτηση με το άρθρο 15 και έτσι πρέπει να το καταλάβουμε, γιατί η παρ. 1 του άρθρου 12 είναι η γενική διάταξη που καθιερώνει την αρχή ότι το πνευματικό περιουσιακό δικαίωμα μεταβιβάζεται και εν συνεχεία έρχεται το άρθρο 15 που καθορίζει την έκταση του δικαιώματος.

Επομένως το να θέσουμε το άρθρο 12 δεν προσφέρει τίποτα μεταβάλλοντάς το με τη φράση 'οι εξουσίες του περιουσιακού δικαιώματος μπορούν να μεταβιβασθούν μεταξύ ζώντων'. Μα, περί των εξουσιών πρόκειται. Το περιουσιακό δικαίωμα όπως είπα και νωρίτερα είναι ένα σύνολο εξουσιών, ρητών στο άρθρο 2 και άλλων που δεν αναφέρονται.

Τι καθιερώνουμε στο άρθρο 12; Θέτουμε τον κανόνα ότι αυτό το περιουσιακό δικαίωμα με όλες του τις εξουσίες μπορεί να μεταβιβάζεται. Πόσο όμως μπορεί να μεταβιβάζεται, το καθορίζει το άρθρο 15 και διευκρινίζει πραγματικά ότι η μεταβίβαση αυτή δεν είναι απαραίτητα το σύνολο των οποιωνδήποτε εξουσιών συνιστούν το περιουσιακό δικαίωμα, αλλά η μεταβίβαση μπορεί να αφορά μόνο ορισμένες εξουσίες. Γι' αυτό λέει πολύ καθαρά ότι οι εξουσίες αυτές μπορεί να είναι περιορισμένες.

Μου προτείνατε να βάλουμε ότι οφείλουν να είναι περιορισμένες. Γιατί;

ΓΡΗΓΟΡΗΣ ΝΙΩΤΗΣ: Προσδιορισμένες και ως είναι όλες.

ANNA ΜΠΕΝΑΚΗ-ΨΑΡΟΥΔΑ (Υπ. Πολιτισμού): Μα, εκείνος που μεταβιβάζει θα φτιάξει και τη σύμβαση που τον εξυπηρετεί.

Υπάρχει μία διαφορά αντίληψης. Θέλετε να απαγορευτεί το να μπορεί να μεταβιβάζει το σύνολο των εξουσιών του δικαιώματος;

ΓΡΗΓΟΡΗΣ ΝΙΩΤΗΣ: Να είναι προσδιορισμένες.

ANNA ΜΠΕΝΑΚΗ-ΨΑΡΟΥΔΑ (Υπ. Πολιτισμού): Ας λύσουμε το πρώτο πρόβλημα. Αν θέλει κάποιος να μεταβιβάσει ολόκληρο το περιουσιακό του δικαίωμα με όλες τις εξουσίες από τις οποίες ανίσταται, θέλετε να του το απογορευτεί;

ΣΤΑΥΡΟΣ ΜΠΕΝΟΣ: Μου επιτρέπετε, κυρία Υπουργέ;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Ξαρχάς): Κύριοι συνάδελφοι, επειδή βλέπω ότι μπορεί να βοηθησει ο απευθείας διάλογος αυτήν την ώρα, αν δέχετε και η κυρία Υπουργός, θα επιτρέψω τη διακοπή.

ANNA ΜΠΕΝΑΚΗ-ΨΑΡΟΥΔΑ (Υπ. Πολιτισμού): Δέχομαι τη διακοπή, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Ξαρχάς): Ορίστε, κύριε Μπένο.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΜΠΕΝΟΣ: Η ρύθμιση που προτείνουμε εμείς καθόλου δεν αναίρει τη μεταβίβαση όλου του περιουσιακού δικαιώματος. Εμείς τι λέμε; Λέμε να περιφρουρήσουμε το δημιουργό με μία αναγκαστική ρύθμιση που υπάρχει στη γαλλική, στη γερμανική και στην ισπανική νομοθεσία. Να είναι δηλαδή ρητές, διακριτές οι εξουσίες που μεταβιβάζονται. Βλέπετε ότι αυτό το υποστηρίζουν όλες οι Πτέρυγες. Όπως, την έχετε η διατύπωση είναι τόσο ασθενής που στην ουσία δεν ωφελεί καθόλου τους δημιουργούς.

ANNA ΜΠΕΝΑΚΗ-ΨΑΡΟΥΔΑ (Υπ. Πολιτισμός): Κύριε Μπένο, αυτό που λέτε δεν έχει καμία δυσκολία να το κάνει εκείνος που μεταβιβάζει. Και εφόσον κάνει με έγγραφο τύπου την παραχώρηση, θα γράψει τί θέλει εκεί μέσα. Αν αυτός ο άνθρωπος θέλει όλες τις εξουσίες που αποτελούν περιουσιακό δικαίωμα - που εγώ αυτήν τη στιγμή δεν μπορώ να βρω ποιες είναι - να τις μεταβιβάσει θα του το απαγορεύσουμε; Εδώ πρόκειται περί ενός περιορισμού της ελευθερίας της βούλησης που είναι απαράδεκτος.

Εμείς όμως, δίνουμε το δικαίωμα μεταβίβασης στο άρθρο 12 και από κει και πέρα λέμε στον δικαιούχο, ότι μπορείς από αυτό το δικαίωμα να μεταβιβάσεις ό,τι θέλεις όσο θέλεις. Αυτό πρέπει να το κάνεις γραπτώς σύμφωνα με το άρθρο 14. Επομένως, πάρε χαρτί και μολύβι και γράψε τι θέλεις να μεταβιβάσεις. Και αν δεν είσαι σε θέση ή δεν θέλεις να καθίσεις να κάνεις αυτήν την εξειδίκευση γράψε ότι μεταβιβάζεις ολόκληρο το περιουσιακό σου δικαίωμα.

Δεν μπορώ να δεχθώ τέτοιου είδους κηδεμονία της βούλησης του πνευματικού δημιουργού. Εκείνο που θέλουμε να του εξασφα-

λισουμε είναι ένα μινιμουμ ασφαλειας. Να μπορεί να μεταβιβάσει και το σύνολο και τα επιμέρους και να το βοηθήσουμε να καθίσει να σκεφθεί, τι μεταβιβάζει θέτοντας και για την ασφάλεια των συναλλαγών και για τον ίδιο το έγγραφο τύπο. Από κει και πέρα είναι ελεύθερος να μεταβιβάσει ό,τι θέλει. Αυτή είναι άλλωστε η κλασική αρχή του επιμερισμού των εξουσιών που ισχύει στο δικαίο.

Επανερχομαι στο άρθρο 12, για τους κληρονόμους που θέλετε να τους αποχωρήσετε από το ηθικό δικαίωμα. Αυτό που ζητάτε μπορεί να γίνει. Κληρονόμος είναι ο καθένας που παίρνει κάποιο μέρος που του διαθέτει ο διαθετής. Άρα, και με διάταξη τελευταίας βουλησεως μπορεί να παραχωρήσει το ηθικό δικαίωμα σε κάποιον και να γίνει αυτό που επιθυμείτε. Και είναι κληρονόμος τότε του ηθικού δικαιώματος. Γιατί λοιπόν, πρέπει να κάνουμε ειδική ρύθμιση και να μην ισχύουν οι γενικοί κανόνες του αστικού δικαίου.

Ερχομαι στην ποσοστιαία αμοιβή που θέλετε να καθιερωθεί υποχρεωτικά με εξαιρέσεις. Μα και μόνο το γεγονός ότι είστε υποχρεωμένοι να περιλάβετε, δεν ξέρω πόσες εξαιρέσεις του κανόνος της ποσοστιαίας αμοιβής, αποδεικνύει ότι η δεσμευτική καθιέρωση ενός τρόπου πληρωμής είναι άδικη.

Σας αναφέρω το παράδειγμα των συγγραφέων και των μεταφραστών. Και εμείς καθιερώσαμε υποχρεωτική την ποσοστιαία αμοιβή για ορισμένο αριθμό αντιτύπων, αλλά έχει γίνει σεισμός. Και έρχονται οι ίδιοι οι συγγραφείς και οι μεταφραστές και λένε, ξέρετε δεν είμαστε οίγουροι αν αυτό το ποσοστό που μας δίνετε είναι αυτό που θέλουμε. Πολλές φορές μας βολεύει να αποφασίσουμε ένα ποσό και να τελειώνουμε. Γιαυτό δεν σας έχω διανεμίει τα άρθρα 33 και 34, διότι δεν είναι απολύτως ξεκαθαρισμένο και από τις δύο πλευρές αν ο κανόνας του ποσοστού είναι αποδεκτός ως υποχρεωτικός και ότι δεν θα πρέπει να υπάρχουν δυνατότητες αποκλίσεως με ποσό, είτε εξαιρέσεις από το ποσοστό. Πάμε να φτιάξουμε μια διάταξη όπου θα καθιερώσουμε το ποσοστό για τους συγγραφείς και μετά αραιάζουμε μια σειρά από εξαιρέσεις. Είναι ανελαστική η πρόταση σας. Μπορεί να είναι δίκαιη για πολλούς, μπορεί να είναι άδικη και εναντίον άλλων τόσων. Αλλά τέτοιες επιλογές ο νόμος δεν μπορεί να κάνει. Και κάνει αυτό που συμβαίνει με τη διάταξη μας. Αφήνει στο άρθρο 15, που είναι γενική διάταξη, ελεύθερο τον τρόπο του ανταλλάγματος, είτε είναι ποσοστό είτε είναι ποσό είτε είναι εις είδος είτε ό,τι άλλο θέλετε. Από εκεί και πέρα ισχύει η ελευθερία των συναλλαγών.

Και μια τελευταία απάντηση στον κ. Σεβαστάκη, ο οποίος μίλησε για τους κληρονόμους του ηθικού δικαιώματος, οι οποίοι μπορεί να μην κάνουν καλή χρήση αυτού του δικαιώματος. Αναφέρατε μάλιστα παραδείγματα κατάχρησης.

Υπάρχει διάταξη, είναι το άρθρο 281 του Αστικού Κώδικα. Να μεταφέρουμε εδώ το άρθρο 281 περί καταχρήσεως δικαιώματος δεν ωφελεί. Αν πράγματι συμβαίνουν αυτά τα οποία είπατε προηγουμένως, περί καταχρήσεως δικαιώματος, το δικαίο παρέχει τη δυνατότητα να γίνει ό,τι πρέπει να γίνει.

Αυτές είναι οι απαντήσεις μου, κύριοι συναδελφοί.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Ξαρχάς): Ο κ. Γιαννέλλης έχει το λόγο για να δευτερολογήσει.

ΓΙΑΝΝΕΛΛΗΣ-ΘΕΟΔΟΣΙΑΔΗΣ: Ήθελα να πω λίγα πράγματα. Έκανε, μια παρατήρηση ο συναδελφος κ. Νιώτης για το άρθρο 5 που λέει ότι οι οργανωτές δημοσίων πλειστηριασμών και οι έμποροι έργων τέχνης θα καταβάλλουν το ποσοστό του 3% το οποίο έγινε 5%. Εγώ είπα και για τους πολίτες σε δημόσιο πλειστηριασμό και είπατε και να περιληφθούν και οι ιδιώτες.

Θα μου επιτρέψετε να πω ότι αυτό είναι αδύνατο να γίνει. Θα το χαρακτηρίσω -και επιτρέψτε μου- εξυπραγματικό να συμβεί. Και θα σας εξηγήσω γιατί δεν μπορεί να γίνει αυτό. Γιατί όταν ο νόμος ομιλεί περί εμπόρων και περί δημοσίων πλειστηριασμών, είναι βέβαιο εκεί πέρα ότι είναι προσδιορισμένη από τον αγοραστή και τον πωλητή η αγοραία αξία του έργου το οποίο μεταβιβάζεται. Δηλαδή, ο έμπορος ξέρει και είναι υποχρεωμένος να κόψει κάποιο δελτίο όπου θα προσδιορισθεί επάνω η αξία, έστω και αν δεν είναι η πραγματική. Μπορεί το 1 εκατ. να το κάνει 800.000 ή 500.000. Θα υπάρξει όμως ένας προσδιορισμός της αγοραίας αξίας του μεταβιβαζόμενου έργου τέχνης. Το ίδιο γίνεται και στο δημόσιο πλειστηριασμό.

Όταν βάλουμε και τους ιδιώτες, τι θα γίνει. Θα γίνει ένας φαύλος κύκλος και θα σας πω και το γιατί. Γιατί δεν υπάρχει σήμερα το

όργανο αυτό το οποίο μπορεί να προσδιορίσει την αγοραία αξία ενός έργου τέχνης. Είναι παραλείψη αυτό που συμβαίνει. Δεν ξέρω αν υπάρχει σε οποιοδήποτε μέρος του κόσμου δημόσιο όργανο, ένα θεσμικό όργανο το οποίο να προσδιορίζει.

ΓΡΗΓΟΡΗΣ ΝΙΩΤΗΣ: Γιατί το κάνατε για τα συγγενικά δικαιώματα;

ΓΙΑΝΝΕΛΛΗΣ-ΘΕΟΔΟΣΙΑΔΗΣ: Προσέξτε, πριν σας μιλήσω γι αυτό το θέμα...

ΓΡΗΓΟΡΗΣ ΝΙΩΤΗΣ: Στα δικαστήρια θα το κρίνουν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Ξαρχάς): Παρακαλώ, παρακαλώ.

ΓΙΑΝΝΕΛΛΗΣ-ΘΕΟΔΟΣΙΑΔΗΣ: Ακούστε τότε να δείτε τι έχει να συμβεί.

Εκεί θέλω να καταλήξω. Όταν ο καλλιτέχνης ανηλεηθεί ότι ένας φιλότεχνος αγοράζει κάποιο έργο δικό του από κάποιον άλλο, θα τρέχει στο δικαστήριο. Δεν υπάρχει άλλος τρόπος να προσδιορισθεί η αγοραία αξία και η αντικειμενική αξία κάποιου έργου τέχνης και θα είναι υποχρεωμένος κάθε φορά ο ίδιος ο καλλιτέχνης ή οι κληρονόμοι του να τρέχουν στα δικαστήρια τους ιδιώτες οι οποίοι πωλούν και μεταβιβάζουν. Και αυτό ξέρετε τι θα είχε σαν αποτέλεσμα; Να αποτρέψει τον οποιονδήποτε φιλότεχνο να αγοράσει ένα έργο τέχνης από τον οποιονδήποτε ιδιώτη. Είναι εκ των πραγμάτων αδύνατο να γίνει αυτό, όπως είναι αδύνατον να συμβεί και με το θέμα της υπεραξίας. Πείτε μου εσείς ποιο θα είναι το όργανο το οποίο θα προσδιορίσει την υπεραξία. Εδώ, στα σπίτια, η πολιτεία αναγκάστηκε να προσδιορίσει τις αντικειμενικές αξίες και κάθε χρόνο να τις αλλάζει, όχι μόνο προς τα πάνω, τώρα διαβάζουμε στις εφημερίδες ότι μπορεί να γίνει και προς τα κάτω, να μειώνει την αξία.

Να σας πω κάτι; Υπάρχουν έργα τέχνης, επειδή αλλάζουν τα ρεύματα και οι προτιμήσεις των φιλότεχνων, που ενώ πέρυσι είχαν 1 εκατ. δραχμές, φέτος ή του χρόνου μπορεί να πάνε 800.000 δραχμές. Υπάρχει μία στροφή των φιλοτέχνων -αυτή τη στιγμή σας το λέω- όπου φεύγουν από τους κλασικούς καλλιτέχνους, τους γνωστούς κλασικούς, και πάνε στους μαντέρνους. Αυτό π σημαίνει: Ότι οι τιμές των έργων των κλασικών καλλιτεχνών, αρχισαν να μειώνονται. Πώς θα μιλήσουμε, λοιπόν, για υπεραξία τη στιγμή κατά την οποία δεν είναι προσδιορισμένη. Αλλά αν υποθέσουμε ότι είναι ανοδική η πορεία του οποιουδήποτε έργου τέχνης, δεν υπάρχει αυτό το όργανο το οποίο θα μας προσδιορίσει ποια είναι η αγοραία αξία και δεν θέλουμε να σύρουμε με ένα νόμο στα δικαστήρια τον ιδιώτη και τον καλλιτέχνη. Εδώ πρέπει να υπάρχει αгаση συνεργασία φιλοτεχνών και καλλιτεχνών, διότι έτσι μόνο μπορεί να προωθηθεί το έργο του καλλιτέχνη. Το έργο ενός καλλιτέχνη ανεβαίνει όταν υπάρξει κάποια σχέση καλλιτέχνη και φιλότεχνου. Είναι πράγματα δύσκολα και, όπως είπα η κυρία Υπουργός, μονάχα εμπόδια μπορούμε να δημιουργήσουμε και αυτόν τον τρόπο.

Θα ήθελα να σας πω και κάτι άλλο. Δεν υπάρχει από την πολιτεία ένα θεσμικό όργανο το οποίο να προστατεύσει τον αγοραστή φιλότεχνο από ένα πλαστό έργο τέχνης. Το λέω και για την κυρία Υπουργό αυτό, γιατί είναι ένα τεράστιο θέμα. Ποιος είναι αυτός σήμερα που θα μας πει αν ένα έργο τέχνης είναι γνήσιο ή όχι; Θα έπρεπε η πολιτεία να είχε φροντίσει γι αυτό το πράγμα, διότι σήμερα ούτε στην Εθνική Πινακοθήκη δεν μπορείτε να πάτε. Και λειτουργεί σε βάρος των καλλιτεχνών, όταν αγοράζεις ένα έργο 5 εκατ. δραχμές και πας και σου λένε μετά ότι αυτό είναι μία μπορούφα, είναι ένα αντίγραφο του Τσαρούχη ή του Γκίκα ή του οποιουδήποτε άλλου καλλιτέχνη.

Νομίζω, λοιπόν, ότι δεν πρέπει να θέσουμε εμπόδια, παρά μονάχα να διευκολύνουμε τους καλλιτέχνες. Το θέμα της υπεραξίας πρέπει να το ξεπεράσουμε. Η αύξηση 3% στο 5% νομίζω ότι είναι κάτι πάρα πολύ θετικό. Θα δημιουργήσει και αυτό προβλήματα, αλλά, εν πάση περιπτώσει, μπορούμε να προστατεύσουμε τους καλλιτέχνες σ' αυτό το σημείο. Από κει και πέρα, ούτε ιδιώτες μπορούν να προστεθούν, αλλά ούτε και να μπει θέμα υπεραξίας για τους λόγους που σας είπα προηγουμένως. Ευχαριστώ.

ΓΡΗΓΟΡΗΣ ΝΙΩΤΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, παρακαλώ το λόγο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Ξαρχάς): Ορίστε, κύριε Νιώτη.

ΓΡΗΓΟΡΗΣ ΝΙΩΤΗΣ: Θέλω να σας θυμίσω -άκουσα προσεκτικά

αυτά που είπατε- ότι στους συλλογικούς οργανισμούς διαχείρισης, δεν προβλέπει πουθενά το νομοσχέδιο καμία μέθοδο διαφορετικής

ΕΙΑ)

Σ' αυτό
πλά τοΕ.Ε.
ς, κύ-
α γίνειπρέπει
γενική
υσιακό
5 πουτίποτα
σιακού
ι, περί
να και
άλλωντι αυτό
πεί να
θορίζει
τη δεν
λοτούν
μόνο
ζουσι

σμένες.

Ε.Ε.
ος που
ι.
ι το να
ματος;οιμε το
ήτρο το
οποιόςεπειδή
την την
ακοπή.
ομαι τηένο.
καθόλου
ώματος.
ο με μία
ανική και
ριτές οι
τηρίζοι
και το
ουργούς.Μπένο.
νος που
χώρηση.
λει όλες
ώ αυτήν
βάσει θα
σμού τηςρο 12 και
αυτό το
τρέπαι να
ως, πάρε
αν δεν
υτήν την
πλάκό σουρο 12 και
αυτό το
τρέπαι να
ως, πάρε
αν δεν
υτήν την
πλάκό σουβούλησης
εξασφα-

εισπραξίως. Καλή ήταν η επιχειρηματολογία, αλλά το νομοσχέδιο έχει ανοικτή αυτήν την εκδοχή. Πώς θα πάει να εισπράξει; Έχει κανένα ταριφολόγιο; Συστήνει κανένα οργανισμό το νομοθέτημα;

Εμείς είχαμε κάποιες σκέψεις, ότι έπρεπε να υπήρχε μια διαδικασία από μία επιτροπή ειδικών, διοικητική κυρίως, που θα καθόριζε αυτά τα πλαίσια των αμοιβών. Εδώ είναι ολοκληρω το μέτριο της διαχείρισης των δικαιωμάτων ανοικτό και χιλιάδες δίκες θα γεννηθούν από τις διατάξεις. Διότι, έτσι προχείρως, είναι αυτό που ακούστηκε πριν από την κυρία Υπουργό, ότι κάποιοι το σκέφτηκαν έξω από εμάς και είναι σοφοί αυτοί. Και εμείς δεν πρέπει να τους κριτικάρουμε. Αυτό είναι πρωτοφανές.

Άλλο το ότι προσπαθούμε με επιχειρήματα με ήπιους τόνους να βρούμε προσαρμογές στα επιμέρους άρθρα. Χθες σας είπαμε ότι έχουμε σοβαρές διαφωνίες με το νομοθέτημα αυτό. Δεν περπατάει στην πράξη. Και τώρα θα έλθουμε να διαλέξουμε τους εικαστικούς. Και ξέρετε όλες οι συναλλαγές τώρα θα γίνονται με κάποιο τρόπο και μέσα από κυκλώματα τα οποία μετά θα λένε ότι εφυγε και πήγε ιδιωτικά. Θα υπάρχει δηλαδή το παράθυρο. Αυτό ανοίγουμε τώρα.

Και βεβαίως εγώ δεν λέω ότι δεν ήταν σωστές οι διατυπώσεις σας - πάρα πολύ σωστές - αλλά να δούμε τι αγαθά προστατεύουμε. Πάμε να αποφύγουμε την προστασία του κακοτρόπου ιδιώτη γιατί θα πάει ο συλλογικός οργανισμός και θα του πει, αγαπητέ φίλε με τα ευρωπαϊκά δεδομένα, με τα ελληνικά δεδομένα... και θα συμβιβαστούν. Διότι κάποιες αρχές θα διατυπώσει και ο οργανισμός ιδιαίτερα όταν είναι μη κερδοσκοπικός. Και θα πάνε πάλι στα δικαστήρια.

Εν πάση περιπτώσει ήθελα να κάνω αυτήν την παρατήρηση όχι τόσο για το αν θα πρέπει να βάλουμε ή όχι τους ιδιώτες - εμείς πιστεύουμε ότι είναι σωστή η πρότασή μας - αλλά να κατανοήσουμε ότι όλο το νομοθέτημα στην εξελιγή του, στη διαχείριση και στην εισπράξη γεννάει δίκες χιλιάδες δίκες.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Ξαρχάς): Ο κ. Μπένος έχει το λόγο.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΜΠΕΝΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, στο ξεκίνημα της σημερινής ημέρας είχαν αρχίσει να διαφαίνονται κάποιες ελπίδες τις οποίες όμως μόλις πριν από λίγα λεπτά φρόντισε η κυρία Υπουργός κυριολεκτικά να τις γκρεμίσει. Κυρία Υπουργέ, χάσατε μία ιστορική ευκαιρία, να το ξέρετε. Μη νομίζετε ότι θα προσπαθήσω να αντικρούσω τα πολύ ασθενή επιχειρήματά σας. Θα ήταν μια πολύ εύκολη νίκη μία νίκη που θα μπορούσε να έχει τελείως αντίστροφη πορεία και σας προσφέρθηκε αυτή η ευκαιρία. Σας είπα πριν μιλήσετε ότι στο χέρι σας είναι να αλλάξετε το κλίμα αυτού του νομοσχεδίου. Τι σημαίνει αυτό στην απλή πολιτική γλώσσα; Ότι στο χέρι σας ήταν με κάποια βήματα που θα μπορούσατε και θα οφείλατε να κάνετε ενδεχομένως το νομοσχέδιο αυτό να φέρει και την υπογραφή όλων των Πτερυγών. Είλικρινά δεν μπορώ να κατανοήσω τη συμπεριφορά σας. Γιατί προφανώς εδώ δεν πρόκειται για κάποια πράγματα που τα χωρίζουν ιδεολογίες. Είναι μία πρακτική σχεδόν σε όλην την Ευρώπη και σε ποικίλες

κυβερνήσεις ποικίλων χρωμάτων.

Φαίνεται, λοιπόν, ότι εσείς από μέσα σας πριν έλθετε εδώ να συζητήσετε για τα σοβαρότερα θέματα του νομοσχεδίου - γιατί τώρα μπήκαμε στα σοβαρά θέματα - έχετε κάποιους εσωτερικούς φραγμούς που με τίποτα, με τίποτα δεν προκειται να υπερβείτε. Αισθάνομαι ότι από δω και μπρος η επιχειρηματολογία δεν θα έχει και πολύ νόημα.

Θα μου πείτε, έχουν νόημα αυτά που είπαμε μέχρι τώρα. Ας είναι, ας τα εκλάβετε ότι ήταν μία συναισθηματική έξαψη γι' αυτό το τόσο σημαντικό θέμα που θα μπορούσε σε ένα κλίμα πολύ νεφελώδες - πολύ ζοφερό για την Πατρίδα μας να δώσει ένα χαμόγελο η κατάληξη αυτής της συζήτησης! Ας είναι.

Και τώρα σε ένα θέμα διαδικαστικό. Θα ήθελα να επαναλάβω, κυρία Υπουργέ, αυτό που σας είπα και στην αρχή. Πριν φύγετε για το ταξίδι σας - σας ευχόμαστε και καλό κατευώδιο - να μας παραδώσετε όλες τις αλλαγές για να έχουμε το χρόνο να τις μελετήσουμε. Μη μας αφήσετε την τελευταία στιγμή να μελετήσουμε τα πολύ σοβαρά θέματα που είναι σε εκκρεμότητα, όπως είναι το νομικό πρόσωπο που σκοπεύετε να μας προτείνετε, όπως είναι η εκδοτική σύμβαση ή οιποιες άλλες αλλαγές προκειται να επιφέρειτε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Ξαρχάς): Κύριοι συνάδελφοι, κηρύσσεται περαιωμένη η συζήτηση των άρθρων 5, 12 και 15 και τίθενται προς ψηφοφορία ένα προς ένα.

Ερωτάται το Σώμα, γίνεται δεκτό το άρθρο 5 όπως τροποποιήθηκε από την κυρία Υπουργό.

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Ξαρχάς): Συνεπώς το άρθρο 5 έγινε δεκτό, όπως τροποποιήθηκε από την κυρία Υπουργό, ομοφώνως.

Ερωτάται το Σώμα, γίνεται δεκτό το άρθρο 12.

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΜΠΕΝΟΣ: Κατά πλειοψηφία.

ΑΛΕΞΙΟΣ ΣΕΒΑΣΤΑΚΗΣ: Κατά πλειοψηφία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Ξαρχάς): Συνεπώς το άρθρο 12 έγινε δεκτό κατά πλειοψηφία.

Ερωτάται το Σώμα, γίνεται δεκτό το άρθρο 15, όπως τροποποιήθηκε από την κυρία Υπουργό.

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΜΠΕΝΟΣ: Όχι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Ξαρχάς): Συνεπώς, το άρθρο 15, όπως τροποποιήθηκε από την κυρία Υπουργό, έγινε δεκτό κατά πλειοψηφία.

Κύριοι συνάδελφοι δέχεστε να λύσουμε τη συνεδρίαση;

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

Με τη συναίνεση του Σώματος και ώρα 15.55' λύεται η Συνεδρίαση για αύριο Παρασκευή 13 Νοεμβρίου 1992 και ώρα 10.00', με αντικείμενο εργασιών του Σώματος κοινοβουλευτικό έλεγχο, σύμφωνα με την ημερήσια διάταξη.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΟΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ